

READERS'
ENGLISH GRAMMAR
& COMPOSITION

FOR CLASSES: V, VI, VII

GROWHILLS WRITERS' BOARD

GROWHILLS^{TM}

READERS'
ENGLISH GRAMMAR
&
COMPOSITION

For Classes: V, VI & VII

By
GROWHILLS WRITERS' BOARD

GROWHILLS PUBLISHING

KAMALPUR, BARPETA (ASSAM)

First Edition 2019

Published by
Growhills Publishing

All rights reserved.

Price : Rs. .... /- only.

D.T.P. by Growhills D. T. P Operators.

Printed at

আগলিপাত

দেশ এখনত সু-শাসন প্রতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত যেনেকৈ সংবিধান মানি চলা প্ৰয়োজন ঠিক তেনেকৈ শুদ্ধভাৱে ভাষা এটি শিকাৰ ক্ষেত্ৰত সেই ভাষাৰ Grammar (ব্যাকৰণ)ৰ নীতি-নিয়ম মানি চলা অপৰিহাৰ্য। অৰ্থাৎ Grammar (ব্যাকৰণ) হ'ল ভাষা এটিৰ সংবিধানস্বৰূপ। Grammar অধ্যয়ন কৰি আমি ভাষা এটি শুদ্ধকৈ পঢ়িবলৈ, ক'বলৈ আৰু লিখিবলৈ শিকিব পাৰোঁ। Grammar ত শব্দ গঠন, বাক্য গঠন, বাক্যত শব্দৰ সম্বন্ধ আদি দিশ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে আলোচনা কৰা হয়। পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলোবোৰ লিখিত ভাষাৰ Grammar থকাৰ দৰে ইংৰাজী ভাষাৰো Grammar আছে। ইতিমধ্যে ইংৰাজী ভাষাটো আন্তৰ্জাতিক ভাষাৰ মৰ্যাদা পোৱাত ইয়াৰ গুৰুত্ব অপৰিসীমভাৱে বৃদ্ধি পাইছে আৰু পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলোবোৰ দেশতে ইংৰাজী ভাষাটো বাধ্যতামূলকভাৱে স্কুল-কলেজত পঢ়োৱা হয়। এতিয়ালৈ ইংৰাজী ভাষাৰ বহুতো Grammar ওলাইছে। Anglo-Assamese Medium অতো ইংৰাজী Grammar বহুতো আছে। কিন্তু পঞ্চম, ষষ্ঠ আৰু সপ্তম শ্ৰেণীৰ Syllabus অনুসৰি পৰিপূৰ্ণ Grammar ৰ সংখ্যা অতিকৈ তাকৰ। সেয়ে Growhills Publishing Research Board -ৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি Growhills Writers' Board য়ে সহজ সৰল ভাষাত পঞ্চম, ষষ্ঠ আৰু সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে **READERS' ENGLISH GRAMMAR & COMPOSITION** নামৰ পুথিখন প্ৰণয়ন কৰি উলিয়াইছে।

কিতাপখন দুটা Part ত ভাগ কৰি Part- I ত Grammar আৰু Part- II ত Composition আলোচনা কৰা হৈছে। আকৌ SEBA Syllabus অনুসৰি Grammar and Composition ৰ মূল বিষয়সমূহ শ্ৰেণীভিত্তিক আলোচনা কৰা হৈছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যাতে নিজে নিজেও Grammar ৰ সকলোবোৰ নীতি-নিয়ম বুজি ল'ব পাৰে, সেই উদ্দেশ্যে আগত ৰাখি সকলোবোৰ দিশ ভাঙি-পাতি সৰলভাৱে উপস্থাপন কৰা হৈছে। বিষয়-বস্তুসমূহ আলোচনা কৰোঁতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বয়স আৰু মনস্তত্ত্বৰ দিশ বিবেচনা কৰি যিমান সম্ভৱ সিমান সহজ আৰু প্ৰণালীবদ্ধভাৱে Grammar ৰ নীতি-নিয়মবোৰ দাঙি ধৰা হৈছে, যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সহজতে বিষয়-বস্তুসমূহ আয়ত্ত কৰিব পাৰে।

এইখিনিতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতি পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা হ'ল যে সিহঁতে যেন Grammar ৰ Rule বোৰ পঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে কমেও তিনিটাকৈ উদাহৰণ মনত ৰাখে, কাৰণ উদাহৰণ মনত থাকিলেহে Grammar ৰ নীতি-নিয়মবোৰ মনত থাকে।

শেষত মূল্যবান ধানৰ লগত পতান থকাৰ দৰে এই **READERS' ENGLISH GRAMMAR & COMPOSITION** খন প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশ কৰোঁতে, আমাৰ যৎপৰোনাস্তি সৎ প্ৰচেষ্টা থকা সত্ত্বেও, কিবা আসোঁৱাহ থাকি যাব পাৰে। সেয়ে পণ্ডিত, ভাষাবিদ, গৱেষক আৰু পঢ়ুৱৈ সমাজক তেখেতসকলৰ দৃষ্টিত ধৰা পৰা আমাৰ ভুল-ভ্ৰান্তিবোৰ আঙুলিয়াই দি গঠনমূলক পৰামৰ্শ আগবঢ়াবলৈ আমি বিনীত আহ্বান জনালোঁ। ইতি কমলপুৰ

২০১৮ ইংৰাজী চন।

প্ৰকাশক
গ্ৰহিলচ্ পাব্লিশিং

CONTENTS

PART -I GRAMMAR

FOR CLASS-V

Chap.	Titles	Page Nos.
1.	Introductory /9	
2.	Letter and Alphabet /12	
3.	Capital Letter & Small Letter /13	
4.	Classification of Letters (Vowel & Consonants) /15	
5.	Word and Sentence /16	
6.	Syllables /18	
7.	Use of Capital Letter /20	
8.	Parts of speech /22	
9.	Persons /37	
10.	Verbs /39	
11.	Tense /44	

FOR CLASS-VI

Chap.	Titles	Page Nos.
1	Articles /48	
2.	Number 52	
3.	Case /58	
4.	Gender /61	
5.	Determiners /66	
6.	List of Verbs /71	
7.	Subject and Predicate /79	
8.	Tense /81	

FOR CLASS-VII

Chap.	Titles	Page Nos
1	Kinds of Sentence /108	
2.	Formation of Interrogative Sentence /114	
3.	Degrees of Comparison /119	
4.	Classification of Nouns /124	
5.	Classification of Pronouns /129	
6.	Classification of Adjectives /134	
7.	Phrases and Clauses /139	
8.	Punctuation /141	
9.	Introduction to Voice /146	
10.	Introduction to Narration /155	
11.	Word Study: /162	
	Antonyms /162	
	Synonyms /163	
	Diminutives /164	
	Phrases & Idioms /165	
	Proverbs /167	
	One Word Substitution /168	

PART -II COMPOSITION

CHAPTER -I LETTER & APPLICATION WRITING

FOR CLASS-V

1.	Letter to Father Asking for Money /171
2.	Letter to a Friend Inviting Him to a Picnic Party 172
3.	Application to Headmaster for Leave of Absence /172

FOR CLASS-VI

1.	Letter to a friend asking to lend a book /173
2.	Letter to a Friend telling about your Annual Exam. /174
3.	An Application to your H.M. to exempt from appearing in the Unit Test Examination. /174

FOR CLASS-VII

1. Letter to a Friend inviting to your sister's marriage ceremony /175
2. A letter inviting your friend to your Birth Day Ceremony/175
3. Letter to a publisher ordering some books /176
4. An application to your H.M. asking permission to go to a picnic/177

CHAPTER-II ESSAY WRITING

FOR CLASS-V

	Titles	Page Nos
1.	The Cow /179	
2.	The Dog /179	
3.	The Cat /180	
4.	Our School /181	

FOR CLASS-VI

	Titles	Page Nos
1.	My Native Village /181	
2.	My Town /182	
5.	Our Classroom /182	
3.	Our National Festival (Bihu) /183	
4.	Life of a Greatman (Srimanta Sankardeva) /184	

FOR CLASS-VII

	Titles	Page Nos.
1.	Discipline /185	
2.	Food in Assam /186	
3.	Life of a Greatman (Mahatma Gandhi)/187	
4.	Science in Everyday Life /188	
5.	Travelling to a Historical Place /189	
6.	How I spend my Holidays /190	
7.	My Hobby/191	
8.	Friendship/191	

PART -I GRAMMAR

CLASS-V

Chapter -I

INTRODUCTORY

(আৰম্ভণিসূচক)

আমি দৈনন্দিন জীৱনত মনৰ ভাৱ, আবেগ, অনুভূতি, আদি যি মাধ্যমৰ সহায়ত প্ৰকাশ কৰোঁ তাকে **ভাষা (Language)** বোলে। পৃথিৱীত কেইবা হাজাৰ ভাষা আছে। যেনে : ইংৰাজী ভাষা, ফৰাচী ভাষা, জাৰ্মান ভাষা, লেটিন ভাষা, গ্ৰীক ভাষা, আৰবী ভাষা, অসমীয়া ভাষা, সংস্কৃত ভাষা, হিন্দী ভাষা, উৰ্দু ভাষা, ৰছ ভাষা ইত্যাদি।

আকৌ ভাষা হৈছে কিছুমান ধ্বনিৰ সমষ্টি। **ধ্বনি (Sound)** বুলিলে কোনো ভাৱ বা আবেগ প্ৰকাশ কৰোঁতে জীৱৰ মুখৰ ভিতৰলৈ সোমাই যোৱা বায়ু আৰু মুখ গছৰত হোৱা সংঘৰ্ষৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা মাত বা স্বৰক বুজায়। উদাহৰণ স্বৰূপে চৰাইয়ে টি টি কৰা, কুলিয়ে কু-উ, কু-উ কৰা, কাউৰীয়ে কা-কা কৰা, দামুৰিয়ে হেঙ্গলিয়া আদি হৈছে কিছুমান ধ্বনিৰ সমষ্টি। ধ্বনি হৈছে কোনো সংকেত বা মাত। ই স্বতঃস্ফূৰ্ত বা ইচ্ছাকৃত হ'ব পাৰে।

মানুহৰ ভাষাৰ দুটা ৰূপ : কথিত ৰূপ আৰু লিখিত ৰূপ।

মানুহে ধ্বনিৰ সহায়ত মুখেৰে মনৰ ভাৱ-অনুভূতি, আশা-আকাঙ্ক্ষা আদি প্ৰকাশ কৰা ভাষাৰ ৰূপটোকেই **কথিত ভাষা (Colloquial Language)** বোলে।

আনহাতে মানুহৰ মুখৰ ধ্বনিক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা কোনো সাংকেতিক চিন ব্যৱহাৰ কৰি লিখন-সঁজুলিৰ সহায়ত প্ৰকাশ কৰা ভাষাৰ ৰূপটোকেই **লিখিত ভাষা (Written Language)** বোলে।

আমি বিভিন্ন অঞ্চলৰ মানুহৰ লগত কথা পাতেতে গম পাওঁ যে অঞ্চল বা দেশ ভেদে ভাষাও ভিন ভিন হয়। আনকি অঞ্চলভেদে এটি ভাষাৰ সুৰ আৰু আংগিকৰ মাজতো পাৰ্থক্য দেখা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে অঞ্চলভেদে অসমীয়া ভাষাটোৰ ইয়াৰ ধ্বনিগত, শব্দগত আৰু বাক্য গঠন প্ৰণালীত পাৰ্থক্য আছে। অৰ্থাৎ গোটেই অসমত অসমীয়া ভাষাটো প্ৰচলিত যদিও এই ভাষাটো গোৱালপাৰা, বৰপেটা, নলবাৰী, ডিব্ৰুগড় আদি অঞ্চলত মানুহে বেলেগ বেলেগ সুৰ আৰু আংগিকত কয়। এনেদৰে অঞ্চল ভেদে এটি ভাষাৰ ধ্বনিগত, শব্দগত আৰু বাক্য গঠন প্ৰণালীত কিছু স্বতন্ত্ৰ ৰূপলৈ গঢ় লোৱা ভাষাকে মূল ভাষাটোৰ **উপভাষা (Dialect)** বোলে।

বৃহৎ অঞ্চল একোঁচাত বিয়পি পৰা ভাষা এটাৰ কেইবাটাও উপভাষা থাকিব পাৰে। ফলত সকলো উপভাষাতে উমৈহতীয়া কাম-কাজ চলোৱাত অসুবিধাই দেখা দিয়ে। এনে অসুবিধা দূৰ কৰিবলৈ উপভাষাবোৰৰ মাজৰ পৰা এটিক উমৈহতীয়া ভাষা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনেদৰে উমৈহতীয়া কাম-কাজ চলোৱাৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰহণ কৰা উপভাষা এটিক **মান্য ভাষা (Standard Language)** বোলে।

মান্য ভাষা এটিক সাৰ্বজনীন ৰূপ দিয়াৰ বাবে ইয়াৰ শব্দ গঠন, বাক্য গঠন, বাক্যত থকা শব্দবোৰৰ মাজৰ পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক, প্ৰকাশ ভঙ্গীৰ নীতি-নিয়ম আদিৰ বিষয়ে বিজ্ঞানসন্মত কিছুমান পুথি ৰচনা কৰা হৈছে, সেইবোৰকে **ব্যাকৰণ (Grammar)** বোলে। আদিতে পৃথিৱীৰ সকলোবোৰ ভাষাই কথিত ৰূপত আছিল; কিন্তু সভ্যতাৰ অগ্ৰতিৰ লগে লগে সৰহভাগ ভাষাক লিখিত ৰূপ দিয়া হয়। ভাষা এটিয়ে লিখিত ৰূপ পোৱাৰ বহু পিছত কালক্ৰমে সেইভাষাৰ ব্যাকৰণ প্ৰণয়ন হ'বলৈ ধৰে। আজিকালি প্ৰায় সকলোবোৰ লিখিত ভাষাৰেই ব্যাকৰণ আছে। ভাষা এটি শুদ্ধকৈ শিকিবলৈ হ'লে সেইভাষাৰ ব্যাকৰণ অধ্যয়ন কৰা অতি জৰুৰী।

পৃথিৱীৰ সৰহভাগ লিখিত ভাষাৰ ব্যাকৰণ (Grammar) থকাৰ দৰে ইংৰাজী ভাষাৰো ব্যাকৰণ (Grammar) আছে। ইংৰাজী ব্যাকৰণ (Grammar) ত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ গঠন, বাক্য গঠন, বাক্যত থকা শব্দবোৰৰ মাজত থকা পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক, প্ৰকাশ ভঙ্গীৰ নীতি-নিয়ম আদিৰ বিষয়ে বিজ্ঞানসন্মতভাৱে আলোচনা কৰা হয়। আজিলৈকে ইংৰাজী ভাষাৰ

স্বত্বতো ব্যাকৰণ (Grammar) ৰচনা কৰা হৈছে। সেইবোৰৰ ভিতৰত Readers' English Grammar, Learners' English Grammar, New Millennium English Grammar & Composition আদি উল্লেখযোগ্য।

Grammar অধ্যয়নৰ বিশেষ গুৰুত্ব আৰু তাৎপৰ্য আছে, কাৰণ-

Grammar য়ে ভাষা এটিক সাৰ্বজনীনতা দান কৰে। অৰ্থাৎ একে ভাষাৰ বিভিন্ন ঠাঁচৰ মাজত সংহতি স্থাপন কৰি ভাষা এটিক সকলোৰে বাবে সহজ আৰু বোধগম্য কৰি তোলে।

Grammar য়ে ভাষা এটিক স্থায়ীত্ব দান কৰে।

Grammar য়ে ভাষা এটিক শুদ্ধকৈ বৈজ্ঞানিক ভিত্তিত শিকাত সহায় কৰে।

EXERCISE

1. Sound (ধ্বনি) কাক বোলে?
2. Language (ভাষা) কাক বোলে?
3. ভাষাৰ ৰূপ কেইটা আৰু কি কি?
1. Standard Language (মান্য ভাষা) বুলিলে কি বুজা?
1. Grammar (ব্যাকৰণ) কাক বোলে?
4. Grammar (ব্যাকৰণ) ৰ গুৰুত্ব বা তাৎপৰ্য কি?
3. কেইখনমান English Grammar -ৰ উদাহৰণ দিয়া।

শিক্ষকলৈ টোকা : শিক্ষকে এই পাঠটো Grammar (ব্যাকৰণ) শিক্ষাৰ মাত্ৰ আৰম্ভণিসূচক বক্তব্য হিচাপেহে দাঙি ধৰিব। পাঠটিৰ সকলোবোৰ দিশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে আয়ত্ত কৰিব লাগিব বুলি জোৰ নিদিব।

Chapter -2

LETTER AND ALPHABET

(বৰ্ণ আৰু বৰ্ণমালা)

ইতিমধ্যে শিকি আহিলা যে যি মাধ্যমৰ সহায়ত জীৱই মনৰ ভাৱ, অনুভূতি, আবেগ, উচ্ছ্বাস আদি প্ৰকাশ কৰে তাকে ভাষা বোলে। আকৌ ভাষা হৈছে ধ্বনিৰ সমষ্টি। সময়ৰ গতিৰ লগে লগে মানুহৰ মনৰ আবেগ, অনুভূতি, চিন্তা আদি লিখিত ৰূপত ধৰি ৰাখিবলৈ মানুহৰ মুখৰ ধ্বনিক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পৰাকৈ কিছুমান চিন বা প্ৰতীক উদ্ভাৱন কৰা হৈছে। যেনে- অ, আ, ক, খ, গ, ঘ, ঙ; A, B, C, D, E, F, G ইত্যাদি। এই চিনবোৰকে ইংৰাজীত **Letter** (আখৰ বা বৰ্ণ) বুলি কোৱা হয়। সহজ ভাষাত যি চিন বা প্ৰতীকৰ সহায়ত কোনো এটি ভাষাৰ অৰ্থপূৰ্ণ শব্দ, বাক্য আদি গঠন কৰা হয়, সেই চিনবোৰক **Letter** (আখৰ) বুলি কোৱা হয়।

ইংৰাজীত মুঠতে ২৬ টা **Letter** আছে, যথা:

A	B	C	D	E	F	G
H	I	J	K	L	M	N
O	P	Q	R	S	T	U
V	W	X	Y	Z		

ইংৰাজী এই ২৬ টা **Letter** ক একেলগে **Alphabet** (বৰ্ণমালা) বুলি কোৱা হয়।

EXERCISE

1. **Letter** (আখৰ) কাক বোলে?
2. **Alphabet** (বৰ্ণমালা) কাক কয়?
3. ইংৰাজী বৰ্ণমালা (**Alphabet**) ত মুঠ কেইটা আখৰ আছে? **Letter** (আখৰ) বোৰ লিখা। **0 0 0**

Chapter -3

CAPITAL LETTER AND SMALL LETTER

(বৰ ফলাৰ আখৰ আৰু সৰু ফলাৰ আখৰ)

আগৰ অধ্যায়ত শিকি আহিছা যে ইংৰাজী বৰ্ণমালাত মুঠতে ২৬ টা **Letter** (আখৰ) আছে। এই **Letter** (আখৰ)বোৰ দুই প্ৰকাৰৰ, যেনে:

1. **Capital Letter** (ডাঙৰ আখৰ) আৰু
2. **Small Letter** (সৰু আখৰ)।

Capital Letter (ডাঙৰ আখৰ) সাধাৰণতে তলত দিয়া ধৰণৰ হয়:

A	B	C	D	E	F	G
H	I	J	K	L	M	N
O	P	Q	R	S	T	U
V	W	X	Y	Z		

আনহাতে **Small Letter** (সৰু আখৰ) তলত দিয়া ধৰণৰ হয়:

a	b	c	d	e	f	g
h	i	j	k	l	m	n
o	p	q	r	s	t	u
v	w	x	y	z		

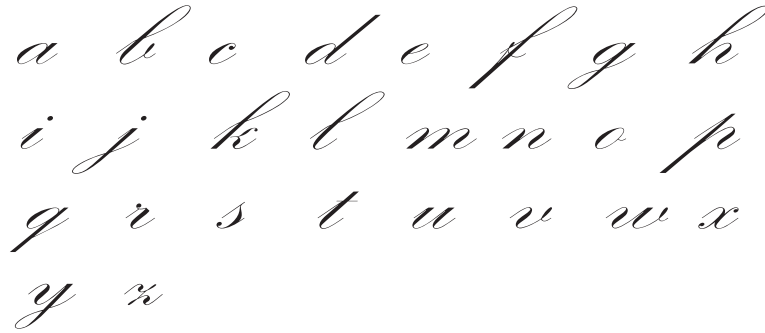
ইংৰাজী ভাষাত ছপা আখৰ আৰু হাতে লিখা আখৰৰ ৰূপৰ মাজত সামান্য পাৰ্থক্য আছে। ওপৰত দিয়া ইংৰাজী আখৰবোৰ হৈছে ছপা আখৰৰ নমুনা। আনহাতে হাতে লিখা আখৰবোৰৰ আৰ্হি সামান্য বেলেগ। যেনে:

Hand- Written Capital Letter (হাতে লিখা ডাঙৰ আখৰ):

Hand-Written Small Letter (হাতে লিখা সৰু আখৰ):

EXERCISE

1. ইংৰাজী Letter (আখৰ) কেই প্রকাৰৰ?
2. ইংৰাজী Hand Written Capital Letter (হাতে লিখা ডাঙৰ আখৰ) বোৰ লিখা?
3. ইংৰাজী Hand Written Small Letter (হাতে লিখা সৰু আখৰ) বোৰ লিখা।

0 0 0

Chapter -4

VOWELS AND CONSONANTS

(স্বৰবৰ্ণ আৰু ব্যঞ্জনবৰ্ণ)

ইতিমধ্যে তোমালোকে শিকি আহিছা যে কোনো ভাষাত থকা সকলোবোৰ আখৰ (Letter) ক একেলগে Alphabet (বৰ্ণমালা) বুলি কোৱা হয়। ইংৰাজী বৰ্ণমালাত সৰ্বমুঠ 26 টা Letter (আখৰ) আছে।

উচ্চাৰণৰ ধৰণ আৰু দৈৰ্ঘ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ইংৰাজী বৰ্ণমালাৰ আখৰবোৰক প্ৰধানকৈ দুই শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হৈছে। যেনে:

(1) Vowel (স্বৰবৰ্ণ) আৰু (2) Consonant (ব্যঞ্জনবৰ্ণ)

Vowel (স্বৰবৰ্ণ) : বৰ্ণমালাৰ যিবোৰ আখৰ (বৰ্ণ) উচ্চাৰণ কৰোঁতে আন কোনো আখৰৰ সহায় ল'ব নালাগে, সেইবোৰ আখৰক Vowel (স্বৰবৰ্ণ) বোলে। ইংৰাজী বৰ্ণমালাত মুঠ 5 টা Vowel আছে, যথা :

A E I O U

Consonant (ব্যঞ্জনবৰ্ণ) : বৰ্ণমালাৰ যিবোৰ আখৰ (বৰ্ণ) উচ্চাৰণ কৰোঁতে আন বৰ্ণৰ সহায় ল'ব লাগা হয়, সেইবোৰ বৰ্ণক Consonant (ব্যঞ্জনবৰ্ণ) বোলে। ইংৰাজী বৰ্ণমালাত মুঠ 21 টা Consonant আছে, যথা :

B C D F G H J
K L M N P Q R
S T V W X Y Z

টোকা: Consonant বোৰৰ ভিতৰত W আৰু Y বৰ্ণ দুটাক **Semi-vowel** (অৰ্ধ-স্বৰবৰ্ণ) বুলি কোৱা হয়- কাৰণ এইবৰ্ণ দুটা কেতিয়াবা Consonant আৰু কেতিয়াবা Vowel ৰ দৰে ব্যৱহাৰ হয়।

EXERCISE

1. Vowel (স্বৰবৰ্ণ) কাক বোলে? ই কেইটা আৰু কি কি?
2. Consonant (ব্যঞ্জনবৰ্ণ) কাক বোলে? ই কেইটা আৰু কি কি?
3. Semi-vowel (অৰ্ধ-স্বৰবৰ্ণ) কেইটা আৰু কি কি? 0 0 0

Chapter -5

WORD AND SENTENCE

(শব্দ আৰু বাক্য)

WORD (শব্দ)

আগতে শিকি আহিলা যে যি চিন বা প্ৰতীকৰ সহায়ত আমাৰ মনৰ ভাৱক লিখিত ৰূপ দিয়া হয় সেই চিনবোৰকে Letter (আখৰ বা বৰ্ণ) বুলি কোৱা হয়। কিন্তু অকল এটা আখৰ বা বৰ্ণই কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰে। কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ কেইবাটাও বৰ্ণৰ প্ৰয়োজন হয়।

সেয়ে এটা বা ততোধিক বৰ্ণ লগলাগি কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক **Word (শব্দ)** বোলে। যেনে :

'Fan' এটা শব্দ। কাৰণ ইয়াত তিনিটা বৰ্ণ F, a আৰু n লগলাগি এটা অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে। সেয়ে ই এটা শব্দ। অৱশ্যে কেতিয়াবা এটা বৰ্ণও এটা শব্দ হ'ব পাৰে। যেনে : I (মই), A (এটা), O, (অ', হে)।

তলত কেইটামান Word ৰ উদাহৰণ দিয়া হ'ল :

Pencil (পেন্সিল), Sky (আকাশ), Book (কিতাপ), Chair (চকী), Girl (ছোৱালী), Dog (কুকুৰ), Father (পিতা), Mother (আই), Aunt (খুড়ী), Ant (পৰুৱা), Pen (কলম) ইত্যাদি।

SENTENCE (বাক্য)

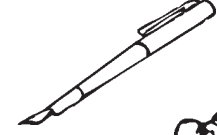
ওপৰত শিকি আহিলা যে এটা বা ততোধিক বৰ্ণ লগলাগি কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক **Word (শব্দ)** বুলি কোৱা হয়। কিন্তু অকল এটা শব্দই কোনো ভাৱ সম্পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰে। কোনো ভাৱ সম্পূৰ্ণভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ কেইবাটাও শব্দৰ প্ৰয়োজন হয়। যেনে :

I am a boy. মই এজন ল'ৰা।

উক্ত বাক্যটোত ৪ টা Word (শব্দ) যথা : I, am, a আৰু boy - আছে। এই চাৰিটা Word (শব্দ) মিলি এটা ভাৱ সম্পূৰ্ণকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। সেয়ে ই এটা Sentence (বাক্য)।

এতেকে এটা বা ততোধিক শব্দ লগলাগি কোনো সম্পূৰ্ণ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক **Sentence** (বাক্য) বুলি কোৱা হয়। উদাহৰণ :

This is a pen. (এইটো এটা কলম।)

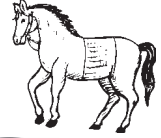
That is a frock. (সোঁটো এটা ফ্ৰক)

The boy runs. (ল'ৰাজন দৌৰে।)

That is a horse. (সোঁটো এটা ঘোঁৰা।)

This is a ball. (এইটো এটা বল।)

That is a kite. (সোঁটো এটা চিলা।)

The girls play (ছোৱালীবোৰে খেলে।)

EXERCISE

1. Word (শব্দ) কাক বোলে? সূত্ৰ লিখি উদাহৰণ দিয়া।
2. Sentence (বাক্য) কাক বোলে? সূত্ৰ লিখি উদাহৰণ দিয়া।
3. A বৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰি তিনিটা শব্দ লিখা।
4. B বৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰি দুটামান শব্দ লিখা।
4. C বৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰি দুটামান শব্দ লিখা।
4. F বৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰি দুটামান শব্দ লিখা। 0 0 0

Chapter -6

SYLLABLE (শব্দাংশ)

ইতিমধ্যে তোমালোকে শিকি আহিছ যে এটা বা ততোধিক আখৰ বা বৰ্ণলগ লাগি এটা অৰ্থপূৰ্ণ শব্দ গঠন হয়। আমি মন কৰিলে অনুভৱ কৰিম যে কোনো শব্দ উচ্চাৰণ কৰোতে শব্দবোৰৰ ওপৰত মুখেৰে বায়ুৰ হেঁচা দিব লাগা হয়। কিন্তু সকলোবোৰ শব্দ উচ্চাৰণ কৰোতে মুখেৰে দিয়া বায়ুৰ হেঁচা সমানে নপৰে। কিছুমান শব্দত এটা হেঁচা, কিছুমান শব্দত দুবাৰ হেঁচা আৰু কিছুমানত দুবাৰতকৈ অধিক হেঁচা দিবলগা হয়। উদাহৰণস্বৰূপে:

Pen (কলম)
Mother (আই)
University (বিশ্ববিদ্যালয়)

ওপৰৰ প্ৰথম শব্দ 'Pen' উচ্চাৰণ কৰোতে মুখেৰে বায়ুক এবাৰ হেঁচা দিব লাগা হৈছে। দ্বিতীয় শব্দ 'Mother' উচ্চাৰণ কৰোতে আমি দুবাৰ হেঁচা দিব লাগা হৈছে। প্ৰথম হেঁচাটো 'Mo' অংশত আৰু দ্বিতীয় হেঁচাটো 'ther' অংশত দিব লাগা হৈছে। এনেদৰে তৃতীয় শব্দ University উচ্চাৰণ কৰোতে আমি তিনিবাৰ হেঁচা দিব লাগা হৈছে।

এতেকে আমি শব্দ এটা উচ্চাৰণ কৰোতে এটা হেঁচাত শব্দটোৰ যিমানখিনি উচ্চাৰণ কৰিব পাৰোঁ, সেইখিনিকে **Syllable (শব্দাংশ)** বোলে।

Syllable অনুসৰি ইংৰাজী শব্দবোৰক আমি চাৰিটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰি। যথা:

- (1) Mono-syllabic Word
- (2) Di-syllabic Word
- (3) Tri-syllabic Word আৰু
- (4) Poly-syllabic Word

(1) **Mono-syllabic Word** : যিবিলাক word উচ্চাৰণ কৰোঁতে মাত্ৰ এটা হেঁচাৰ প্ৰয়োজন হয়, বা এবাৰ ধ্বনিত হয়, তাকে Mono-syllabic Word বুলি কোৱা হয়। যেনে:

Fan, Cat, Dog, Book, Moon, Hen, Den, Man, Soon, Who, What, Mat, Bat, Rat, Sad, Go, But, etc.

(2) **Di-syllabic Word** : যিবিলাক word উচ্চাৰণ কৰোঁতে মুখৰ বায়ুৰে দুবাৰ হেঁচা দিয়াৰ প্ৰয়োজন হয়, বা দুবাৰ ধ্বনিত হয়, তাকে Di-syllabic Word বুলি কোৱা হয়। যেনে:

Sis-ter, Mor-ning, Bro-ther, Tea-cher, Fa-ther, Tri-ple, Bu-cket, Busi-ness, Eve-ning, Hea-ven etc.

(3) **Tri-syllabic Word** : যিবিলাক word উচ্চাৰণ কৰোঁতে মুখৰ বায়ুৰে তিনিবাৰ হেঁচা দিয়াৰ প্ৰয়োজন হয়, বা তিনিবাৰ ধ্বনিত হয়, তাকে Tri-syllabic Word বুলি কোৱা হয়। যেনে:

Af-ter-noon, Pre-si-dent, Fre-qu-ency, Dic-tio-nary, Mo-ther-land, Tele-vi-sion, To-mo-rrow, Won-der-ful, Beau-ti-ful, Lite-ra-ture, Appli-ca-tion etc.

(4) **Poly-syllabic Word** : যিবিলাক word উচ্চাৰণ কৰোঁতে মুখৰ বায়ুৰে তিনিবাৰতকৈ অধিক হেঁচা দিয়াৰ প্ৰয়োজন হয়, বা তিনিবাৰতকৈ অধিকবাৰ ধ্বনিত হয়, তাকে Poly-syllabic Word বুলি কোৱা হয়। যেনে:

Re-fe-re-nce, In-ter-fe-rence, In-di-ffe-rent, In-te-lli-gence, Cen-te-na-ry, In-ter-na-tio-nal etc.

EXERCISE

1. Syllable (শব্দাংশ) কাক বোলে?
2. Syllable অনুসৰি ইংৰাজী শব্দবোৰক কেই শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হৈছে?
3. তলৰ শব্দ কেইটাৰ Syllable ভাঙি দেখুওৱা:
Do, Examination, Student, Classroom, Library, Mon-key, Union, Liberty, Year, Sky, Jolly, life, Sentence, Bird, Firm, Guwahati,

শিক্ষকলৈ টোকা : শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক ইংৰাজী শব্দ শিকাওঁতে Syllable ভাঙি উচ্চাৰণ কৰিবলৈ শিকাব। কাৰণ Syllable ভাঙি শব্দ শিকিলে বানান মনত ৰখাত সহজ হয় আৰু উচ্চাৰণো সঠিক হয়। 0 0 0

Chapter -7

USE OF CAPITAL LETTER

(ডাঙৰ হৰফৰ প্ৰয়োগ)

ইংৰাজী Capital Letter (ডাঙৰ আখৰ) ব্যৱহাৰৰ কিছুমান নিয়ম আছে। তলত নিয়মবোৰ আলোচনা কৰা হ'ল।

1. ইংৰাজী প্ৰতিটো Sentence অৰ আৰম্ভণি শব্দৰ প্ৰথম আখৰ (Letter) ডাঙৰ হাতৰ (Capital) হয়। যেনেঃ

This is a pencil.

She is my sister .

We are friends.

ওপৰৰ This, is, a আৰু pencil এই চাৰিটা শব্দ লগ লাগি বাক্যটি গঠন হৈছে আৰু ইয়াৰ প্ৰথম শব্দ 'This' ৰ প্ৰথম আখৰ 'T' টো capital হৈছে।

2. 'I' letter টো এটা শব্দ (pronoun) হিচাপে ব্যৱহাৰ হ'লে অৰ্থাৎ 'I' ৰ অৰ্থ 'মই' হ'লে capital হয়। যেনেঃ

She is a girl and I am a boy.

ইয়াত 'I' শব্দই 'মই' অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে। সেয়ে ই capital হৈছে।

3. কোনো ঠাইৰ নামৰ প্ৰথম আখৰ capital হয়। যেনেঃ

Guwahati, Betbari, Italy, England, Delhi, Mumbai, Bongaigaon, Barpeta, Nagaon. ইত্যাদি।

4. উপাধিসহ মানুহৰ নামৰ প্ৰথম আখৰ capital হয়। যেনেঃ

Akan Nath, Rabi Sharma, Sabita Das, Tipu Sultan, Ashraf Ali, Kabita Hazari, Ram Dev ইত্যাদি।

5. ঈশ্বৰৰ নাম বুজোৱা শব্দৰ প্ৰথম আখৰ capital হয়। যেনেঃ

God, Bhagwan, Allah, Brahma, Ilah ইত্যাদি।

6. সপ্তাহৰ বাৰকেইটাৰ নামৰ আদি (প্ৰথম) আখৰ capital হয়। যেনেঃ

Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday.

7. মাহ কেইটাৰ নামৰ আদি (প্ৰথম) আখৰ capital হয়। যেনেঃ

January, February, March, April, May, June, July,

August, September, October, November, December.

8. বুৰঞ্জী প্ৰসিদ্ধ কীৰ্তিস্থল, মন্দিৰ, মছজিদ, ৰাজপ্ৰসাদ, তীৰ্থস্থান আদিৰ নামৰ প্ৰথম আখৰ capital হয়। যেনেঃ

The Qutub Miner, The Tajmahal. The India Gate, The Jumma Masjid, The Temple of Kamakhya, The Moti Masjid, The Lotus Temple ইত্যাদি।

9. নদ-নদী, সাগৰ, মহাসাগৰ, পৰ্বতশ্ৰেণী, পবিত্ৰ পুথি, জাতি, বাতৰি-কাকত, কোনো ৰাষ্ট্ৰীয় উৎসৱ ইত্যাদিৰ নামৰ প্ৰথম আখৰ capital হয়। যেনেঃ

The Ganga (নদীৰ নাম)

The South Sea, (সাগৰৰ নাম)

The Pacific Ocean (মহাসাগৰৰ নাম)

The Himalayas (পৰ্বত শ্ৰেণীৰ নাম)

The Quran (পবিত্ৰ পুথিৰ নাম)

The English (জাতিৰ নাম)

The Hindustan Times (বাতৰি কাকতৰ নাম)

The Maharam (উৎসৱৰ নাম)

10. কবিতাৰ প্ৰথম আখৰ capital হয়। (অৱশ্যে আধুনিক কবিতাত ইয়াৰ ব্যতিক্ৰমো ঘটে।) যেনেঃ

Why do you make delay?

I'm out of joy and glee,

Why do you forget me?

I'm to play with thee.

---- Menonim Menonimus

EXERCISE

1. ইংৰাজী ভাষাৰ ক'ত ক'ত capital letter ব্যৱহাৰ হয় লিখা।

2. তলত দিয়া শব্দবোৰৰ কোন কোন বৰ্ণ capital হ'ব লাগে লিখা।

bible, the red fort, kamalpur, kayakuchi, kirtan gosha, pakisthan, the brahmaputra, manisha, allah, the battle of sharaighat, the quran, the rastrapati bhawan.

0 0 0

Chapter -8

PARTS OF SPEECH

(পদ বা বাক্যাংশ)

ইতিমধ্যে শিকি আহিছ যে এটা বা ততোধিক letter লগলাগি কোনো এটা word (শব্দ) গঠন হয়। আকৌ এটা বা ততোধিক word (শব্দ) লগলাগি এটা সম্পূর্ণ ভাৱ প্ৰকাশক sentence (বাক্য) গঠন হয়। উদাহৰণ :

Karabi is a girl. (কৰবী এজনী ছোৱালী।)

এইবাক্যটোত থকা 'Karabi', 'is', 'a' আৰু 'girl' প্ৰত্যেকেই একো-একোটা Parts of Speech (পদ বা বাক্যাংশ)। অৰ্থাৎ বাক্যত ব্যৱহাৰ হোৱা প্ৰতিটো word (শব্দ) ক **Parts of Speech** (পদ বা বাক্যাংশ) বোলে।

ইংৰাজী ভাষাত Parts of Speech (পদ বা বাক্যাংশ) আঠ প্ৰকাৰৰ। যথা : (1) Noun (বিশেষ্য), (2) Pronoun (সৰ্বনাম), (3) Adjective (বিশেষণ), (4) Verb (ক্ৰিয়া), (5) Adverb (ক্ৰিয়া বিশেষণ), (6) Preposition (অব্যয়), (7) Conjunction (সংযোজক অব্যয়), (8) Interjection (ভাৱবোধক অব্যয়)

তলত এইবোৰৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা হ'ল।

(1) NOUN (বিশেষ্য)

তলৰ বাক্যবোৰত থকা আঁচটনা শব্দবোৰ মন কৰা :

1. Babita is a girl. (ববিতা এজনী ছোৱালী)।
2. Barpeta is a town. (বৰপেটা এখন নগৰ)।
3. The Geeta is a book. (গীতা এখন কিতাপ)।
4. Ram is famous for honesty. (ৰাম সাধুতাৰ বাবে বিখ্যাত)।

ওপৰৰ বাক্যবোৰৰ Babita, Barpeta, The Geeta, honesty আদিয়ে যথাক্ৰমে মানুহৰ নাম, ঠাইৰ নাম, কিতাপৰ নাম, গুণৰ নাম আদি বুজাইছে। সেয়ে এইবোৰ একো একোটা Noun (বিশেষ্য)। অৰ্থাৎ যি পদে (শব্দই) কোনো

মানুহৰ নাম, প্ৰাণীৰ নাম, জাতিৰ নাম, ঠাইৰ নাম, বস্তুৰ নাম, গুণৰ নাম আদি বুজায় তাকে Noun (বিশেষ্য) বোলে। সহজ ভাষাত নাম মাত্ৰেই Noun (বিশেষ্য)।

কিছুমান **Noun (বিশেষ্য)** পদৰ উদাহৰণ : Dog (কুকুৰ), Star (তৰা), Gold (সোণ), Bird (চৰাই), Boy (ল'ৰা), Girl (ছোৱালী), Cow (গাই গৰু), Man (মানুহ), Book (কিতাপ), River (নদী), Sun (সূৰ্য), Moon (চন্দ্ৰ), Sky (আকাশ), Milk (গাখীৰ) ইত্যাদি।

ইংৰাজী Noun বোৰক দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে, যেনে : Countable Noun আৰু Uncountable Noun।

যিবিলাক Noun ক গণিব পাৰি সেইবোৰ Noun ক **Countable Noun** (গণনা কৰিব পৰা বিশেষ্য) বোলে। উদাহৰণ : a book, two books, a bench, three benches, five boys, ten girls, a box, ten boxes ইত্যাদি।

আনহাতে যিবোৰ Noun ক গণনা কৰিব নোৱাৰি কিন্তু পৰিমাপ কৰিব পাৰি, সেইবোৰ Noun ক **Uncountable Noun** (গণনা কৰিব নোৱাৰা বিশেষ্য) বোলে। যেনে : milk, water, sugar, honey, courage, honesty, goodness, kindness, boldness ইত্যাদি।

Translation

এইটো তাইৰ কলম — This is her pen.

গাখীৰ বগা — Milk is white.

চেনী মিঠা — Sugar is sweet.

সোণ এবিধ মূল্যবান ধাতু — Gold is a precious metal.

মানুহ মৰণশীল — Man is mortal.

তেওঁৰ সাহস আছে — He has courage.

কয়লা ক'লা — Coal is black.

এইখন তোমাৰ বিদ্যালয় — This is your school.

সোণ হালধীয়া — Gold is yellow.

সোঁটো তোমাৰ ঘৰ — That is your house.

গৰুবোৰ পথাৰত আছে — The cows are in the field.

YOUR ACTIVITIES

1. Parts of Speech কাক বোলে?
2. Parts of Speech কেইটা আৰু কি কি?

3. Noun কাক বোলে? সূত্র লিখি উদাহৰণ দিয়া।

1. তলত দিয়া Noun বোৰৰ পৰা Countable Noun আৰু Uncountable Noun বোৰ বাছি উলিয়াই তালিকা প্ৰস্তুত কৰা :

milk, water, boy, house, girl, horse, cat, kerosene, computer, radio, petrol, gold, silver, honey, courage, wickedness, boldness, pen, pencils, pebbles, flowers, tea, garden, hand, finger, diamond.

2. উপযুক্ত Noun বহুৱাই তলত দিয়া Sentence বোৰ পূৰ্ণ কৰা :

(a) Lilima is a ..... (b) Kanak drinks .....

(c) ..... is black. (d) This is a .....

(e) The ..... is red. (f) It is a .....

(g) I have a ..... (h) ..... is a precious metal.

(i) ..... is white. (j) She has a .....

3. তলত দিয়া noun বোৰ পৰা countable noun বাচি উলিয়াই খালী ঠাই পূৰ্ণ কৰা।

star, car, dog, sugar, tree, water, milk, honey, courage, honesty, mango, apple, books, pen, rose, lotus, table, bench, boy, crow.

(a) This is a..... (b) That is a .....

(c) Hari drives a ..... (d) Samej has a .....

(e) ..... is sweet. (f) The ..... plays ball.

(g) The ..... is black. (h) ..... is beautiful.

3. তলত দিয়া noun বোৰ পৰা uncountable noun বাছি উলিয়াই খালী ঠাই পূৰ্ণ কৰা।

dog, sugar, tree, water, milk, honey, courage, honesty, mango, apple, pen, rose, lotus, table, bench, gold, silver.

(a) I drink..... (b) Ramen has .....

(c) He likes ..... (d) I have some.....

(e) The ring is made of..... (f) ..... is yellow.

(g) ..... pays in the long run.

(h) ..... is sweet.

3. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

(ক) কয়লা ক'লা।

(খ) গৰু উপকাৰী জন্তু।

(গ) এইখন তোমাৰ কিতাপ।

(ঘ) তুমি ৰাছল।

(ঙ) তোমাৰ সাহস আছে।

(চ) মধু মিঠা।

(ছ) মই গাখীৰ ভাল পাওঁ।

(জ) সিহঁতে আম খায়।

(ভ) এইটো আম গছ।

(ঝ) সোঁটো এটা ছাতি।

(ঞ) বৰিতা মোৰ ভনী।

(ট) গোলাপ ফুল ৰঙা।

2. PRONOUN (সৰ্বনাম)

ইতিমধ্যে শিকিলা যে যি word (শব্দ) য়ে কোনো বস্তু, প্ৰাণী, জাতি, ঠাই বা কোনো গুণৰ নাম বুজায় তাকে Noun (বিশেষ্য) বোলে। কিন্তু আমি সদায় বস্তুৰ বা প্ৰাণীৰ নাম ধৰিমতাৰ পৰিবৰ্তে আন কিছুমান শব্দ ব্যৱহাৰ কৰোঁ। তলত দিয়া বাক্য দুটা মন কৰা :

(i) Rajen is a boy. (ৰাজেন এজন ল'ৰা)।

(ii) He has a horse. (তেওঁৰ এটা ঘোঁৰা আছে)।

ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যৰ 'Rajen' শব্দটি Noun (বিশেষ্য) আৰু বাক্যটোৱে 'ৰাজেন এজন ল'ৰা' এই অৰ্থটি প্ৰকাশ কৰিছে। দ্বিতীয় বাক্যটিয়ে 'তেওঁৰ এটা ঘোঁৰা আছে' - এই অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে। দ্বিতীয় বাক্যত ব্যৱহাৰ হোৱা 'He' (তেওঁ) শব্দটিয়ে প্ৰথম বাক্যৰ 'Rajen' noun টোক বুজাইছে। অৰ্থাৎ 'Rajen' আৰু 'He' একেজন ল'ৰাকেই বুজাইছে। ইয়াত 'He' শব্দটি Pronoun। এতেকে Noun (বিশেষ্য) পদৰ সলনি সেই একে প্ৰাণী বা বস্তুক বুজাবলৈ যি word ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তাকে Pronoun (সৰ্বনাম) বোলে।

More Examples:

1. He has a pencil. (তেওঁৰ এডাল পেঞ্চিল আছে)।

2. She has a book. (তাইৰ এখন কিতাপ আছে)।

3. We learn English. (আমি ইংৰাজী শিকোঁ)।

4. They play cricket. (সিহঁতে ক্ৰিকেট খেলে)।

4. We eat mango. (আমি আম খাওঁ)।

4. He is our teacher. (তেখেত আমাৰ শিক্ষক)।

তলত কিছুমান Pronoun (সৰ্বনাম) উল্লেখ কৰা হ'ল।

I (মই), he (তেওঁ), she (তাই), her (তাইৰ), our (আমাৰ), we (আমি), me (মোক), my (মোৰ), us (আমাক), you (তুমি), your (তোমাৰ), his (তাৰ), they (সিহঁত), their (সিহঁতৰ) ইত্যাদি।

Pronoun বোৰৰ তিনিটা ৰূপ (form) আছে। তলৰ তালিকাখন মন কৰা :

Subjective

I (মই)

We (আমি)

You (তুমি)

He (তেওঁ)

She (তাই)

They (সিহঁত)

Objective

Me (মোক)

Us (আমাক)

You (তোমাক)

Him (তেওঁৰ)

Her (তাইৰ)

Them (সিহঁতক)

Possessive

My, Mine (মোৰ)

Our, Ours (আমাৰ)

You, Yours (তোমাৰ)

His (তাৰ, তেওঁৰ)

Her, Hers (তাইৰ)

Their (সিহঁতৰ)

It (এইটো)	It (এইটো)	Its (এইটোৰ)
This (এইটো)	This (এইটোক)	.....
These (এইবোৰ)	These (এইবোৰক)	.....
Those (সোঁবোৰ)	Those (সোঁবোৰক)	.....
That (সোঁটো)	That (সোঁটো, সোঁটোৰ)	.....
Who (কেন)	Whom (কাক)	.....
One (এজন)	One (এজনক)	One's (এজনৰ)

YOUR ACTIVITIES

- Pronoun কাক বোলে? সূত্র লিখি উদাহৰণ দিয়া।
 1. তলত দিয়া শব্দবোৰৰ পৰা Pronoun বোৰ বাছি উলিওৱা :
 boy, house, she, my, girl, horse, one, they, cat, its, our, it, radio, we, hand, finger, their, diamond, his, her.
- উপযুক্ত Pronoun বহুৱাই তলত দিয়া বাক্যবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা :
 (a) .....is Karabi. (b) ..... are boys.
 (c) ..... drink milk. (d) ..... my teacher.
 (e) .....is Dravid. (f) ..... is a red car.
 (g) ..... is my brother. (h) ..... has a dog.
- তলত দিয়া word বোৰ পৰা noun আৰু pronoun বাচি উলিয়াই তালিকা প্ৰস্তুত কৰা :
 car, she, dog, they, sugar, it, tree, water, her, milk, honey, their, courage, we, honsety, our, mango, his, apple, books, pen, lotus, their, table, bench. boy, my, crow, Kamal, Jemina, rose.
- ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
 (ক) তাই জেবিনা। (খ) তাই মোৰ ভনী।
 (গ) কলমটো তোমাৰ। (ঘ) তাইৰ এখন কলম আছে।
 (ঙ) আমি বল খেলোঁ। (চ) সিহঁতে আপেল খায়।
 (ছ) মই গাখীৰ ভাল পাওঁ। (ছ) সিহঁতে কাজিয়া নকৰে।
 (জ) এইটো মোৰ কলম। (ঝ) সোঁটো সিহঁতৰ ঘৰ।

3. ADJECTIVE (বিশেষণ)

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচ টনা শব্দবোৰ মন কৰা :

1. Reena has a pen. (বীণাৰ এখন কলম আছে।)

2. Sabita has two books. (সবিতাৰ দুখন কিতাপ আছে।)
3. That is a red car. (সোঁখন এখন ৰঙা গাড়ী।)
4. It is a small hat. (এইটো এটা সৰু টুপী।)

ওপৰৰ বাক্যৰ 'a' শব্দই 'pen' পদৰ সংখ্যা বুজাইছে 'two' শব্দই 'book' পদৰ সংখ্যা, 'red' পদে 'car' noun টোৰ গুণ আৰু 'small' পদে 'hat' noun ৰ পৰিমাণ বুজাইছে। এইবোৰেই একো একোটা Adjective।

যিবোৰ word (শব্দ) ই কোনো noun (বিশেষ্য) ৰ সংখ্যা, পৰিমাণ, দোষ, গুণ, আদি বুজায় তাক **Adjective (বিশেষণ)** বোলে।

কিছুমান Adjective ৰ উদাহৰণ হ'ল :

small (সৰু), long (দীঘল), big (ডাঙৰ), deep (গভীৰ), black (ক'লা), white (বগা), some (কিছুমান), many (বহুত), short (চুটি), good (ভাল), one (এটা), sweet (মিঠা), bitter (তিতা), red (ৰঙা), green (সেউজীয়া), fat (শকত), strong (শক্তিশালী) ইত্যাদি।

Translation

নমিতাৰ বহুত মাৰ্বল আছে — Namita has many marbles.
 গাইজনী বগা — The cow is white.
 মৌ মিঠা — Honey is sweet.
 মোৰ তিনিখন কলম আছে — I have three pens.
 তেওঁ এজন ডেকা ল'ৰা — He is a young boy.
 তাত তিনিটা আপেল আছে — There are three apples.
 মোৰ ভণ্টি ওখ — My sister is tall.
 এইটো এটা ডাঙৰ ঘৰ — This is a big house.
 ৰহিম এজন সাহসী মানুহ — Rahim is a courageous man.
 সোঁ গছটো চুটি — That tree is short.
 এইখন এখন নতুন কিতাপ — This is a new book.
 টোকা : বাক্য এটিত adjective সদায় verb ৰ পিছত বহে।

YOUR ACTIVITIES

1. Adjective কাক বোলে? সূত্র লিখি উদাহৰণ দিয়া।
2. তলত দিয়া শব্দবোৰৰ পৰা Adjective বোৰ বাছি উলিওৱা :
 house, big, a, girl, three, many, they, tall, its, small,

it, red, we, little, finger, five, white, his, thin, black, old, table, hair, new, short, long, they, fine, beautiful, strong.

3. উপযুক্ত adjective বহুতলত দিয়া বাক্যবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা :
(a) This is a ..... book. (b) The mangoes are .....
(c) This is a ..... tree. (d) Karim is an ..... man.
(e) Milk is ..... (f) The bird is .....
(g) I have ..... pens. (h) She is a ..... girl.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
(ক) ব্ৰহ্মপুত্ৰ এখন ডাঙৰ নদী। (খ) দিপীকা বৰ নম্ৰ।
(গ) কলমটো বঙা। (ঘ) এইখন এডাল পেঞ্চিল।
(ঙ) আমাৰ বলটো নীলা। (চ) আমটো টেঙা।
(ছ) হৰেণ এজন দুখীয়া মানুহ। (জ) তেওঁ এজন সাধু লোক।
(ঝ) প্ৰবীন এজন সন্মানীয় ব্যক্তি। (ঞ) তাই বৰ খঙাল।

4. VERB (ক্ৰিয়া)

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচ টনা শব্দবোৰ মন কৰা :

1. Rahman reads the Ramayana.
2. Rekib writes a letter.
3. Rabina has a pencil.
4. They play cricket.

ওপৰৰ sentence বোৰত 'read' পদে 'পঢ়া' 'write' পদে 'লিখা', has পদে 'পেঞ্চিল থকা আৰু' 'play' পদে 'বল খেলা বুজাইছে। এই শব্দবোৰেই Verb (ক্ৰিয়া)।

যি পদে কোনো কাম কৰা বা হোৱা বুজায় তাক Verb (ক্ৰিয়া) বোলে।

কিছুমান Verb (ক্ৰিয়া) পদৰ উদাহৰণ :

learn (শিকা), is (হয় বা আছে) are (হয় বা আছে), have (আছে) teach (পঢ়োৱা) has (আছে), drink (পি খোৱা), run (দৌৰা), go (যোৱা), eat (খোৱা), read (পঢ়া), write (লিখা), come (অহা), sit (বহা), play (খেলা), swim (সাতোঁৰা) ইত্যাদি।

ইংৰাজী ভাষাত অসংখ্য Verb আছে। সিহঁতৰ ব্যৱহাৰ আৰু বাক্যত সিহঁতৰ ভূমিকা অনুযায়ী ইংৰাজী Verb বোৰক প্ৰধান কৈ দুই শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হৈছে, যথা :

1. Auxiliary Verb. (সহায়ক ক্ৰিয়া) আৰু
2. Principal Verb or Main Verb (মূখ্য ক্ৰিয়া)

ইংৰাজী ভাষাত এনে কিছুমান Verb আছে যিবোৰ Verb য়ে নিজে নিজে কোনো অৰ্থ সম্পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰে, কিন্তু আন Verb ক অৰ্থ প্ৰকাশত সহায় কৰিব পাৰে সেইবোৰ Verb ক Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া) বোলে।

Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া) মুঠতে চৌবিশটা। যেনে : am, are, is, was, were, have, has, had, shall, should, will, would, may, might, can, could, must, ought (to), do, does, did, dare, need আৰু used (to)।

ইহঁত আন Verb ক অৰ্থাৎ Main Verb ক সহায় কৰে বাবে ইহঁতক Auxiliary (Helping) Verb বোলে।

আকৌ এই Verb বোৰ অন্য কোনো Verb ৰ লগত নিমিলে বাবে সিহঁতক Anomalous (different in some way from the usual) বুলি কোৱা হয়।

আনহাতে যিবোৰ Verb য়ে আন Verb ৰ সহায় নোলোৱাকৈয়ে কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে, সেইবোৰ Verb ক Principal Verb or Main Verb (মূখ্য ক্ৰিয়া) বোলে।

কিছুমান Principal Verb or Main Verb (মূখ্য ক্ৰিয়া) ৰ উদাহৰণ হ'ল : eat (খোৱা), read (পঢ়া), write (লিখা), come (অহা), drink (পি খোৱা), go (যোৱা), sit (বহা), play (খেলা)।

Translation

আনন্দই ভলী বল খেলে — Ananda plays volleyball.

গাই গৰুৱে গাখীৰ দিয়ে — The cow gives milk.

কুকুৰে ভুকে — The dog barks.

চৰাই উৰে — The bird flies.

ল'ৰাজনে কান্দি আছে — The boy is crying.

আমি স্কুললৈ যাওঁ — We go to school.

ৰামে ৰামায়ণ পঢ়ে — Ram reads the Ramayana.

YOUR ACTIVITIES

1. Verb কাক বোলে? সূত্ৰ লিখি উদাহৰণ দিয়া।
2. তলত দিয়া শব্দবোৰৰ পৰা Verb বোৰ বাছি উলিওৱা :
girl, is, do, learn, talk, are, it, red, shall, go, finish, come, white, sit, thin, write, tell, table, will, say, short.

3. উপযুক্ত verb বহুৰাই তলত দিয়া Sentence বোৰ পূৰ্ণ কৰা :
 (a) This .... a book. (b) The apples ..... sweet.
 (c) They ..... ball. (d) Karim ..... mango.
 (e) I ..... Masrur. (f) Your ..... David.
 (g) He ..... a letter. (h) He ..... us English.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
 (ক) আমি ভাত খাওঁ (খ) সিহঁতে ক্ৰিকেট খেলে।
 (গ) ৰাজুয়ে গান গায়। (ঘ) তেওঁ এজন ল'ৰা।
 (ঙ) বেবেকা এজনী ছোৱালী। (চ) বলটো ৰঙা।
 (ছ) প্ৰদীপে ফুটবল খেলে। (জ) তেওঁ বৰ বলী।
 (জ) কুকুৰটো দৌৰি আছে। (জ) মই এজন ছাত্ৰ।

5. ADVERB (ক্ৰিয়া বিশেষণ)

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচ টনা শব্দবোৰ মন কৰা :

2. Binita runs fast. (বিনিতাই বেগাই দৌৰে।)
 3. Riju drives slowly. (ৰিজুয়ে লাহে লাহে গাড়ী চলায়।)
 4. She cries loudly. (তাই জোৰে জোৰে কান্দে।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত দেখা যায় যে 'fast' পদে 'run' পদটোৰে কেনেকৈ কাৰ্য্য সম্পাদন কৰে তাক বুজায়। সেইদৰে 'slowly' পদে 'drives' পদৰ আৰু 'loudly' পদে 'cries' ক্ৰিয়াৰ সম্পাদন পদ্ধতিক বুজাইছে। এইবোৰেই Adverb।

এতেকে ক্ৰিয়া এটাই কেনেদৰে কাম সম্পাদন কৰে সেইটো বুজাবলৈ যি পদ (word) ব্যৱহাৰ হয় তাকে **Adverb** (ক্ৰিয়া বিশেষণ) বোলে। আন কথাত যি word এ কোনো Verb বা Adjective ৰ বা আন কোনো Adverb ৰ কাম সম্পাদন কৰা ধৰণক বুজায় তাকে Adverb (ক্ৰিয়া-বিশেষণ) বোলে।

কেইটিমান Adverb পদৰ উদাহৰণ হ'ল : now (এতিয়া), soon (সোনকালে), here (ইয়াত), there (তাত), often (প্ৰায়) ইত্যাদি।

সাধাৰণতে সৰহভাগ Adjective ৰ লগত -ly যোগ কৰি Adverb কৰা হয়। যেনে :

Adjective	Adverb
Sudden	suddenly (হঠাতে)
Slow	slowly (লাহে লাহে)
Loud	loudly (ডাঙৰকৈ)
Bright	brightly (উজ্জ্বল ভাবে)

Easy	easily (সহজভাৱে)
Strong	strongly (মজবুতভাৱে)
Clear	clearly (পৰিস্কাৰভাৱে)
Nice	nicely (সুন্দৰ ভাবে)
Kind	kindly (দয়ালুভাৱে)
Light	lightly (পাতলভাৱে)
Soft	softly (কোমলভাৱে)

YOUR ACTIVITIES

1. Adverb কাক বোলে? সূত্ৰ লিখি উদাহৰণ দিয়া।
 3. উপযুক্ত Adverb বহুৰাই তলত দিয়া Sentence বোৰ পূৰ্ণ কৰা :
 (a) Renin runs ..... (b) The sun shines .....
 (c) The baby cries.... (d) He comes .....
 (e) She writes ..... (f) Sita walks .....
 (g) They live ..... (h) He works .....
 5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
 (ক) আজি বৰ ঠাণ্ডা। (খ) সি সোনকালে আহিব।
 (গ) আজি বৰষুণ দিছে। (ঘ) তেওঁ জোৰে জোৰে পঢ়ে।
 (ঙ) তাই সুন্দৰকৈ নাচিছিল। (চ) ৰাজেশ প্ৰতিদিন খেলে।
 (ছ) ইয়াত কোন আছে? (জ) ঘোঁৰাই বেগাই দৌৰে।
 (ঝ) ৰাকেশ বৰ দুপ্ত ল'ৰা। (ঞ) নীলিমাই সুন্দৰ গান গায়।
 (ট) ছোৱালীজনীয়ে বেগাই খোজকাঢ়ি আছে।

6. PREPOSITION (অব্যয়)

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচ টনা শব্দবোৰ মন কৰা :

1. The apple is in the box. (আপেলটো বাকচত।)
 2. Gitali comes on foot. (গীতালি খোজকাঢ়ি আহে।)
 3. She stands by us. (তাই আমাৰ কাষত থিয় হয়।)

ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যৰ 'in' পদে 'apple' আৰু 'box' এই দুটা noun ৰ লগত সম্বন্ধ দেখুৱাইছে। দ্বিতীয় বাক্যৰ 'on' পদে 'foot' আৰু 'Sabita' এই দুটা noun ৰ লগত সম্বন্ধ দেখুৱাইছে। আৰু তৃতীয় বাক্যত 'by' পদে 'She' আৰু 'us' এই দুটা pronoun অৰ মাজত সম্বন্ধ স্থাপন কৰিছে। এই বাক্যবোৰৰ in, on, by আদি পদবোৰ preposition (অব্যয়)। এনেদৰে যি পদে কোনো noun বা pronoun অৰ আগত বহি বাক্যত থকা আন কোনো noun বা

pronoun ৰ লগত সম্বন্ধ দেখুৱায়, তাক **Preposition** (অব্যয়) বোলে।

কিছুমান Preposition ৰ উদাহৰণ হ'ল : in (ভিতৰত), under (তলত), from (পৰা), on (ওপৰত), by (দ্বাৰা, কাষত), for (কাৰণে), with (সৈতে), into (ভিতৰলৈ), to (লৈ), at (ত) ইত্যাদি।

Translation

সি মোৰ ওচৰত থিয় হৈ আছে — He is standing by me.
চৰাইটো আকাশত উৰি আছে — The bird is flying in the sky.
যদু মোৰ লগত যাব — Jadu will go with me.
মই এতিয়া ঘৰত আছোঁ — I am at home now.
ল'ৰাজন পথাৰত আছে — The boy is in the field.
আমি খোজকাঢ়ি স্কুললৈ যাওঁ — We go to school on foot.
চিয়াৰখনত বহক — Sit on the chair.
আমি কলমেৰে লিখোঁ — We write with pen.
সি গাওঁত বাস কৰে — He lives in the village.
ছামিমা বাগিছাত আছে — Samima is in the garden.
সূৰ্যটো আমাৰ মূৰৰ ওপৰত — The sun is above our heads.
মৃগেন মোৰ পিছফালে বহিছিল — Mrigen sat behind me.
সিহঁত বনভোজলৈ যাব — They will go to picnic.
তুমি ক'ৰ পৰা আহিলো — Where have you come from?
সি তোমাৰ লগত গৈছিলনে? — Did he go with you?
কৰা নাইবা মৰা — Do or die.
সি তলপিনে চাইছিল — He looked down.

YOUR ACTIVITIES

1. Preposition কাক বোলে? সূত্র লিখি উদাহৰণ দিয়া।
3. উপযুক্ত Preposition বহুৱাই তলত দিয়া বাক্যবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা :
(a) She sits ..... you. (b) We sleep ..... night.
(c) He writes .... a pen. (d) He comes .....foot.
(e) Look .... the sky. (f) Keep it... the table.
(g) Go ..... the market. (h) He is afraid ..... cat.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
(ক) আমি বজাৰলৈ গৈছিলোঁ। (খ) সি নগৰত বাস কৰে।
(গ) মেজৰ তলত এটা কুকুৰ আছে। (ঘ) তেওঁ পথাৰত কাম কৰে।

(ঙ) তাই বাছেৰে ভ্ৰমণ কৰে।	(চ) ৰাজু গছৰ ওপৰত আছে।
(ছ) কলমটো বাকচত থোৱা।	(জ) তাই ৰেণুৰ সৈতে গ'ল।
(ঝ) আকাশত তৰা আছে।	(ঞ) আমটো মোনাৰ ভিতৰত।

7. CONJUNCTION (সংযোজক অব্যয়)

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচ টনা শব্দবোৰ মন কৰা :

1. Dilip and Deepali are good players. (দীলিপ আৰু দীপালি ভাল খেলুৱৈ।)

2. Karim is poor but he is honest. (কৰিম দুখীয়া, কিন্তু তেওঁ সাধু।)

3. I will go if he comes. (মই যাম তেওঁ যদি আহে।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত 'and' পদে 'Dilip', আৰু 'Deepali' এই দুটা noun অক সংযোগ কৰিছে। 'but' পদে 'Karim is poor' আৰু 'he is honest' বাক্য দুটাক সংযোগ কৰিছে। সেইদৰে 'If' পদে 'I will go' আৰু 'he comes' বাক্য দুটাক সংযোগ কৰিছে। এনেদৰে এটা পদৰ লগত আন এটা পদ নাইবা এটা বাক্যৰ লগত আন এটা বাক্যৰ সংযোগ ঘটোৱা and, but, if আদি পদবোৰ Conjunction (সংযোজক অব্যয়)। অৰ্থাৎ যি word এ বেলেগ বেলেগ word বা sentence অক সংযোগ কৰে তাক **Conjunction** (সংযোজক অব্যয়) বোলে।

কেইটিমান Conjunction পদৰ উদাহৰণ তলত দিয়া হ'ল : or (নাইবা), though (যদিও), if (যদি), yet (তথাপি), that (যি, যে), as (যেনে, যিহেতু), but (কিন্তু), till (যেতিয়ালৈকে), and (আৰু) ইত্যাদি।

Translation

ৰাম আৰু ৰহিম বন্ধু — Ram and Rahim are friends.
তেওঁ দুখীয়া কিন্তু সুখী — He is poor but happy.
সি যে চতুৰ মই জানো — I know that he is clever.
সি নাইবা তাই আহিব — Either he or she will come.
তুমি পঢ়া বা লিখা — You read or write.
নপঢ়িলে তুমি ফেইল কৰিব — Unless you read, you will fail.
সি আৰু মই যাম — He and I will go.
মই জানো সি আহিব — I know that he will come.
তুমি নাহিলে মই নাযাওঁ — If you do not come I will not go.
ল'ৰাটো বুধিয়ক কিন্তু দুষ্ট — The boy is intelligent but wicked.

YOUR ACTIVITIES

1. Conjunction কাক বোলে? সূত্র লিখি উদাহরণ দিয়া।
3. উপযুক্ত Conjunction বহুতাই তলত দিয়া বাক্যবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা :
  - (a) I shall not go ..... it rains.
  - (b) I read book ..... I like to read.
  - (c) Ram is not wise ..... a fool.
  - (d) We know ..... Dilip is honest.
  - (e) You ..... Sriman are friends.
  - (g) Hari is my friend ..... Deben is my uncle.
  - (h) We can not learn ..... we donot read.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
  - (ক) তুমি বজাৰলৈ নগ'লে তেওঁক লগ পাব নোৱাৰা।
  - (খ) অনিতা আৰু বিনীতা দুয়ো বল খেলে।
  - (গ) বৰষুণ দিলে আমি তালৈ নাযাওঁ।
  - (ঘ) তেওঁ পথাৰত কাম কৰে।
  - (ঙ) সি যে দুষ্ট আমি সকলোৱে জানো।

8. INTERJECTION (ভাৱবোধক অব্যয়)

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচটনা শব্দবোৰ মন কৰা :

1. Alas! he is undone. (হায়! তেওঁৰ সৰ্বনাশ হ'ল)।

2. Hurrah! we have won the match. (কি জয়! আমি খেলত জিকিলো।)

3. Oh God! forgive us. (হে ভগবান! আমাক ক্ষমা কৰা।)

ওপৰৰ 'Alas'! 'Hurrah' 'Oh', আদি পদে মনৰ সুখ, দুখ, আনন্দ, বিষাদ আদি প্ৰকাশ কৰিছে। এই পদ বোৰেই Interjection (ভাৱবোধক অব্যয়)। অৰ্থাৎ যি word এ মনৰ সুখ, দুখ, হৰ্ষ, বিষাদ আদি আবেগ পূৰ্ণ ভাৱ প্ৰকাশ কৰে তাক **Interjection** (ভাৱবোধক অব্যয়) বোলে।

কিছুমান Interjection পদৰ উদাহৰণ হ'ল : bravo (চাব্বাইচ), Alas (হায়), O (হে), Oh (হায়), Hello (হেঁৰা), ইত্যাদি।

Translation

হায়! তেওঁ বেমাৰত পৰিল— Alas! he has fallen ill.

হে ভগবান! মোক ৰক্ষা কৰা — Oh God! Save me.

হায়! কুকুৰটো মৰিল — Alas! the dog is dead.

হেঁৰা! তুমি ক'লৈ যোৱা — Hello! where are you going?

হে ভগবান! কি প্ৰকাণ্ড হাতী — O God! how big the elephant is.

YOUR ACTIVITIES

1. Interjection কাক বোলে? সূত্র লিখি উদাহৰণ দিয়া।
3. উপযুক্ত Interjection বহুতাই তলত দিয়া Sentence বোৰ পূৰ্ণ কৰা :
  - (a) ..... ! how are you?
  - (b) .....! we have won the match.
  - (c) .....! what a joy.
  - (d) ..... ! tomorrow is Sunday.
  - (e) ..... ! you are undone.
  - (f) .....! don't think more of it.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
  - (ক) বাৰু, বাৰু! তুমি চিন্তা নকৰিবা।
  - (খ) হেঁৰা ৰাম! তুমি ক'লৈ যোৱা?
  - (গ) হে ঈশ্বৰ! ৰামক দীৰ্ঘজীৱি কৰা।।
  - (ঘ) হায়! তুমি কিয় এইটো কৰিলা?
  - (ঙ) ছি! কি লেতেৰা ল'ৰা।

EXERCISE

3. তলত দিয়া Word বোৰৰ Parts of Speech নিৰ্ণয় কৰা।

swim, alas, and, she, good, star, bus, slowly, on, sugar, hello, but, earn, write, well, play, yet, rich, hard, enough, wicked, fine, dear, Rabina, poor, inelligent, two.

4. খালী স্থানত উপযুক্ত Noun বহুতাই :

(a) This is a	(b) She is .....
(c) Today is	(d) My mother is a ....
(D) That is a	(f) ..... is a good boy.

5. খালী স্থানত উপযুক্ত pronoun বহুৰা :
 (a) ..... is my brother. (b) ..... are playing.
 (c) ..... are students. (d) This is ..... school.
 (e) ..... is a table. (f) ..... are boys.
6. খালী স্থানত উপযুক্ত verb বহুৰা :
 (a) I ..... mango. (b) They ..... ball
 (c) She ..... sweetmeats. (d) Dogs .....
 (e) We ..... here. (f) She ..... Rina.
7. খালী স্থানত উপযুক্ত Adjective বহুৰা :
 (a) This is .....book. (b) He is .....
 (c) It is a ..... tree. (d) Coal is .....
 (e) The glass is ..... (f) Ram is a .....boy.
8. খালী স্থানত উপযুক্ত Adverb বহুৰা :
 (a) He walks ..... (b) Ramen runs .....
 (c) Come here ..... (d) He works .....
9. খালী স্থানত উপযুক্ত Preposition বহুৰা :
 (a) Please sit ..... me. (b) Keep it ..... the bed.
 (e) She cries .....milk. (d) He writes .....a pen.
10. খালী স্থানত উপযুক্ত Conjunction বহুৰা :
 (a) I like sugar .... milk. (b) He has a pen ... a book.
 (c) He is poor .....honest (c) I will go ..... he comes.
11. খালী স্থানত উপযুক্ত Interjection বহুৰা :
 (a) .....! I am undone. (b) ..... we are victorious.
 (c) .....Bhagawan forgive us.
12. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
 (a) সি এজন ল'ৰা (b) তুমি এজনী ছোৱালী।
 (c) সিহঁতে বল খেলে (d) নৱনিতাই বেগাই খোজ কাঢ়ে।
 (e) মই কল খাওঁ। (f) কিতাপখন টেবুলৰ ওপৰত।
 (g) তুমি আহিলে মই যাম (h) হে ঈশ্বৰ! আমাক সহায় কৰা।

0 0 0

Chapter -9

PERSON (পুৰুষ)

আমি দৈনন্দিন জীৱনত এজনে আনজনৰ লগত কথা পাতেতে যিবোৰ ব্যক্তিবাচক বিশেষ্য, সৰ্বনাম বা বস্তুৰ নাম ব্যৱহাৰ কৰো সেইবোৰক Person (পুৰুষ) বোলে।

ইংৰাজী ব্যাকৰণত পুৰুষ (Person) তিনিবিধ। যেনে :

1. First Person. (প্ৰথম পুৰুষ বা উত্তম পুৰুষ)
2. Second Person. (দ্বিতীয় পুৰুষ বা মধ্যম পুৰুষ) আৰু
3. Third Person. (তৃতীয় পুৰুষ)

এই পুৰুষ (person) বোৰৰ বিষয়ে তলত আলোচনা কৰা হ'ল।

1. First Person (প্ৰথম পুৰুষ)

যিয়ে কয়, অৰ্থাৎ 'I' (মই) আৰু 'I' সম্পৰ্কীয় সকলোবোৰ pronoun কেই First Person (প্ৰথম পুৰুষ বা উত্তম পুৰুষ) বোলে। যেনে : I, my, me, mine, we, us, our ইত্যাদি।

2. Second Person (দ্বিতীয় পুৰুষ)

বক্তাই যাক অৰ্থাৎ যি ব্যক্তিক উদ্দেশ্যি কোনো কথা কয় তাকে Second Person (দ্বিতীয় পুৰুষ) বুলি কোৱা হয়।

অৰ্থাৎ 'you' আৰু 'you' সম্পৰ্কীয় সকলোবোৰ Pronoun য়েই Second Person (দ্বিতীয় পুৰুষ)। যেনে :

you, your, yours, thy, thou, thee, thine, ইত্যাদি।

3. Third Person (তৃতীয় পুৰুষ)

প্ৰথম পুৰুষ (First Person) আৰু দ্বিতীয় পুৰুষ (Second Person) ৰ বাহিৰে থকা সকলোবোৰ noun আৰু pronoun য়েই তৃতীয় পুৰুষ (Third person)। অৰ্থাৎ যাৰ বিষয়ে কিবা কোৱা হয় সেয়েই Third

person (তৃতীয় পুৰুষ)। যেনে :

he, his, him, she, her, they, them, their, Ram, Rahim, Nabin ইত্যাদি।

প্রতিটো person ৰে দুটাকৈ number আছে Singular Number আৰু Plural Number। যেনে :

Person	Singular Number	Plural Number
1st	I, me, my, mine	We, us, ours
2nd	You, your, yours	You, your, yours
3rd	He, him, his, she, her	They, them, their,

মনত ৰাখিবলগীয়া : যিজনে কয় তেওঁ First Person. (প্রথম পুৰুষ বা উত্তম পুৰুষ), যাক কোৱা হয় তেওঁ Second Person. (দ্বিতীয় বা মধ্যম পুৰুষ) আৰু যাৰ বিষয়ে কোৱা হয় সি Third Person. (তৃতীয় পুৰুষ)।

EXERCISE

1. Person কাক কয়? ইংৰাজীত Person কেইটা আৰু কি কি?

3. তলত দিয়া পদবোৰৰ person নিৰ্ণয় কৰা।

Book, Bench, Rakesh, Alam, I, Thine, They, Thou, You, Yours, Mine, Their, Pencil, Fan, Geetali.

4. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

(ক) মইৰহিম।

(খ) সিহঁতে পথাৰত খেলি আছে।

(গ) ৰমেছ এজনী ছত্ৰী।

(ঘ) কমল এজন ভাল ছাত্ৰ।

(ঙ) সি এজনী ছোৱালী।

(চ) কিতাপখন তোমাৰ।

(ছ) সিহঁতে ভালকৈ পঢ়ে।

(জ) আমি বল খেলোঁ।

0 0 0

Chapter -10

VERB (ক্ৰিয়া)

তোমালোকে শিকি আহিছা যে বাক্যত ব্যৱহাৰ হোৱা প্রতিটো পদ (শব্দ)ক Parts of Speech বুলি কোৱা হয়। ইংৰাজীত Parts of Speech ৮ প্ৰকাৰৰ। তাৰ ভিতৰত এটা হ'ল Verb। Verb য়ে বাক্য এটাত কোনো কাম কৰা বা হোৱা অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে। বাক্য এটিত Verb ৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰণ Verb নোহোৱাকৈ কোনো Sentence গঠন কৰিব নোৱাৰি। এই অধ্যায়ত Verb ৰ বিষয়ে সাধাৰণ ধাৰণা আগবঢ়োৱা হ'ল :

তলৰ বাক্যটিত থকা আঁচটনা শব্দ দুটা মন কৰা :

Ram is eating rice.

ওপৰৰ বাক্যটিত 'is' আৰু 'eat' শব্দ দুটা Verb। শব্দ দুটাৰ 'eat' শব্দটোৱে খোৱা কাম বুজাইছে আৰু 'is' শব্দটিয়ে 'eat' verb ক অৰ্থ প্ৰকাশত সহায় কৰিছে। ইংৰাজী ভাষাত বহুত Verb আছে। আগতে পাই আহিছা যে ইংৰাজী Verb বোৰক বাক্যত সিহঁতৰ ভূমিকা অনুযায়ী দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে, যথা : 1. Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া) আৰু 2. Principal Verb or Main Verb (মুখ্য ক্ৰিয়া)

A. Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া)

আগতে পাই আহিছা যে ইংৰাজী ভাষাত এনে কিছুমান Verb আছে যিবোৰ Verb য়ে নিজে নিজে কোনো অৰ্থ সম্পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰে, কিন্তু অন্য Verb ক অৰ্থ প্ৰকাশত সহায় কৰিব পাৰে, সেইবোৰ Verb ক Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া) বোলে।

ইংৰাজী ভাষাত Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া) ৰ সংখ্যা মুঠতে চৌবিশটি। এই Verb বোৰৰ দুটা ৰূপ (form) আছে, যেনে — Present আৰু Past form। তলত Auxiliary Verb বোৰৰ Present Form আৰু Past Form দেখুওৱা হ'ল :

Present Form	Past Form
Am, is	was
Are	were
Have, Has,	had

Shall	should
Will	would
May	might
Can	could
Do, Does,	did
Must,	×
Ought (to),	×
Dare	×
Need	
×	Used (to)

টোকা : Auxiliary Verb ৰ ভিতৰত am, is, was, are, were be আৰু been - এইকেইটা verb ক **Be Verb** (হোৱা ক্ৰিয়া) বুলি কোৱা হয়। Auxiliary Verb বোৰৰ বিশেষ ব্যৱহাৰ আছে। আগলৈ এইবোৰৰ বিষয়ে বহুলভাৱে জানিব পাৰিবা।

তলত Person আৰু Number অনুসৰি Be Verb ৰ Conjugation দেখুওৱা হ'ল :

Present Tense

Person Singular	Plural
পুৰুষ এক বচন	বহুবচন
1st I am (মই হয় বা হওঁ)	We are (আমি হওঁ)
2nd You are (তুমি হোৱা, আপুনি হয়)	You are (তোমালোক হোৱা, তোমালোক হয়)
3rd He is, She is, it is (সি হয়, তেওঁ হয়, তেখেত হয়)	They are (তেওঁলোক হয়, তেখেতসকল হয়, সিহঁত হয়)

Past Tense

Person Singular	Plural
পুৰুষ এক বচন	বহুবচন
1st I was (মই হৈছিলোঁ)	We were (আমি হৈছিলোঁ)
2nd You were (তুমি হৈছিল/আপুনি হৈছিল)	You were (তোমালোক / আপোনালোক হৈছিল)
3rd He was, She was, it was (সি/তেওঁ/তেখেত হৈছিল)	They were (তেওঁলোক/তেখেতসকল/সিহঁত হৈছিল)

2. Principal Verb or Main Verb (মুখ্য ক্ৰিয়া)

যিবোৰ Verb য়ে আন কোনো Verb ৰ সহায় নোলোৱাকৈ নিজৰ অৰ্থ সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰে, তাকে Principal (Main) Verb (মুখ্য ক্ৰিয়া বা প্রধান ক্ৰিয়া) বোলে।

Principal Verb (মুখ্য ক্ৰিয়া) ৰ প্রধানকৈ তিনিটা ৰূপ (form) আছে। যেনে :

1. Present form, 2. Past form, 3. Past Participle form

তলত সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ হোৱা কিছুমান Principal Verb ৰ অকল Present আৰু Past form দেখুওৱা হ'ল। আগলৈ Past Participle form জানিব পাৰিবা।

List of Verbs

Present form	Past form
Ask (সোধা)	asked
Break (ভঙা)	broke
Beg (ভিক্ষা কৰা)	begged
Bend (ভাঁজ কৰা)	bent
Bring (অনা)	brought
Buy (কিনা)	bought
Build (সজোৱা)	built
Begin (আৰম্ভ কৰা)	began
Call (মতা)	called
Come (অহা)	came
Choose (পছন্দ কৰা)	chose
Do (কৰা)	did
Drink (পি খোৱা)	drank
Eat (খোৱা)	ate
End (সমাপ্ত কৰা)	ended
Fine (জৰিমনা কৰা)	finned
Fight (যুদ্ধ কৰা)	fought
Feed (খুওৱা)	fed
Fly (উৰা)	flew
Find (বিচৰা)	found
Fear (ভয় কৰা)	feared

Fill (পৰিপূৰ্ণ কৰা)	filled
Get (পোৱা)	got
Give (দিয়া)	gave
Gain (লাভ কৰা)	gained
Go (যোৱা)	went
Grow (ডাঙৰ হোৱা)	grew
Have (আছে)	had
Hear (শুনা)	heard
Hide (লুকাই থকা)	hid
Hurt (আঘাত কৰা)	hurt
Kill (বধ কৰা)	killed
Kiss (চুমা খোৱা)	kissed
Learn (শিকা)	learnt
Lie (মিছা কোৱা)	lied
Make (তৈয়াৰ কৰা)	made
Need (দৰকাৰ)	needed
Read (পঢ়া)	read
Run (দৌৰা)	ran
Say (কোৱা)	said
See (দেখা)	saw
Sell (বিক্ৰী কৰা)	sold
Sleep (শোৱা)	slept
Sing (গান গোৱা)	sang
Speak (কথা কোৱা)	spoke
Stand (থিয় দিয়া)	stood
Swim (সাঁতোৰা)	swam
Take (লোৱা)	took
Tell (কোৱা)	told
Teach (শিকোৱা)	taught
Think (চিন্তা কৰা)	thought
Write (লিখা)	wrote

Translation

তেওঁ আপেল খায়— He eats apple.
মই কিতাপ পঢ়োঁ — I read book.

ৰমেনা এজনী ছোৱালী — Ramena is a girl.
সিহঁতে বল নেখেলে — They do not play ball.
তুমি গৈছিলি — You went.
মৰিয়মে ভাল গান গায় — Mariam sings good song.
আকাশত তৰা আছে — There are stars in the sky.
কুকুৰটো ভুকি আছে — The dog is barking.
হৰিয়ে পথাৰত দৌৰি আছে — Hari is running in the field.
হে ভগবান! আমাক ৰক্ষা কৰা — O God! save us.

EXERCISE

- Present আৰু Past Form অনুসৰি ইংৰাজীত Auxiliary Verb কেইটাৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।
- তলত দিয়া Verb সমূহৰ পৰা Auxiliary Verbবোৰ বাছি উলিওৱাঃ
Shine, tell, is, go, bring, am, show, see, was, write, read, are, close, cook, beg, were, build, bind, begin, be.
- খালী স্থানত উপযুক্ত Verb বহুৱাই বাক্যবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰাঃ
  - They ..... there.
  - Ram and Sham ..... good friends.
  - What ..... you doing?
  - Manisha ..... reading the Ramayana.
  - You .....a good student.
  - We ..... drinking tea.
- ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰাঃ
  - সি অংক কৰে।
  - সিহঁতে ছবি আঁকে।
  - জমিলাই কাপোৰ বয়।
  - কমলে ভালদৰে লিখা-পঢ়া কৰে।
  - সি এজনী ছোৱালী।
  - কলমখন তোমাৰ।
  - সিহঁতে ভালকৈ বল খেলে। 000

Chapter -11

TENSE

(কাল / ক্রিয়াৰ সময়)

আগতে শিকি আহিছা যে যি পদে কোনো কাম কৰা বা হোৱা বুজায় তাকে Verb বোলে। আকৌ Verb য়ে যি সময়ত কাম এটা কৰা বা হোৱা বুজায় সেই সময়কে Tense বোলে। অৰ্থাৎ Verb (ক্রিয়া) ৰ সময়কে **Tense (কাল)** বুলি কোৱা হয়। Tense প্ৰধানত তিনিটা, যথাঃ

1. Present Tense (বৰ্তমান কাল)
2. Past Tense (অতীত কাল)
3. Future Tense (ভৱিষ্যত কাল)

তলত এইবোৰৰ বিষয়ে চমু আলোচনা আগবঢ়োৱা হ'ল।

1. Present Tense (বৰ্তমান কাল)

কোনো এটা কাম বৰ্তমান সময়ত কৰা বা হোৱা বুজালে Verb (ক্রিয়া) ৰ Present Tense হয়। যেনেঃ

We eat rice (আমি ভাত খাওঁ।)

She plays hockey. (তাই হকি খেলে।)

They read the Mahabharata. (সিহঁতে মহাভাৰত পঢ়ে।)

Present Tense ৰ বাক্য এটিত প্ৰথমে Subject (কৰ্তা), দ্বিতীয়তে Verb (ক্রিয়া) আৰু তৃতীয়তে Object (কৰ্ম) থাকে। Verb টি সদায় Present form ত হয়।

Formation : Subject + Main Verb (Present Form) + Object (extension).

টোকা ১ : বাক্যত যিয়ে কোনো কাম কৰে সেয়াই Subject (কৰ্তা)। ওপৰৰ ১ নং বাক্যত 'We' য়ে 'ভাত' খোৱা কাম কৰিছে সেয়ে ই বাক্যটোৰ Subject। এনেদৰে দ্বিতীয় বাক্যটিত 'She' আৰু তৃতীয় বাক্যটিত 'They' Subject.

টোকা ২ : বাক্যত কৰ্তাই যি কাম কৰে সেয়াই Object (কৰ্ম)। Object সদায় Noun বা Pronoun হয়। ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যটিত 'rice' হৈছে

Object। সেইদৰে দ্বিতীয় বাক্যটিত 'hockey' আৰু তৃতীয় বাক্যটিত 'Mahabharata' হ'ল Object।

তলত person আৰু number অনুসৰি Present Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'লঃ

Persons Singular Plural

1st Prsn I eat rice. We eat rice.

2nd Prsn You eat rice. You eat rice.

3rd Prsn He eats rice. They eat rice.

টোকাঃ Present Indefinite Tense ৰ বাক্যৰ Subject 3rd Person Singular Number হ'লে Main Verb ৰ লগত 's' বা 'es' যোগ হয়।

Translation

কৰিষ্মাই কবিতা লিখে — Karishma writes poem.

সিহঁতে উপন্যাস পঢ়ে — They read novel.

আমি খোজকাঢ়ো — We walk.

সি বাতৰি কাকত পঢ়ে — He reads newspaper.

চৰাই আকাশত উৰে — The bird flies in the sky.

2. Past Tense (অতীত কাল)

কোনো এটা কাম অতীত সময়ত কৰা বা হোৱা বুজালে Verb (ক্রিয়া) ৰ Past Tense হয়। যেনেঃ

We ate rice (আমি ভাত খাইছিলোঁ।)

She played hockey. (তাই হকি খেলিছিল।)

We learned Assamese. আমি অসমীয়া শিকিছিলোঁ।)

Past Tense ৰ বাক্য এটিত প্ৰথমে Subject (কৰ্তা), দ্বিতীয়তে Verb (ক্রিয়া) আৰু তৃতীয়তে Object (কৰ্ম) থাকে। Verb টি সদায় Past form ত হয়।

Formation : Subject + Main Verb (Past Form) + Object.

তলত person আৰু number অনুসৰি Past Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'লঃ

Persons Singular Plural

1st Prsn I ate rice. We ate rice.

2nd Prsn You ate rice. You ate rice.
3rd Prsn He ate rice. They ate rice.

Translation

সিহঁতে ৰামায়ণ পঢ়িছিল — They read the Ramayana.
তেওঁলোকে গীত গাইছিল — They sang song
তুমি ভাত খাইছিল — You ate rice.
গাইজনীয়ে গাখীৰ দিছিল — The cow gave milk.
ৰাজেনে গছ বগাইছিল । — Rejen climbed the tree.
ঘৰটো সজোৱা হৈছিল — The house was built.

2. Future Tense (ভৱিষ্যত কাল)

কোনো এটা কাম আগলৈ অৰ্থাৎ ভৱিষ্যতে কৰা হ'ব বুজালে Verb (ক্ৰিয়া) ৰ Future Tense হয়। যেনেঃ

We shall eat rice (আমি ভাত খাম।)

She will play Hockey. (তাই হকি খেলিব।)

We shall learn Assamese. আমি অসমীয়া শিকিম।)

We will be victorious. আমি বিজয়ী হ'ম।)

You will pass the examination. তুমি পৰীক্ষা পাছ কৰিবা।)

Future Tense ৰ বাক্য এটিত প্ৰথমে Subject, দ্বিতীয়তে Shall or Will আৰু তৃতীয়তে Main Verb (Present form) আৰু চতুৰ্থতে Object (কৰ্ম) থাকে।

Formation : Subject + Shall or Will + Main Verb (Present Form) + Object.

তলত person আৰু number অনুসৰি Future Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Persons Singular

Plural

1st Prsn I shall eat rice.

We shall eat rice.

2nd Prsn You will eat rice.

You will eat rice.

3rd Prsn He will eat rice.

They will eat rice.

বিঃদ্রঃ সাধাৰণতে First Person অৰ্থাৎ I আৰু We ৰ লগত *Shall* আৰু বাকীবোৰ Person ত *Will* ব্যৱহাৰ হয়। অৱশ্যে আজিকালি সকলো Person তে *Will* ৰ ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়।

মনত ৰাখিবা : Present Tense ত Verb ৰ Present Form , Past Tense ত Verb ৰ Past Form আৰু Future Tense ত Verb

ৰ Present Form আৰু তাৰ আগতে Shall বা Will ব্যৱহাৰ হয়।

Translation

তুমি বজাৰলৈ যাবা — You will go to market.

তেওঁলোকে গীত গাব — They will sing song.

তুমি ভাত খাবা — You will eat rice.

ছাত্ৰসকলে পঢ়িব — The students will read.

মই তালৈ যাম — I will go there.

টোকা : প্ৰতিটো Tense ৰ আকৌ চাৰিটাকৈ ভাগ আছে। আগলৈ সেইবোৰৰ বিষয়ে শিকিব পাৰিবা।

EXERCISE

1. Tense কাক বোলে? Tense কেইটা আৰু কি কি?
2. 'Write' Verb ব্যৱহাৰ কৰি তিনিটা Present Tense ৰ Sentence গঠন কৰা।
3. তলত দিয়া Sentence কেইটা Past Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা :
  - (a) We work.
  - (b) Ram plays.
  - (c) She reads.
  - (d) The baby cries.
  - (e) The boys run.
4. তলত দিয়া Sentence কেইটা Future Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা :
  - (a) I eat apple
  - (b) Ram plays cricket.
  - (c) She reads a novel.
  - (d) The child flies a kite.
  - (e) The boys run in the field.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
  - (ক) সিহঁতে ভাত খায়।
  - (খ) তেওঁ আহিব।
  - (গ) সিহঁত স্কুললৈ যাব।
  - (ঘ) আমি আম খাইছিলো।
  - (ঙ) তাই বল খেলিছিল।

CLASS-VI

Chapter -1

ARTICLES : A, AN, THE

ইংৰাজী ভাষাত কোনো বস্তু বা প্ৰাণীক নিৰ্দিষ্টভাৱে বা অনিৰ্দিষ্টভাৱে বুজাবলৈ কেইটামান word আছে। এই word কেইটা হ'ল — A, An আৰু The। ইংৰাজীত এইবোৰক 'Articles' বুলি কোৱা হয়। বাক্যত এইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ কিছুমান নীতি-নিয়ম আছে। তলত নিয়মবোৰ আলোচনা কৰা হ'ল।

1. A আৰু AN -ৰ ব্যৱহাৰ

A আৰু An কোনো অনিৰ্দিষ্ট প্ৰাণী, বস্তু বা কোনো এক জাতিক বুজাবলৈ এক বচনত থকা Noun বা Adjective ৰ আগত বহে।

সাধাৰণতে যিবোৰ word ৰ প্ৰথম আখৰ Consonant সেইবোৰ word ৰ আগত 'A' article বহে। যেনে :

a pencil, a table, a pen, a box, a stick, a man, a jug etc.

ওপৰৰ উদাহৰণবোৰৰ pencil, table, box, stick, man, jug আদি word বোৰৰ প্ৰথম letter বোৰ consonant সেয়ে এইবোৰৰ আগত 'A' article বহিছে।

আনহাতে যিবোৰ word অৰ প্ৰথম আখৰ vowel বা vowel ৰ দৰে উচ্চাৰণ হয় সেইবোৰ word অৰ আগত 'An' বহে। যেনে :

An ant, An ox, An elephant, An egg, An umbrella, ইত্যাদি।

ওপৰৰ ant, ox, elephant, egg, umbrella আদি word বোৰৰ প্ৰথম আখৰ vowel। সেয়ে এইবোৰৰ আগত 'an' article ব্যৱহৃত হৈছে।

অৱশ্যে ইংৰাজী ভাষাত এনে কিছুমান word আছে যিবোৰ consonant ৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হয় যদিও তাৰ আগত 'A' নবহি 'An' বহে। তেনে শব্দবোৰ হ'ল :

An hour.	An honest man,
An M.Sc.	An honourable man ইত্যাদি।

ওপৰৰ hour, honest, M.A. আদি শব্দবোৰ consonant ৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হোৱা সত্ত্বেও এইবোৰৰ আগত 'An' বহিছে, কিয়নো এইবোৰ উচ্চাৰণ কৰোঁতে আগত vowel ৰ ধ্বনি আহে আৰু কিছুমানৰ উচ্চাৰণত প্ৰথম consonant ৰ উচ্চাৰণ উহা আছে।

এনেদৰে vowel ৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হোৱা এনে কিছুমান শব্দ আছে যিবোৰৰ আগত 'An' নবহি 'A' article বহে। তেনে শব্দ কেইটিমান হ'ল :

A European,	A one eyed man,
A useful thing,	A University,
A one rupee coin,	A Unicorn ইত্যাদি।

টোকাঃ সাধাৰণতে 'O' ৰ উচ্চাৰণ 'ও'ৰ দৰে হ'লে আৰু 'U'ৰ উচ্চাৰণ 'আ'ৰ দৰে নহৈ 'ইউ'ৰ দৰে হ'লে তাৰ আগত 'An' নবহি 'A' বহে।

2. The -ৰ ব্যৱহাৰ

সাধাৰণতে তলত দিয়া স্থানত 'The' Article বহে। যেনে :

1. কোনো নিৰ্দিষ্ট প্ৰাণী বা বস্তুক বুজাবলৈ দুয়োবচনতে Noun ৰ আগত 'The' ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে :

The Post Office. ডাকঘৰটো।	The man. মানুহজন।
The box. বাকচটো	The boy. ল'ৰাজন।
The tree. গছটো	The pen. কলমটো ইত্যাদি।

ওপৰৰ Post Office, man, box, boy, tree, এইবোৰৰ আগত 'The' বহুৱাই কোনো নিৰ্দিষ্ট Post Office, man, box, boy, tree ক বুজোৱা হৈছে।

2. কোনো প্ৰাণীৰ গোটেই জাতিটোক বুজাবলৈ একবচন Noun ৰ আগত 'The' ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে :

The dog is a faithful animal. (কুকুৰ বিশ্বাসী জন্তু।)
The cow is a four-footed animal. (গৰু চাৰিঠোঁড়ীয়া জন্তু।)
The elephant is a strong animal. (হাতী শক্তিশালী জন্তু।)
The crow is black. (কাউৰী ক'লা।) ইত্যাদি।

ওপৰৰ dog, cow, elephant, crow আদি একবচনত থকা শব্দৰ আগত 'The' বহুৱাই গোটেই জাতিটোকে বুজোৱা হৈছে।

3. কোনো জাতি বা সম্প্ৰদায় বুজাবলৈ 'The' ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :
The French (ফৰাচী জাতি।), The English (ইংৰাজ জাতি।)
The Hindus (হিন্দু জাতি।), The Assamese (অসমীয়া জাতি।)

4. নদী, সাগৰ, মহাসাগৰ আদিৰ নামৰ আগত 'The' বহে। যেনে :
The Brahmaputra (ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী।)

The Arabian Sea (আৰৱ সাগৰ)।

The Pacific Ocean (প্ৰশান্ত মহাসাগৰ)।

5. কোনো পৰ্বত শ্ৰেণীৰ নামৰ আগত 'The' বহে। যেনে :

The Alps (আল্পচ পৰ্বত)। The Himalayas (হিমালয় পৰ্বত)।

টোকা : এটা মাত্ৰ পৰ্বতৰ নামৰ আগত 'The' নবহে। বহুতো পৰ্বত
লগলাগি এটা নাম ('পৰ্বতশ্ৰেণী') হ'লে তাৰ আগতহে 'The' বহে।

6. পবিত্ৰ কিতাপ, ধৰ্ম গ্ৰন্থ আদিৰ নামৰ আগত 'The' বহে। যেনে :

The Quran (কোৰাণ)। The Kirtan Gosha (কীৰ্তন ঘোষা)

The Turah (তুৰা)। The Bible (বাইবেল)। ইত্যাদি।

7. গ্ৰহ, নক্ষত্ৰ, উপগ্ৰহ আদিৰ নামৰ আগত 'The' বহে। যেনে :

The Jupiter (বৃহস্পতি)। The Sun (সূৰ্য্য)।

The Earth (পৃথিৱী)। The Moon (চন্দ্ৰ)। ইত্যাদি।

টোকা ১ : সাধাৰণতে মানুহৰ নাম, দেশৰ নাম, ভাষাৰ নাম, কোনো
পদাৰ্থৰ নাম বা কোনো গুণৰ নামৰ আগত 'The' নবহে। যেনে :

Nayan Sikder (কিন্তু The Nayan Sikder নহয়)

India (কিন্তু The India নহয়), Assamese (কিন্তু The
Assamese নহয়), Gold (কিন্তু The Gold নহয়), Kindness (কিন্তু
The kindness নহয়)

টোকা ২ : মানৱ জাতিক বুজাবলৈ কেতিয়াও 'The man' ব্যৱহাৰ
কৰা নহয়। মাত্ৰ 'man' হে ব্যৱহাৰ হয়। যেনে : 'Man is mortal'
মানুহ মৰণশীল। ইয়াত 'Man' শব্দটোৱে গোটেই মানৱ জাতিকে বুজাইছে।

টোকা ৩ : মানুহৰ নামৰ আগত কোনো Article নবহে যদিও কোনো
এজন ব্যক্তিক আন কোনো এজন ব্যক্তিৰ লগত তুলনা কৰিলে যি ব্যক্তিৰ
লগত তুলনা কৰা হয় সেই ব্যক্তিজনৰ নামৰ আগত 'The' বহে। যেনে :

Kalidas is the Shakespeare of India.

উক্ত বাক্যটোত কালিদাসক শ্বেত্সপীয়েৰৰ লগত তুলনা কৰা হৈছে। সেয়ে
শ্বেত্সপীয়েৰৰ নামৰ আগত 'The' ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

টোকা ৪ : সাধাৰণতে কোনো পদাৰ্থৰ নামৰ আগত 'The' নবহে
যদিও কোনো পদাৰ্থক নিৰ্দিষ্টকৈ বুজালে বা নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণ বুজালে তাৰ
আগত 'The' বহে। যেনে :

The gold of this ring is not pure.

টোকা ৫ : সাধাৰণতে ভাষাৰ নামৰ আগত 'The' নবহে, কিন্তু ভাষাৰ
নামৰ পিছত 'language' শব্দটো উল্লেখ থাকিলে 'The' বহে। যেনে :

The English Language is a popular language.

টোকা ৬ : 'ঈশ্বৰ' বুজোৱা শব্দৰ আগত কোনো Article নবহে।

God (কিন্তু The God নহয়)

Allah (কিন্তু The Allah নহয়)।

8. কোনো সংস্থা বা দেশৰ সংক্ষিপ্ত নামৰ আগত 'The' বহে। যেনে :
The U.S.A, The U.S.S.R, The U.K. ইত্যাদি।

Translation

তোমাৰ এখন ছাতি আছে — You have an umbrella.

তাই এটা আপেল খাই আছে — She is eating an apple.

লালকিল্লা দিল্লীত — 'The Red Fort' is in Delhi.

মানুহজন বলী — The man is strong.

এইটো এটা কণী — It is an egg.

মই 'অসম ট্ৰিবিউন' পঢ়ো — I read 'The Assam Tribune'.

মোৰ এডাল পেঞ্চিল আছে — I have a pencil.

তাইৰ খুড়া এজন সাধু লোক — Her uncle is an honest man.

EXERCISE

- Article বুলিলে কি বুজা? Article কেইটা আৰু কি কি?
- A, আৰু An ৰ ব্যৱহাৰ আলোচনা কৰা। A, আৰু An ক'ত
ক'ত ব্যৱহাৰ নহয়। উদাহৰণ দিয়া।
- The ৰ ব্যৱহাৰ আলোচনা কৰা। ক'ত ক'ত 'The' ব্যৱহাৰ নহয়?
- তলত দিয়া বাক্যবোৰৰ খালী ঠাইবোৰত উপযুক্ত article বহুওৱা।
  - Honesty is --- best policy.
  - Namita is --- good girl.
  - Sun rises in the east.
  - Rabin lives in --- city.
  - There is --- temple in our town.
  - We must help ---needy.
  - It is --- ox.
- ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :।
  - এইখন এশ টকাৰ নোট।
  - ৰাজেশ্বৰ এখন গাড়ী আছে।
  - কাউৰী বৰ ধূত চৰাই।
  - হিমালী এজনী বি. এ.।
  - হাতী বৰ শক্তিশালী জন্তু।

Chapter -2

NUMBER (বচন)

তলত দিয়া বাক্য দুটাৰ আঁচটনা শব্দ দুটা মন কৰা :

1. I have a book.
2. Ram has many books.

ওপৰৰ ১ নং বাক্যত 'মোৰ এখন কিতাপ আছে', আনহাতে ২ নং বাক্যত 'ৰামৰ বহুত কিতাপ আছে' — এই অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে। শব্দ দুটাৰ ৰূপ লক্ষ্য কৰিলে আমি দেখা পাওঁ যে প্ৰথম বাক্যটিত 'book' আৰু দ্বিতীয় বাক্যটিত 'book' শব্দটিৰ লগত 's' যোগ হৈ কিতাপৰ এটাতকৈ অধিক সংখ্যাক সূচাইছে।

এতেকে শব্দ (word) ৰ যি ৰূপ বা গঠনৰ দ্বাৰা বস্তু বা প্ৰাণীৰ সংখ্যা বুজোৱা হয়, তাকে **Number (বচন)** বোলে। ইংৰাজীত বচন (Number) দুটা। যেনে :

1. Singular Number (এক বচন) আৰু
  2. Plural Number (বহু বচন)
- তলত এইবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Singular Number (এক বচন)

Noun বা pronoun ৰ যি ৰূপ বা গঠনৰ দ্বাৰা এটা মাথো বস্তু বা প্ৰাণীক বুজায় তাক Singular Number (এক বচন)ত থকা বুলি কোৱা হয়। যেনে :

- She has a book . (তাইৰ এখন কিতাপ আছে।)
- There is a tree. (তাত এটা গছ আছে।)
- We have a car. (আমাৰ এটা গাড়ী আছে।)

ওপৰৰ 'book', 'tree', 'car' আদি word কেইটাই এটা মাথো প্ৰাণী বা বস্তুক বুজাইছে। সেইবাবে এই Noun বোৰ একবচনত আছে।

2. Plural Number (বহুবচন)

Noun বা pronoun ৰ যি ৰূপ বা গঠনে এটাতকৈ অধিক প্ৰাণী বা বস্তুক

বুজায় তাক Plural Number (বহুবচন)ত থকা বুলি কোৱা হয়। যেনে :

- The apples are ripe. (আপেলবোৰ পকা।)
- We have four cars. (আমাৰ চাৰিখন গাড়ী আছে।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত 'apples', 'cars' আদি word বোৰে এটাতকৈ বেছি বস্তুক বুজাইছে। সেয়ে সেইবোৰ বহুবচনত আছে।

একবচনত থকা noun বা pronoun বোৰ বহুবচনলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ কিছুমান নীতি-নিয়ম আছে। তলত এইবোৰ আলোচনা কৰা হ'ল।

1. কিছুমান noun ৰ শেষত মাত্ৰ 's' যোগ কৰি একবচনৰ পৰা বহুবচন কৰা হয়। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
book (কিতাপ)	books
brother (ভাই)	brothers
bird (চৰাই)	birds
bell (ঘণ্টা)	bells
cat (মেকুৰী)	cats
cow (গাই গৰু)	cows
crow (কাউৰী)	crows
chair (চকী)	chairs
clock (ঘড়ী)	clocks
dog (কুকুৰ)	dogs
door (দুৱাৰ)	doors
egg (কণী)	eggs
fan (বিছনী)	fans
flower (ফুল)	flowers
girl (ছোৱালী)	girls
hen (মাইকী কুকুৰা)	hens
hat (টুপী)	hats
horse (ঘোঁৰা)	horses
pen (কলম)	pens
pupil (ছাত্ৰ)	pupils
lion (সিংহ)	lions
net (জাল)	nets
teacher (শিক্ষক)	teachers
tree (গছ)	trees
table (মেজ)	tables
tiger (বাঘ)	tigers
rat (এন্দুৰ)	rats

2. যিবোৰ ইংৰাজী noun ৰ শেষত 's', 'x', 'ss', 'sh', 'ch', 'o', আদি

আখৰ থাকে সেইবোৰ noun একবচনৰ পৰা বহুবচনলৈ ৰূপান্তৰ কৰিবলৈ noun ৰ শেষত ‘es’ যোগ কৰিব লাগে। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
bench (বেঞ্চ)	benches
box (বাকচ)	boxes
class (শ্ৰেণী)	classes
dish (কাঁহী)	dishes
fox (শিয়াল)	foxes
fish (মাছ)	fishes
glass (কাচৰ গিলাচ)	glasses
mango (আম)	mangoes
hero (বীৰ)	heroes ইত্যাদি।

3. যিবোৰ ইংৰাজী একবচন বুজোৱা noun ৰ শেষত ‘y’ আখৰ থাকে আৰু ‘y’ৰ আগত consonant থাকে, সেইবোৰ noun অক বহুবচন কৰিবলৈ ‘y’ আখৰটো উঠাই দি তাৰ ঠাইত ‘i’ আৰু শেষত ‘es’ যোগ কৰিব লাগে। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
city (নগৰ)	cities
lady (মহিলা)	ladies
army (সৈন্যদল)	armies
baby (কেঁচুৱা)	babies ইত্যাদি।

কিন্তু ‘y’ ৰ আগত vowel থাকিলে কেৱল ‘s’ যোগ কৰি plural কৰা হয়, যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
toy (পুতলা)	toys
boy (ল’ৰা)	boys
ray (পোহৰৰ ৰশ্মি)	rays
day (দিন)	days ইত্যাদি।

4. যিবোৰ ইংৰাজী word ৰ শেষত ‘f’ নাইবা ‘fe’ আখৰ থাকে সেইবোৰ word একবচনৰ পৰা বহুবচন কৰিবলৈ শেষৰ ‘f’ নাইবা ‘fe’ উঠাই দি তাৰ ঠাইত ‘v’ আৰু শেষত ‘es’ যোগ দিব লাগে। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
loaf (ৰুটি)	loaves
life (জীৱন)	lives
leaf (পাত)	leaves
wife (যৈশীয়েক)	wives
thief (চোৰ)	thieves ইত্যাদি।

5. কিছুমান word মাজত থকা Vowel’ ৰ পৰিৱৰ্তন কৰি ‘singular

ৰ পৰা ‘Plural’ কৰা হয়। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
tooth (দাঁত)	teeth
foot (ভৰি)	feet
goose (ৰাজহাঁহ)	geese
louse (ওকণি)	lice
man (মানুহ)	men
mouse (নিগনী)	mice
woman (তিৰোতা)	women

6. ইংৰাজীত এনে কিছুমান noun আছে যিবোৰ plural ৰূপ সম্পূৰ্ণ বেলেগ হয়। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
child (কেঁচুৱা)	children
ox (ষাড় গৰু)	oxen ইত্যাদি।

7. কিছুমান শব্দৰ singular আৰু plural ৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই। একেটা ৰূপেই singular আৰু plural - দুয়ো ৰূপতে ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
deer (হৰিণ)	deer
dozen (ডজন)	dozen
pice (পইচা)	pice
sheep (ভেড়া)	sheep

8. ইংৰাজীত এনে কিছুমান noun আছে যিবোৰ সদায় এক বচনত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

Poetry, Furniture, Scenery etc.

9. ইংৰাজীত এনে কিছুমান noun আছে যিবোৰ সদায় plural ত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

Vegetables, Riches, Scissors, Alms, Trousers, Cattle, people etc.

10. ইংৰাজীত এনে কিছুমান noun আছে যিবোৰ ৰূপত plural যদিও একবচনত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

Mathematics, Physics, News, Politics, etc.

11. ইংৰাজী pronoun অৰ্থাৎ singular আৰু plural ৰূপ আছে। যেনে :

Singular (একবচন)	Plural (বহুবচন)
I (মই)	we (আমি)
me (মোক)	us (আমাক)
my (মোৰ)	our (আমাৰ)
you (তুমি, তই, আপুনি)	you (তেমালোক, তহঁত, আপোনালোক)

your (তোমাৰ, আপোনাৰ)	your (তোমালোকৰ, আপোনালোকৰ)
she (তাই)	they (তাইহঁত)
her (তাইৰ)	their (তাইহঁতৰ)
he (তেওঁ)	they (সিহঁত)
his (তাৰ, তেওঁৰ)	their (সিহঁতৰ,
him (তাক, তেওঁক)	them (সিহঁতক)
it (এইটো)	they (এইবোৰ)
this (এইটো)	these (এইবোৰ)
that (সোঁটো)	those (সোঁবোৰ)

12. Compound Noun ৰ মূল শব্দৰ লগত 's' যোগ কৰি plural কৰা হয়। যেনে :

Father-in-law	Fathers-in-law
Mother-in-law	Mothers-in-law
Brother-in-law	Brothers-in-law
Grand-father	Grand Fathers. ইত্যাদি।

Translation

তোমাৰ বহুত কিতাপ আছে— You have many books.
কিতাপবোৰ বাকচবোৰৰ ভিতৰত আছে— The books are in the boxes.

গছজোপাত বহুত আপেল আছে— There are many apples in the tree.

ভদ্র মহিলাসকল আহিছিল — The ladies came.

আমাৰ গাওঁত চাৰিখন বিদ্যালয় আছে — There are four schools in our village.

তোমাৰ মূৰত বহুত ওকণি আছে— There are many lice on your head.

গৰু পোৱালিবোৰে ঘাঁহ খাই আছে— The calves are grazing.

ষাঁড় গৰুবোৰে পথাৰত দৌৰি আছে— The oxen are running in the field.

তিৰোতাসকল বৰ পৰিশ্ৰমী — The women are very industrious.

তাত বহুত কটাৰী আছে— There are many knives.

কোঠাটোত পাঁচখন খিড়িকী আছে — 'There are five windows in the room.

আমাৰ দেশত বহুত চহৰ আছে — There are many cities in our country.

চোৰবোৰক পুলিচে ধৰিব — The police will catch the thieves.

গণিতটো বিষয়— The Mathematics is a difficult subject.

শ্বিলঙৰ প্ৰাকৃতিক দৃশ্য মনোমোহা — The natural scenery of Shillong is very charming.

তোমাৰ স্কুলত বহুত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে — There are many students in your school.

আব্বাছে ফটোবোৰ অংকন কৰিছিল— Abbas drew the photos.

কুলি চৰাই বহাগ মাহত ওলায়— The cuckoo appears in Bohag.

ভাৰতত বহুত চিৰিয়াখানা আছে — There are many zoos in India.

নেপোলিয়ন এজন বীৰ আছিল — Napoleon was a hero.

EXERCISE

1. ইংৰাজীত Number কেইটা আৰু কি কি?

2. তলত দিয়া শব্দবোৰৰ number পৰিৱৰ্তন কৰা।

Cousin, Tree, Hat, Men, Monkey, Cow, Lamps, Soldiers, Buffalo, Mice, lice, Deer, Uncles, Tomato, Mistress, Table, Cap, Fox, Aunt, Friends, Loaves, Tiger, Zebra, Deer, Bear, Scissors.

3. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা:

(ক) মোৰ বহুত কলম আছে। (খ) তেওঁ এজন ভাল ল'ৰা।

(গ) তাইৰ দুটা পুতলা আছে। (ঘ) সোঁবোৰ গাড়ী।

(ঙ) ল'ৰাবিলাকে সাঁতুৰি আছে। (চ) ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে দৌৰি আছে।

0 0 0

Chapter -3

CASE (কাৰক)

বাক্য এটিৰ ভিতৰত থকা verb ৰ লগত অইন কোনো পদৰ বা এটা পদৰ লগত আন এটা পদৰ সম্পৰ্ক দেখুৱাকে **Case** (কাৰক) বোলে। ইংৰাজীত Case ঘাইকৈ তিনিবিধ। সেইবোৰ হ'ল : 1. Nominative Case (কৰ্তা কাৰক), 2. Objective Case (কৰ্ম কাৰক) আৰু 3. Possessive Case (সম্বন্ধ কাৰক)।

তলত এইবোৰৰ বিষয়ে সংক্ষেপে আলোচনা কৰা হ'ল।

1. NOMINATIVE CASE (কৰ্তা কাৰক)

তলত দিয়া বাক্যবোৰ মন কৰা :

1. The boys play. (ল'ৰাবোৰে খেলে।)
2. Rajen reads. (ৰাজেনে পঢ়ে।)
3. They are in the garden. (সিহঁত বাগিছাত।)
4. The kite flies in the sky. (চিলা আকাশত উৰে।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত play, read, are আৰু flies 'verb' ৰ কাম যথাক্রমে The boys, Rajen, They, The kite আদিয়ে সমাধা কৰিছে। গতিকে এই পদবোৰ Nominative Case (কৰ্তাকাৰক) হৈছে।

এনেদৰে Sentence ত Verb ৰ কাম যি পদে সমাধা কৰে তাক Nominative Case (কৰ্তা কাৰক) বোলে।

2. OBJECTIVE CASE (কৰ্ম কাৰক)

তলত দিয়া বাক্যবোৰ মন কৰা :

1. Fahad killed a snake. (ফাহাদে এটা সাপ মাৰিছিল।)
2. They made him Captain. (সিহঁতে তেওঁক নায়ক পাতিছিল।)
3. We drank tea. (আমি চাহ খাইছিলোঁ।)
4. He gave me a pen. (তেওঁ মোক এডাল কলম দিছিল।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত killed, made, drank, আৰু gave 'verb' ৰ কাম যথাক্রমে snake, captain, tea, me আদিৰ ওপৰত সমাধা হৈছে। গতিকে এইবোৰ Nominative Case (কৰ্মকাৰক) হৈছে।

এনেদৰে Sentence ত Verb ৰ কাম যাৰ ওপৰত সম্পন্ন হয়, তাক Objective Case (কৰ্ম কাৰক) বোলে।

ওপৰৰ 4 নং উদাহৰণটো লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে বাক্যটোত দুটা - object আছে : me আৰু pen। এইদৰে দুটা object থকা ক্ৰিয়াৰ এটাক **Direct Object** (মুখ্য কৰ্ম) আৰু আনটোক **Indirect Object** (দৌণ কৰ্ম) বোলে। ওপৰৰ বাক্যটোত 'pen' direct object আৰু 'me' indirect object। সাধাৰণতে অপ্ৰাণীবাচক object টো direct object হয়। আনহাতে প্ৰাণীবাচক object টো indirect object হয়।

এতিয়া তলত দিয়া বাক্যবোৰ মন কৰা :

Ram ran a race. (ৰামে এটা দৌৰ দৌৰিছিল।)

She laughed a laugh. (তাই এটা হাঁহি হাঁহিছিল।)

He dreamt a dream. (তেওঁ এটা সপোন দেখিছিল।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত থকা race, laugh, dream আদি object বোৰ যথাক্রমে ran, laughed, dreamt আদি verb ৰ সৈতে একেঅৰ্থৰ। এনেদৰে একেঅৰ্থৰ object ক **Cognate Object** (সমধাতুজ কৰ্ম) বোলে।

3. POSSESSIVE CASE (সম্বন্ধ কাৰক)

তলত দিয়া বাক্যবোৰ মন কৰা :

1. That is your pen. (সোঁটো তোমাৰ কলম।)

2. It is his car. (এইটো তেওঁৰ গাড়ী।)

3. This is Sita's book. (এইটো সীতাৰ কিতাপ।)

4. This is the boys' club. (এইটো ল'ৰাসকলৰ ক্লাব।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত your, his, Sita's, আৰু boys' আদি পদবোৰে যথাক্রমে pen, car, book, club আদি পদ (Noun or Pronoun) বোৰৰ লগত সম্বন্ধ দেখুৱাইছে। এনেদৰে সম্বন্ধ বুজোৱা পদবোৰক Possessive Case (সম্বন্ধ কাৰক) বোলে।

টোকা : সাধাৰণতে Noun লগত 's (Apostrophe 's') যোগ কৰি Possessive Case কৰা হয়। যদি Noun ৰ শেষৰ আখৰটো 's' হয়, তেন্তে 's' ৰ শেষত অকল apostrophe (') যোগ কৰা হয়। উদাহৰণ :

1. This is David's book. (এইটো ডেভিডৰ কিতাপ।)

2. That is girls' school. (সোঁটো ছোৱালীসকলৰ বিদ্যালয়।)

তলত দিয়া বাক্যবোৰ মন কৰা :

1. Ram, came here. (ৰাম, ইয়ালৈ আহ।)

2. Hello sister, listen to me. (হেৰা ভনী, মোৰ কথা শুনা।)

3. Oh brother, help me. (হে ভাই, মোক সহায় কৰা।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰত Ram, sister, brother আদি noun ক সম্বোধন কৰা বুজাইছে। এনেদৰে সম্বোধন কৰা বুজালে তাক **Vocative Case** (সম্বোধন কাৰক) বোলে।

Translation

আপুনি কিতাপ পঢ়ে— You read books.
সিহঁতে কাম নকৰে — They do not work.
চিকাৰীয়ে বাঘ মাৰে — The hunter kills the tiger.
জাহাজটো কলকাতালৈ যাব — The ship will sail to Kolkata.
সোঁটো তোমাৰ বাগিছা — That is your garden.
হেল'ৰা, তোমাৰ নাম কি? — Oh boy, what is your name?.
কেঁচুৰাই কান্দে — The baby cries.
এইটো তাইৰ বগা গাড়ী — This is her red car.
ল'ৰাটো বৰ দুষ্ট — The boy is very wicked.
সিহঁত আটায়ে মোৰ বন্ধু — They are all my friends.
তোমালোক আহিব — You will come.
এইটো বৰিনাৰ চাইকেল — It is Rabina's bicycle.

EXERCISE

1. Case কাক কয়? ই কেইটা আৰু কি কি?
2. তলত দিয়া বাক্যবোৰৰ পৰা Nominative Case, Objective Case আৰু Possessive Case বোৰ বাছি উলিওৱা :
  1. The apples of the basket are fine.
  2. The boy is my friend's son.
  3. He is your brother.
  4. Oh God, help us.
  5. This is Tutul's school.
  6. Ramena is my aunt.
  7. We can speak English fluently.
  8. He gave me a glass of water.
  9. The name of the village is Kamalpur.
  10. I often go to Delhi.
2. Apostrophe ('s) বুলিলে কি বুজা? Apostrophe ('s) কৰি পাঁচটামান বাক্য সাজা। 000

Chapter -4

GENDER (লিঙ্গ)

পদৰ যি ৰূপ বা গঠনৰ সহায়ত মতা, মাইকী বা মতা- মাইকী নোহোৱা নিজৰ পদার্থ আদি চিনাক্ত কৰিব পৰা যায়, তাকে **Gender** (লিঙ্গ) বোলে।

ইংৰাজী ভাষাত লিঙ্গ (Gender) চাৰি প্ৰকাৰ। যথা :

1. Masculine Gender. (পুংলিঙ্গ)
2. Feminine Gender. (স্ত্ৰীলিঙ্গ)
3. Common Gender. (উভয় লিঙ্গ)
4. Neuter Gender. (ক্লীৰ লিঙ্গ)

তলত এইবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Masculine Gender (পুংলিঙ্গ)

যিবোৰ Noun বা pronoun এ মতাক বুজায় সেইবোৰক Masculine Gender (পুংলিঙ্গ) বোলে। যেনে :

brother (ভাই), boy (ল'ৰা), he (তেওঁ), husband (স্বামী), father (পিতা), king (ৰজা), man (মানুহ), ox (ষাড় গৰু), son (পুত্ৰ), uncle (খুড়া) ইত্যাদি।

2. Feminine Gender (স্ত্ৰীলিঙ্গ)

যিবোৰ Noun বা pronoun এ মাইকীক বুজায় সেইবোৰক Feminine Gender (স্ত্ৰীলিঙ্গ) বোলে। যেনে :

mother (মাই), sister (ভনী), queen (ৰাণী), girl (ছোৱালী), aunt (খুৰী), daughter (ছোৱালী, কন্যা), she (তাই), cow (গাইগৰু), lady (ভদ্র মহিলা), woman (তিৰোতা) ইত্যাদি।

3. Common Gender (উভয় লিঙ্গ)

যিবোৰ Noun বা pronoun এ মতা মাইকী দুয়োটাকে বুজায় তাকে Common Gender (উভয় লিঙ্গ) বোলে। যেনে :

Parents (পিতা-মাতা), baby (কেঁচুৰা), child (শিশু), you (তুমি), they (সিহঁত), student (ছাত্ৰ-ছাত্ৰী), we (আমি) ইত্যাদি।

4. Neuter Gender (ক্লীৰ লিঙ্গ)

যিবোৰ noun বা pronoun য়ে জীৱ নথকা (অচেতন) পদাৰ্থ বা বস্তুক বুজায় সেইবোৰক Neuter Gender (ক্লীৰ লিঙ্গ) বুলি কোৱা হয়। যেনে : book (কিতাপ), box (বাকচ), chair (চিয়াৰ), glass (গিলাচ), black-board (ব্ল্যাক-বোৰ্ড), pencil (পেন্সিল), pen (কলম), tree (গছ), table (মেজ), radio (ৰেডিঅ'), house (ঘৰ) ইত্যাদি।

তলত কিছুমান Noun বা Pronoun অৰ Masculine আৰু Feminine Gender ৰ তালিকা দিয়া হ'ল।

Masculine

Bull (বলদ গৰু)
Cock (মতা কুকুৰা)
Dog (কুকুৰা)
God (দেৱতা)
Emperor (সম্ৰাট)
Father (পিতা)
Gentleman (ভদ্ৰলোক)
Horse (ঘোঁৰা)
Husband (স্বামী)
King (ৰজা)
Lad (ল'ৰা)
Lion (সিংহ)
Male (মতা)
Master (শিক্ষক)
Sir (মহাশয়)
Son (পুত্ৰ)
Prince (ৰাজপুত্ৰ)
Tiger (বাঘ)
Uncle (খুড়া)
Grand-father (আত)
Male child (ল'ৰা সন্তান)
Boy- friend (ল'ৰাবন্ধু)

Feminine

cow (গাই গৰু)
hen (মাইকী কুকুৰা)
bitch (মাইকী কুকুৰা)
goddess (দেৱী)
empress (সম্ৰাজ্ঞী)
mother (মাতা)
lady (ভদ্ৰ মহিলা)
mare (ঘোঁৰী)
wife (যৈনী)
Queen (ৰাণী)
lass (ছেৱালী)
lioness (সিংহিনী)
female (মাইকী)
mistress (শিক্ষয়িত্ৰী)
madam (মহাশয়া)
daughter (কন্যা)
Princess (ৰাজকুমাৰী)
tigress (বাঘিণী)
aunt (খুড়ী)
grand-mother (আবু)
female child (ছেৱালী সন্তান)
girl-friend (ছেৱালী বন্ধু)

Masculine Noun ক Feminine কৰাৰ কিছুমান নিয়ম আছে,

যথা :

(ক) কিছুমান Noun ৰ Masculine form ৰ লগত 'ess' নাইবা 'ss' যোগ কৰি Feminine কৰা হয়। যেনে :

Masculine

Actor (অভিনেতা)
Emperor (সম্ৰাট)
God (দেৱতা)
Inspector (পৰিদৰ্শক)
Lion (সিংহ)
Master (শিক্ষক)
Priest (পুৰোহিত)
Prince (ৰাজপুত্ৰ)
Tiger (বাঘ)

Feminine

Actress (অভিনেত্ৰী)
empress (সম্ৰাজ্ঞী)
goddess (দেৱী)
Inspectress (পৰিদৰ্শিকা)
lioness (সিংহিনী)
mistress (শিক্ষয়িত্ৰী)
Priestess (পুৰোহিতিনী)
Princess (ৰাজকন্যা)
tigress (বাঘিণী)

(খ) কিছুমান Masculine Noun ৰ Word পৰিবৰ্তন কৰি Feminine কৰা হয়। যেনে :

Masculine

bull (বলদ গৰু)
cock (মতা কুকুৰা)
dog (কুকুৰা)
husband (স্বামী)
horse (ঘোঁৰা)
father (পিতা)
King (ৰজা)
male (মতা)
gentleman (ভদ্ৰলোক)
lad (ল'ৰা)
son (পুত্ৰ)
Sir (মহাশয়)
uncle (খুড়া)

Feminine

cow (গাই গৰু)
hen (মাইকী কুকুৰা)
bitch (মাইকী কুকুৰা)
wife (যৈনী)
mare (ঘোঁৰী)
mother (মাতা)
Queen (ৰাণী)
female (মাইকী)
lady (ভদ্ৰ মহিলা)
lass (ছেৱালী)
daughter (কন্যা)
madam (মহাশয়া)
aunt (খুড়ী)

(গ) Masculine Noun টো যৌগিক হ'লে অকল Masculine বুজোৱা অংশটো সলনি কৰি Feminine কৰা হয়। যেনে :

Masculine

Boy- friend (বন্ধু)
Grand-father (বৰ-দেউত)
Grand-son (নাতি)

Feminine

Girl-friend
Grand-mother
Grand-daughter

He-ass (গাধ)	She-ass
He-goat (মতা-ছাগলী)	She-goat
Man-servant (চাকৰ)	Maid-servant
Milk-man (গোৱাল)	Milk-woman
Washer-man (ধোবা)	Washer-woman

(ঘ) Pronoun ৰ Gender বেলেগ বেলেগ হয়। যেনে-

Masculine	Feminine	Neuter
He (তেওঁ)	She (তাই)	It (ই, এইটো)
Him (তেওঁক)	Her (তাইক)	It (ইয়াক)
His (তাৰ বা তেওঁৰ)	Her (তাইৰ)	Its (ইয়াৰ)

Translation

ৰবীন এজন খেলুৱৈ— Rabin is a player.

শিৰীনা এজনী ছাত্ৰী — Shirina is a student.

তোমাৰ ভাই এজন চিকিৎসক — Your brother is a doctor.

তোমাৰ দেউতাই আমাক ভাল পায় — Your father loves us.

মানুহজন সুখী — The man is happy.

হেমেন, তুমি কোন শ্ৰেণীত পঢ়া? — Hamen, what class are you in?

মহিলাগৰাকী বৰ পৰিশ্ৰমী — The lady is very industrious.

তাই ইংৰাজী পঢ়িব পাৰে — She can read English.

ছবিৰ মোৰ বান্ধবী — Sabina is my girl-friend.

তাইৰ এডাল ৰঙাপেন্সিল আছে। — She has a red pencil.

তিৰোতাজনী তালৈ গৈছে — The woman has gone there.

এইটো এটা ডাষ্টাৰ — This is a duster.

টেবিলখন নতুন — The table is new.

গাড়ীটো কংকনাৰ — The car is of Kankana.

কিতাপখন পঢ়িবলৈ আনন্দাদয়ক — The book is interesting to read.

তোমাৰ এখন নতুন চোলা আছে — You have a new shirt.

কেঁচুৰাটো খেলি আছে — The baby is playing.

ছাত্ৰসকল শ্ৰেণীকোঠাত আছে — The students are in the classroom.

শিক্ষকসকলে আমাক মৰম কৰে — The teachers love us.

গছটো বৰ ডাঙৰ — The tree is very big.

EXERCISE

1. Gender কাক বোলে? Gender কেইটা আৰু কি কি?

2. তলত দিয়া শব্দবোৰৰ Gender পৰিৱৰ্তন কৰা।

King, Inspector, He, Him, Us, Brother, Son, Princess, Mistress, Tigress, Poet, Girl-friend, Husband, Queen, Hunter, Son, Mother, She-goat, Mare, Fox, Uncle, Queen, Her.

3. তলত দিয়া বাক্যবোৰ পঢ়া আৰু বাক্যবোৰত থকা Noun বোৰৰ Gender নিৰ্ণয় কৰা।

(a) He has a clock.

(b) The ant is running here and there.

(c) The police is in his duty.

(d) My sister is a teacher.

(e) The car is old.

(f) What is your father?

(g) They are pupils.

(h) The lady is our aunt.

(i) The lioness has a cub.

(j) The Queen is great.

(k) Rebina is a police inspectress.

(l) The vixen are in the den.

4. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

(ক) বাঘ বৰ হিংস্ৰ জন্তু।

(খ) গাইজনী ৰঙা।

(গ) যাড়গৰুটো শক্তিশালী।

(ঘ) এইটো এটা গছ।

(ঙ) ৰেনুকা ভাল ছোৱালী।

(চ) মা-দেউতাই আমাক মৰম কৰে।

(ছ) ৰীণাৰ স্বামী এজন চিকিৎসক। 000

Chapter -5

DETERMINERS

Determiner বোৰ হৈছে Noun ক Qualify কৰা শব্দ। অৰ্থাৎ ইহঁতে Noun ৰ সংখ্যা বা পৰিমাণক বুজায়। Adjective-ৰ দৰে ইবোৰে noun-অক qualify কৰিলেও ইহঁতক Adjective বুলিব নোৱাৰি; কাৰণ কেতিয়াবা এইবোৰৰ কিছুমান Pronoun হিচাপেও ব্যৱহৃত হয়।

Determiner বোৰক সাধাৰণতে চাৰিটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। যেনে :

- (1) Articles and Article-like Determiners.
- (2) Quantitative Determiners.
- (3) Possessive Determiners
- (4) Ordinals.

সাধাৰণতে Article আৰু Article-like Determiner বোৰ হৈছে a, an, the, this, that, these, those, it আদি। ইয়াৰে a, an আৰু the ক Articles বুলি কোৱা হয়। ইতিমধ্যে তোমালোকে Article ৰ ব্যৱহাৰ আগতে পাই আহিছ। এই অধ্যায়ত Articles বাদে অন্যান্য Determiner বোৰৰ ব্যৱহাৰ বিধি আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Use of 'It'

সাধাৰণতে ওচৰৰ কোনো বস্তু বা প্ৰাণীক নিৰ্দিষ্ট কৰি দেখুৱাবলৈ একবচনত 'It' ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে :

- It is a pen. (এইটো এটা কলম।)
- It is your book. (এইটো তোমাৰ কিতাপ।)
- It is her table. (এইটো তাইৰ মেজ।)
- It is my lamp. (এইটো মোৰ চাকি।)

2. Use of 'this' and 'that' :

সাধাৰণতে ওচৰৰ কোনো বস্তু বা প্ৰাণীক নিৰ্দিষ্ট কৰি দেখুৱাবলৈ 'this' আৰু দূৰৰ কোনো বস্তু বা প্ৰাণীক নিৰ্দিষ্ট কৰি দেখুৱাবলৈ 'that' ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে :

- This is your box. (এইটো তোমাৰ বাকচ।)
- That is my pencil. (সোঁটো মোৰ পেঞ্চিল।)

N. B. : 'this' আৰু 'that' সাধাৰণতে একবচন noun-ক বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ হয়।

3. Use of 'these' and 'those'

'These' আৰু 'Those' Determiner দুটা 'This' আৰু 'That' ৰ বহুবচন হিচাপে ব্যৱহাৰ হয়। 'These' এ ওচৰৰ বস্তু বা প্ৰাণীবোৰক বুজায়, আৰু 'those' এ দূৰৰ প্ৰাণী বা বস্তুবোৰক বুজায়। যেনে :

- These are apples. (এইবোৰ আপেল।)
- These are my books. (এইবোৰ মোৰ কিতাপ।)
- Those books are yours. (সোঁ কিতাপবোৰ তোমাৰ।)
- Those trees are ours. (সোঁ গছবোৰ আমাৰ।)

4. Use of 'some' and 'any' :

'Some' আৰু 'any' countable আৰু uncountable দুয়োবিধ noun ৰ আগত ব্যৱহাৰ হয়। সাধাৰণতে 'some' affirmative আৰু 'any' negative sentence অত ব্যৱহাৰ হয়। এই দুয়োটা determiner য়েই অনিৰ্দিষ্ট সংখ্যা বা পৰিমাণ বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে :

- Some pens are red. (কিছুমান কলম ৰঙা।)
- Any book will do. (যিকোনো কিতাপ হ'লেই হ'ব।)
- He gave me some sugar. (তেওঁ মোক কিছু চেনী দিছিল।)
- Any boy can do that. (যিকোনো ল'ৰাই সোঁটো কৰিব পাৰে।)

Note : Negative sentence অত 'any' ৰ আগত 'not' বা 'n't' ব্যৱহাৰ হয়, কেতিয়াও 'no' ব্যৱহাৰ নহয়।

5. Use of 'Much' and 'Many' :

'Much' uncountable noun ৰ বহুত পৰিমাণ বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ হয় আৰু 'Many' countable noun ৰ বহুত সংখ্যা বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

- There is much water in the jug. (uncountable)
- There are many boys in the field. (countable)
- He want much sugar. (uncountable)
- Ramen wants many pencils. (countable)

6. Use of 'Each' and 'Every' :

'Each' and 'Every' সদায় singular countable noun ৰ স'তে ব্যৱহাৰ হয়। 'Each' এ দুটা বা তাতকৈ বেছিৰ ভিতৰত প্ৰত্যেককে

বুজায়। যেনেঃ

Each girl will attend the meeting.

Each boy will get a reward. (ইয়াত দুটা বা তাতকৈ বেছি ছাত্ৰ হ'ব পাৰে।)

'Every' য়ে সদায় দুটাতকৈ বেছিৰ মাজৰ প্ৰত্যেককে বুজায়। যেনেঃ

Every member of the committee is honest. (ইয়াত নিশ্চয় দুটাতকৈ বেছি সদস্যক বুজোৱা হৈছে।)

Every boy will get a prize.

Every citizen of our land must be dutiful.

7. Use of 'few', 'a few', 'the few' :

'Few', 'a few', 'the few' এইবোৰ কমসংখ্যক বুজাবলৈ countable noun ৰ আগত বহে।

Few এ প্ৰায় নোহোৱা (almost none) অৰ্থাৎ প্ৰায় নাই এনে অৰ্থ বুজায়। যেনেঃ

He has few pens. (তেওঁৰ মাৰ্বল প্ৰায় নায়েই।)

Kamal will give him few pencils. (কমলে তেওঁক প্ৰায় পেঞ্চিল নিদিবই।)

'A few' এ কম সংখ্যক বুজায়। অৰ্থাৎ 'few' অতকৈ অলপ বেছি সংখ্যক বুজায়। যেনেঃ

A few members were present in the meeting. (কম সংখ্যক সদস্যহে সভাখনত উপস্থিত আছিল।)

'The few' য়ে কম সংখ্যক কিন্তু সকলোখিনিকে (নিৰ্দিষ্ট কৰি) বুজায়। যেনেঃ

Give me the few marbles that you have. (তোমাৰ থকা কিছুসংখ্যক মাৰ্বলবোৰ মোক দিয়া।)

Note : Few, a few, the few সদায় plural sense অত ব্যৱহাৰ হয়।

8. Use of 'little', 'a little', 'the little' :

Little, a little, the little আদি determiners বোৰ uncountable noun ৰ আগতহে ব্যৱহাৰ হয়। Little য়ে কম পৰিমাণ (প্ৰায় নথকাৰ দৰেই) বুজায়, a little এ little তকৈ অলপ বেছি পৰিমাণক বুজায়, আৰু the little এ অলপ পৰিমাণৰ গোটেইখিনিকে বুজায়। যেনে —

There is little milk in the jug. (জগটোত গাখীৰ প্ৰায় নায়েই।)

There is a little milk in the jug. (জগটোত অলপ পৰিমাণ

গাখীৰহে আছে।)

Give the little milk to the boy. (জগটোত থকা অলপ গাখীৰখিনি ল'ৰাজনক দিয়া।)

9. Use of 'a lot of', 'a large number of', 'a huge number of', 'a heap of' etc.

উক্ত determiners বোৰ সাধাৰণতে countable noun ৰ আগতহে ব্যৱহাৰ হয়। এইবোৰ সদায় plural sense ত ব্যৱহাৰ হয়। অৰ্থাৎ ইবোৰে 'many' ৰ দৰে 'বহুত সংখ্যা' বুজায়। যেনেঃ

Lalita has a lot of pens.

There are a large number of black berry in the basket.

A huge number of girls were absent.

We gave him a heap of books.

10. Use of 'a good deal of', 'a large quantity of', 'a lot of', 'plenty of' :

উক্ত determiners বোৰ Uncountable Noun-আগত বহে। ইহঁতে 'much' ৰ দৰে অৰ্থ কৰে অৰ্থাৎ বহুত পৰিমাণক বুজায়। যেনেঃ

A good deal of rice we have.

A large quantity of salt was given to Renin.

I have needed a lot of money .

Have you drunk a plenty of milk?

12. Use of 'As well as' :

'As well as' সাধাৰণতে countable noun-ৰ আগত বহে আৰু ই 'আৰু' (and) অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে। ই সদায় singular। যেনেঃ

Ramchandra as well as his sister is a good student.

He as well as his friend plays cricket.

My Father as well as my mother is very secular.

Ram as well as his friend is good.

Akram as well as Akash is a good player.

Translation

মোক কিছু চেনী দিয়া — Give me some sugar.

সি যিকোনো ল'ৰাক সহায় কৰিব পাৰে — He may help any boy.

যিকোনো মানুহেই এইটো কৰিব পাৰে — Any man can do it.

তেওঁ যথেষ্ট টকা খৰচ কৰিলে — He has spent much money.

মোৰ বহুত বন্ধু আছে?— I have many friends.
 কাপটোত অলপ পানী আছে— There is a little milk in the cup.
 তেওঁৰ সামান্য শক্তি আছে— He has little strength.
 মোৰ এটা বল আছে— I have a ball.
 তুমি যথেষ্ট বিশ্রাম লৈছা— You have taken a lot of rest.
 মোৰ কোনো অসুবিধা নাই— I have no difficulty.
 প্ৰতিজন ল'ৰাই পুৰস্কাৰ পাব— Each boy will get a prize.

EXERCISE

1. Determiner বুলিলে কি বুজা? ইবোৰক সাধাৰণভাৱে কেইটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি?

2. Choose the right determiners from the alternatives given in brackets and fill up the gaps.

(a) I have received ----- encouragement from my parents. (much / more / many)

(b) My brother is ----- M. A. in English. (a / an / the)

(c) He does not trust ----- friends he has. (few / a few / the few)

(d) A Principal has ----- time to waste. (little / a little / the little)

(e) ----- of their property was destroyed in the flood. (many / much / more)

(f) He has to manage with ----- money he earns. (little / a little / the little)

(g) This is ----- European lady I was talking about. (a / an / the)

(f) Many guests were invited but only ----- turned up. (few / a few / the few)

(i) We found the house without ----- difficulty. (much / more / many)

(j) Kalidas is called ----- Shakespeare of India. (a / an / the)

(l) He has ..... money. (no/not)

(l) He showed ..... patience. (much/ many) 0 0 0

Chapter -6

LIST OF VERBS (ক্ৰিয়া)

তোমালোকে আগতে শিকি আহিছা যে বাক্য এটিত যি পদে কোনো কাম কৰা বা হোৱা অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে তাকে Verb বোলে। ইংৰাজী Verb বোৰক বাক্যত সিহঁতৰ ভূমিকা অনুযায়ী দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে, যথাঃ 1. Auxiliary Verb (সহায়ক ক্ৰিয়া) আৰু 2. Principal Verb or Main Verb (মুখ্য ক্ৰিয়া)। Principal Verb হিচাপে ব্যৱহাৰ হোৱা প্ৰতিটো Verb ৰ তিনিটা form (ৰূপ) আছে। যেনেঃ 1. Present Form, 2. Past Form আৰু 3. Past Participle Form। ইতিমধ্যে আগৰ শ্ৰেণীত তোমালোকে Verb ৰ Present form আৰু Past form ৰ বিষয়ে ধাৰণা পাই আহিছা। এই অধ্যায়ত তিনিটা form (ৰূপ) সহকিছুমান Principal Verb ৰ তালিকা দিয়া হ'ল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে এইবোৰ ভালদৰে আয়ত্ত্ব কৰা উচিত।

List of Verbs

Present form	Past form	P.P. form
Awake (সাৰ পোৱা)	awoke	awaken
Ask (সোধা)	asked	asked
Accuse (অভিযোগ কৰা)	accused	accused
Act (অভিনয় কৰা)	acted	acted
Arise (উঠা)	arose	arisen
Advise (উপদেশ দিয়া)	advised	advised
Abuse (গালি পাৰা)	abused	abused
Argue (যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰা)	argued	argued
Appoint (নিয়োগ কৰা)	appointed	appointed
Arrest (বন্ধী কৰা)	arrested	arrested
Arrive (উপস্থিত হোৱা)	arrived	arrived
Attack (আক্ৰমণ কৰা)	attacked	attacked
Appear (দৃশ্যমান হোৱা)	appeared	appeared
Allow (অনুমতি দিয়া)	allowed	allowed
Answer (উত্তৰ দিয়া)	answered	answered

Beg (ভিক্ষা কৰা)	begged	begged
Bend (ভাঁজ কৰা)	bent	bent
Bring (অনা)	brought	brought
Burn (পোৰা)	burnt	burnt
Boil (তপতোৱা)	boiled	boiled
Buy (কিনা)	bought	bought
Bear (জন্ম হোৱা)	bore	born
Bear (সহ্য কৰা)	bore	borne
Bid (আদেশ কৰা)	bade	bidden
Boast (গৰ্ব কৰা)	boasted	boasted
Build (সজোৱা)	built	built
Begin (আৰম্ভ কৰা)	began	begun
Beat (কোবোৱা)	beat	beat
Become (হোৱা)	became	become
Blow (বতাহ বলা)	blew	blown
Break (ভঙা)	broke	broken
Bind (বন্ধা)	bound	bound
Believe (বিশ্বাস কৰা)	believed	believed
Borrow (ধাৰে লোৱা)	borrowed	borrowed
Bathe (গা ধোৱা)	bathed	bathed
Call (মতা)	called	called
Come (অহা)	came	come
Carry (কঢ়িওৱা)	carried	carried
Care (যত্ন লোৱা)	cared	cared
Catch (ধৰা)	caught	caught
Copy (প্ৰতিলিপি)	copied	copied
Clean (পৰিষ্কাৰ কৰা)	cleaned	cleaned
Change (পৰিৱৰ্ত্তন কৰা)	changed	changed
Collect (সংগ্ৰহ কৰা)	collected	collected
Climb (বগাই উঠা)	climbed	climbed
Choose (পছন্দ কৰা)	chose	chosen
Cook (ৰন্ধা)	cooked	cooked
Close (বন্ধ কৰা)	closed	closed
Cross (পাৰ কৰা)	crossed	crossed
Cry (কন্দা)	cried	cried
Cloth (কাপোৰ পিন্ধা)	clothed	clothed

Count (গণনা কৰা)	counted	counted
Clear (পৰিষ্কাৰ কৰা)	cleared	cleared
Creep (চুঁচুৰি যোৱা)	crept	crept
Consult (পৰামৰ্শ কৰা)	consulted	consulted
Confuse (ৰেমেলজালি লগা)	confused	confused
Complete (সম্পূৰ্ণ কৰা)	completed	completed
Correct (শুদ্ধ কৰা)	corrected	corrected
Conceal (গোপন কৰা)	concealed	concealed
Dig (খন্দা)	dug	dug
Drink (পি খোৱা)	drank	drunk
Do (কৰা)	did	done
Deal (ব্যৱহাৰ কৰা)	dealt	dealt
Dwell (বাস কৰা)	dwelt	dwelt
Dream (সপোন দেখা)	dreamt	dreamt
Draw (অঁকা)	drew	drawn
Drive (চলোৱা)	drove	driven
Defeat (পৰাভূত কৰা)	defeated	defeated
Defend (ৰক্ষা কৰা)	defended	defended
Divide (ভাগ কৰা)	divided	divided
Dry (শুকুৱা)	dried	dried
Drown (ডুব যোৱা)	drowned	drowned
Dance (নচা)	danced	danced
Die (মৰা)	died	died
Devote (আত্মনিয়োগ কৰা)	devoted	devoted
Direct (নিৰ্দেশ কৰা)	directed	directed
Deceive (প্ৰতাৰণা কৰা)	deceived	deceived
Deliver (মুক্ত কৰা)	delivered	delivered
Eat (খোৱা)	ate	eaten
Ease (সহজ কৰা)	eased	eased
Ebb (ভাটা)	ebbed	ebbed
Earn (উপাৰ্জন কৰা)	earned	earned
Enter (প্ৰবেশ কৰা)	entered	entered
Escape (নিজক ৰক্ষা কৰা)	escaped	escaped
End (সমাপ্ত কৰা)	ended	ended
Eclipse (গ্ৰহণ)	eclipsed	eclipsed
Economise (মিতব্যয়ী হোৱা)	economised	economised

Echo (প্রতিধ্বনি হোৱা)	echoed	echoed
Edify (নৈতিক উন্নতি সাধন কৰা)	edified	edified
Edit (সম্পাদন কৰা)	edited	edited
Effect (কাৰ্যত পৰিণত কৰা)	effected	effected
Effort (শক্তি প্ৰয়োগ কৰা)	efforted	efforted
Eject (উলিয়াই দিয়া)	ejected	ejected
Elaborate (ব্যাখ্যা কৰা)	elaborated	elaborated
Elect (নিৰ্বাচন কৰা)	elected	elected
Educate (শিক্ষা লাভ কৰা)	educated	educated
Evade (পৰিত্যাগ কৰা)	evaded	evaded
Evoke (আহ্বান কৰা)	evoked	evoked
Fall (পৰা)	fell	fallen
Fight (যুদ্ধ কৰা)	fought	fought
Feed (খুওৱা)	fed	fed
Fly (উৰা)	flew	flown
Find (বিচৰা)	found	found
Forbid (বাধা দিয়া)	forbade	forbidden
Fear (ভয় কৰা)	feared	feared
Fail (অকৃতকাৰ্য হোৱা)	failed	failed
Force (শক্তি প্ৰয়োগ কৰা)	forced	forced
Feel (অনুভৱ কৰা)	felt	felt
Face (সন্মুখীন হোৱা)	faced	faced
Float (উপঙি থকা)	floated	floated
Flee (পলাই যোৱা)	fled	fled
Found (স্থাপন কৰা)	founded	founded
Fine (জৰিমনা কৰা)	fined	fined
Finish (সমাপ্ত কৰা)	finished	finished
Falsify (মিছা বুলি প্ৰমাণ কৰা)	falsified	falsified
Fascinate (মোহিত কৰা)	fascinated	fascinated
Fill (পৰিপূৰ্ণ কৰা)	filled	filled
Fold (ভাঁজ কৰা)	folded	folded
Get (পোৱা)	got	got/gotten
Grant (স্বীকৃতি দিয়া)	granted	granted
Gain (লাভ কৰা)	gained	gained
Go (যোৱা)	went	gone
Grow (ডাঙৰ হোৱা)	grew	grown

Give (দিয়া)	gave	given
Gamble (জুৱা খেলা)	gambled	gambled
Gaze (একেধিৰে চাই থকা)	gazed	gazed
Govern (শাসন কৰা)	governed	governed
Grip (হাতৰ মুঠিত ধৰা)	gripped	gripped
Hew (কুঠাৰেৰে কটা)	hewed	hewed
Have (আছে)	had	had
Hear (শুনা)	heard	heard
Hide (লুকাই থকা)	hid	hid/hidden
Hit (আঘাত কৰা)	hit	hit
Hang (ফাঁচি দিয়া)	hanged	hanged
Hold (ধৰা)	held	held
Hurt (আঘাত কৰা)	hurt	hurt
Kill (বধ কৰা)	killed	killed
Kiss (চুমা খোৱা)	kissed	kissed
Know (জনা)	knew	known
Kneel (আঁঠু লোৱা)	kneeled	kneeled
Keep (ৰখা)	kept	kept
Knit (গঁথা)	knitted	knitted
Kick (লাথি মাৰা)	kicked	kicked
Knock (টুকুৰিওৱা)	knocked	knocked
Kidnap (অপহৰণ কৰা)	kidnapped	kidnapped
Learn (শিকা)	learnt	learnt
Leap (জাপ দিয়া)	leapt / leaped	leapt / leaped
Labour (কষ্ট কৰা)	laboured	laboured
Lead (নেতৃত্ব দিয়া)	led	led
Load (বোজাই কৰা)	loaded	loaded
Lie (মিছা কোৱা)	lied	lied
Leave (এৰি দিয়া)	left	left
Lay (পৰি থকা)	laid	laid
Let (দিয়া)	let	let
Lose (হেৰুৱা)	lost	lost
Light (পোহৰ কৰা)	lighted	lighted
Listen (শুনা)	listened	listened
Make (তৈয়াৰ কৰা)	made	made
Magnify (ডাঙৰ কৰা)	magnified	magnified

Manage (যোগান ধৰা)	managed	managed
Meet (লগ ধৰা)	met	met
Mean (অর্থ কৰা)	meant	meant
Melt (দ্রৱীভূত হোৱা)	melted	melted
Measure (জোখা)	measured	measured
Mow (কাটি পেলোৱা)	mowed	mowed
Marry (বিয়া কৰা)	married	married
Need (দৰকাৰ)	needed	needed
Nap (কলা ঘুমুটি)	napped	napped
Nibble (খুঁটি খা)	nibbled	nibbled
Nip (চিকোটা)	nipped	nipped
Obey (মানি চলা)	obeyed	obeyed
Object (আপত্তি কৰা)	objected	objected
Oblige (বাধ্য হোৱা)	obliged	obliged
Occupy (দখল কৰা)	occupied	occupied
Observe (নিৰীক্ষণ কৰা)	observed	observed
Oppose (বিরোধিতা কৰা)	opposed	opposed
Open (খোলা)	opened	opened
Owe (পৰিশোধ কৰিব লগা থাক)	owed	owed
Pay (বেতন দিয়া)	paid	paid
Put (থোৱা)	put	put
Pack (মেৰাইবন্ধা)	packed	packed
Prove (প্ৰমাণ কৰা)	proved	proved
Paint (ৰং কৰা)	painted	painted
Part (ভাগ কৰা)	parted	parted
Participate (অংশ গ্ৰহণ কৰা)	participated	participated
Quarrel (কাজিয়া কৰা)	quarrelled	quarrelled
Quake (জোকাৰণি মৰা)	quaked	quaked
Quit (ত্যাগ কৰা)	quit	quit
Qualify (অৰ্হতা সম্পন্ন কৰা)	qualified	qualified
Quash (বশ কৰা)	quashed	quashed
Question (প্ৰশ্ন কৰা)	questioned	questioned
Raise (উঠা)	raised	raised
Reach (উপস্থিত হোৱা)	reached	reached
Read (পঢ়া)	read	read
Rend (গুড়ি কৰা)	rent	rent

Ride (ঘোঁৰাত উঠা)	rode	ridden
Rid (মুক্ত কৰা)	rid	rid
Rise (উঠা)	rose	risen
Run (দৌৰা)	ran	run
Rot (পাঁচি যোৱা)	rotted	rotten
Ring (ঘণ্টা বজা)	rang	rung
Rent (ভাৰাত দিয়া)	rent	rent
Say (কোৱা)	said	said
See (দেখা)	saw	seen
Sell (বিক্ৰী কৰা)	sold	sold
Shake (জোকাৰণি মাৰা)	shook	shaken
Shoot (গুলি কৰা)	shot	shot
Sleep (শোৱা)	slept	slept
Slit (ফালি পেলা)	slit	slit
Shape (গঢ় দিয়া)	shaped	shaped
Shut (বন্ধ কৰা)	shut	shut
Sing (গান গোৱা)	sang	sung
Shine (পোহৰ দিয়া)	shone	shone
Shrink (সংকোচিত হোৱা)	shrank	shrunk
Seek (বিচৰা)	sought	sought
Smell (গোন্ধ লোৱা)	smelt	smelt
Speak (কথা কোৱা)	spoke	spoken
Spill (বাকি দিয়া বা পেলা)	spilt	spilt
Stand (থিয় দিয়া)	stood	stood
Spin (ঘূৰা)	span	spun
Smite (হাতেৰে মাৰা)	smote	smitten
Spoil (নষ্ট কৰা)	spoiled	spoiled
Steal (চুৰি কৰা)	stole	stolen
Swear (শপত থোৱা)	swore	sworn
Stick (লগোৱা)	stuck	stuck
Strike (ধৰ্মঘট কৰা)	struck	struck
Spring (বৈ যোৱা)	sprang	sprung
Strive (চেষ্টা কৰা)	strove	striven
Show (দেখুৱাই দিয়া)	showed	showed
Sweep (জাৰি-পুঁচি চাফা কৰা)	swept	swept
Swim (সাঁতোৰা)	swam	swum

Swell (ওফন্দি উঠা)	swelled	swelled
Swing (দুলি থকা)	swung	swung
Tell (কোৱা)	told	told
Tear (ফালি পেলোৱা)	tore	torn
Take (লোৱা)	took	taken
Teach (শিকোৱা)	taught	taught
Think (চিন্তা কৰা)	thought	thought
Tread (ভৰিৰে গচকা)	trod	trodden
Throw (দলিওৱা)	threw	thrown
Thrive (উন্নতি কৰা)	thrived	thrived
Wear (পিন্ধা)	wore	worn
Wed (বিয়া দিয়া)	wedded	wedded
Work (কাম কৰা)	worked	worked
Win (জয় লাভ কৰা)	won	won
Write (লিখা)	wrote	written
Wish (ইচ্ছা কৰা)	wished	wished
Wind (ঘূৰোৱা)	wound	wound
Wring (মোহাৰি দিয়া)	wrung	wrung
Wake (উঠা, সাৰ পোৱা)	woke, waked	waked
Weave (কাপোৰ বোৱা)	wove	woven
Weep (উচুপি কান্দা)	wept	wept
Wash (ধোৱা)	washed	washed
Want (বিচৰা)	wanted	wanted
Wriggle (চটফট কৰা)	Wriggled	wriggled
Wreathe (মালা গাঁথা)	writhed	writhed.

শিক্ষকলৈ টোকা : শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক list of verb বানান আৰু অৰ্থসহ ভালকৈ আয়ত্ত কৰাত গুৰুত্ব দিব। ইংৰাজী ভাষা শিক্ষাত verb ৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিব।

000

Chapter -7

SUBJECT AND PREDICATE

(উদ্দেশ্য আৰু বিধেয়)

আগতে শিকি আহিছা যে এটা বা ততোধিক বৰ্ণ (letter) লগলাগি কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক শব্দ (word) বোলে। আকৌ দুটা বা ততোধিক শব্দ লগলাগি কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক বাক্য (sentence) বোলে। প্ৰতিটো Sentence (বাক্য) ৰ দুটা ভাগ বা অংশ থাকে, যথা :

1. Subject (উদ্দেশ্য) আৰু
2. Predicate (বিধেয়)।

তলত দিয়া বাক্যটো লক্ষ্য কৰাঃ

Ram eats mango.

ওপৰৰ বাক্যটিত 'Ram'পদে আম খোৱা কামটো যিজনে কৰিছে তাক নিৰ্দেশ কৰিছে আৰু 'eats mango'পদ দুটাইৰামে কি কৰিছে তাক বুজাইছে।

Sentence ত যাৰ বিষয়ে বা যাক উদ্দেশ্য কৰি কিবা কোৱা হয় তাকে Subject (উদ্দেশ্য) বোলে। বাক্যটিত 'Ram' পদটি Subject (উদ্দেশ্য)।

আনহাতে Subject ৰ বিষয়ে যি কোৱা হয় তাকে Predicate (বিধেয়) বোলে। বাক্যটিত 'eats mango'পদ দুটি Predicate (বিধেয়)।

More Examples:

Subject	Predicate
We	read books.
The boys	work hard.
The young boy	drinks tea.
The cow	is an animal.
Hari	likes sweatmeats.

ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যটোত We হ'ল Subject (উদ্দেশ্য) আৰু read books হ'ল Predicate (বিধেয়)। আনহাতে দ্বিতীয় বাক্যটোত The boys হ'ল Subject (উদ্দেশ্য) আৰু works hard হ'ল Predicate (বিধেয়)।

Subject (উদ্দেশ্য) ৰ প্ৰধান পদ সাধাৰণতে Noun বা Pronoun হয়। আনহাতে Predicate (বিধেয়) ৰ প্ৰধান পদ Verb হয়।

Translation

তেওঁলোকে পথাৰত খেলিছিল— They played in the field.
চৰাই আকাশত উৰে — The bird flies in the sky.
তোমাৰ কোনো ছতি নাই— You have no umbrella.
অকণ স্কুললৈ যায়নে? — Does Akan go to school?
তাইভালদৰে গান গাব নোৱাৰে— She can not sing song well.
তেওঁৰ পেঞ্চিল আৰু কলম আছে— He has pencil and pen.
তুমি তালৈ যোৱা উচিত নহয়— You should not go there.
মোৰ এটা পুতলা আছে— I have a doll.
তোমাৰ বহুত মাৰ্বল আছে— You have many marbles.
মোক এগিলাচ পানী দিয়া— Give me a glass of water.
তুমি আহিব পাৰা— You may come.
মোৰ কোনো অসুবিধা নাই— I have no difficulty.
অমলে কেইটামান মাধুৰী আম কিনিছিল— Amal bought a few guavas.

EXERCISE

1. Subject আৰু Predicate কাক কয়?
2. তলত দিয়া Sentence বোৰৰ Subject আৰু Predicate দুই ভাগত ভাগ কৰি দেখুওৱা।

We drink milk. They saw a tiger. He reads the Ramayana. Kanak is our English teacher. We like to play cricket. You are good boys. She is Leela. Pratima is our favourite singer. India is our motherland. He is running in the field. Kabita is in the Post office.

3. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) মই তোমাৰ শিক্ষক।
- (খ) ৰমেন মোৰ শ্ৰেণীৰন্ধু
- (গ) তেওঁক আটায়ে চিনি পায়।
- (ঘ) তোমাৰ ককায়েকে কি কৰে?
- (ঙ) আমি আটায়ে ভালে আছোঁ। 000

Chapter -8

TENSE (কাল)

আগতে ধাৰণা পাইআহিছা যে ক্ৰিয়াৰ সময়কে ইংৰাজী ভাষাত Tense (কাল) বুলি কোৱা হয়। Tense প্ৰধানকৈ তিনিটা, যথা :

1. Present Tense (বৰ্তমান কাল)
2. Past Tense (অতীত কাল)
3. Future Tense (ভবিষ্যত কাল)

বৰ্তমান সময়ত কোনো কাম কৰা বা হোৱা বুজালে Verb অৰ Present Tense হয়। অৰ্থাৎ বৰ্তমান সময়ত কোনো কাম কৰা বা হোৱা বুজালে Verb টো Present form অত হয়। যেনে :

1. We play cricket. আমি ক্ৰিকেট খেলো।
2. Lilima writes a letter. লিলিমা ই এখন চিঠি লিখে।
3. Devajit eats an apple. দেৱজিতে এটি আপেল খায়।

ওপৰৰ 'cricket' খেলা 'letter' লিখা আৰু 'apple' খোৱা কামটো বৰ্তমান কালত সংঘটিত হোৱা বুজাইছে। সেয়ে *play, write, eat* আদি Verb বোৰ Present form অত ব্যৱহাৰ হৈছে।

অতীত (বৰ্তমান সময়ৰ আগতে) কোনো কাম হোৱা বুজালে তাৰ Verb টো Past form ত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

1. Janaki threw marbles. জানকীয়ে মাৰ্বল দলিয়াইছিল।
2. We came home. আমি ঘৰলৈ আহিছিলোঁ।
3. He drank tea. তেওঁ চাহ খাইছিল।

ওপৰৰ প্ৰতিটো কাৰ্য, অতীত কালত সংঘটিত হোৱা বুজাইছে, সেয়ে ইয়াৰ Verb বোৰ Past form ত হৈছে।

কোনো এটা কাম ভবিষ্যতে কৰা হ'ব বুজালে Verb ৰ Future Tense হয়। কিন্তু Main Verb ৰ কোনো Future form নাই বাবে Future অত কোনো কাম কৰা হ'ব বুলি বুজালে 'Shall' আৰু 'Will' এই দুটা Auxiliary Verb (সহায়কাৰী ক্ৰিয়া) ৰ সহায় ল'ব লাগে। আৰু ই সদায় Principal Verb (মূখ্য ক্ৰিয়া) ৰ আগত বহে আৰু মূখ্য ক্ৰিয়াটো Present form অত হয়। উদাহৰণ :

I shall eat rice. (মই ভাত খাম)।

We shall drink tea. (আমি চাহ খাম)।

You will do the sum. (তুমি অংকটো কৰিবা)।

She will dance. (তাহি নাচিব)।

সাধাৰণতে First Person একবচন আৰু বহুবচনত 'Shall' আৰু Second Person আৰু third person একবচন আৰু বহুবচনত 'will' ব্যৱহাৰ হয়। আজিকালি সকলো Person আৰু Number ত 'Will' ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়।

উক্ত প্ৰধান Tense তিনিটাৰ প্ৰত্যেকৰে আকৌ চাৰিটাকৈ ভাগ আছে, যথা :

Present Tense:

1. Present Indefinite Tense
2. Present Continuous Tense
3. Present Perfect Tense
4. Present Perfect Continuous Tense

Past Tense:

1. Past Indefinite Tense
2. Past Continuous Tense
3. Past Perfect Tense
4. Past Perfect Continuous Tense

Future Tense:

1. Future Indefinite Tense
2. Future Continuous Tense
3. Future Perfect Tense
4. Future Perfect Continuous Tense

তলত এই Tense বোৰৰ বিষয়ে বিস্তাৰিতভাৱে আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Present Indefinite Tense

বৰ্তমান সময়ত কোনো এটা কাম বা ঘটনা সংঘটিত হোৱা বুজালে Verb ৰ Present Indefinite Tense হয়। উদাহৰণ :

We eat rice. (আমি ভাত খাওঁ)।

উক্ত sentence টোত 'We' হৈছে subject, 'eat' টো verb আৰু 'rice' হৈছে object।

Present Indefinite Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation : Subject + Main Verb (Present form) + Object (Complement).

More Examples:

I go to school. (মই স্কুললৈ যাওঁ)।

She sings song. (তাহি গান গায়)।

We drink coffee. (আমি কফি খাওঁ)।

Present Indefinite Tense সাধাৰণতে তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

1. কোনো অভ্যাসগত কাম (habitual action) বুজাবলৈ হ'লে বাক্যটো Present Indefinite Tense ৰ হয়। উদাহৰণ :

(i) Rabina goes to market. (ৰবিনা বজাৰলৈ যায়)।

(ii) We get up early in the morning. (আমি ৰাতিপুৱা সোনকালে উঠোঁ)।

(iii) They play cricket in the evening. (সিহঁতে সন্ধিয়া ক্ৰিকেট খেলে)।

ওপৰৰ প্ৰত্যেকটো কাৰ্যই একো একোটা অভ্যাসৰ বশৱৰ্তী হৈ কৰা বুজাইছে। সেয়ে বাক্যবোৰ Present Indefinite Tense অত হৈছে।

2. চিৰন্তন সত্য (Universal Truth) প্ৰকাশ কৰিবলৈ verb ৰ Present Indefinite Tense হয়। উদাহৰণ :

(i) The Sun rises in the East. (সূৰ্য পূৱপিনে উদয় হয়)।

(ii) The Earth moves round the Sun. (পৃথিৱী সূৰ্যৰ চাৰিওফালে ঘূৰে)।

(iii) Milk is white. (গাখীৰ বগা)।

(iv) Coal is black. (কয়লা ক'লা)।

(v) To err is human. (মানুহ মাত্ৰেই ভুল হয়)।

ওপৰৰ প্ৰত্যেকটো বাক্যই একো একোটা Universal Truth প্ৰকাশ কৰিছে, সেয়ে বাক্যবোৰ Present Indefinite Tense অত হৈছে।

3. সুদূৰ অতীতৰ কোনো ঘটনাক সজীৱকৈ দেখুৱাবলৈ Present Indefinite Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়। উদাহৰণ :

(i) Shiraj- ud-daulla now marches to Bengal. (চিৰাজ - উদ-দৌলা এতিয়া বংগলৈ ঢাপলি মেলিলে)।

(ii) And then Hitler begins a barbarous massacre in Germany. (তাৰ পিছত হিটলাৰে জাৰ্মানীত বৰ্ষৰ গণহত্যা আৰম্ভ কৰে)।

(iii) Saddam Hussain now takes shelter in the banker. (ছাদ্দাম হুছেইনে এতিয়া বাংকৰত আশ্ৰয় ললে)।

(iv) Napoleon then turns his eyes to Poland. (নেপোলিয়নে তেতিয়া পোলেণ্ডৰ পিনে চকু দিলে)।

(vi) King Puras stands against the Greeks. (ৰজা পুৰুষয়ে

গ্ৰীকসকলৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিলে)।

ওপৰৰ প্ৰত্যেকটি বাক্যই অতীতত সংঘটিত হোৱা ঘটনাক বৰ্তমানে আমাৰ চকুৰ আগত সংঘটিত হৈ থকা যেন দেখুৱাইছে। এনেদৰে অতীতৰ ঘটনা এটিক সজীৱকৈ দেখুৱাবলৈ Present Indefinite Tense অৰ ব্যৱহাৰ হয়।

বিঃদ্রঃ অতীতৰ এনে ঘটনাক যেতিয়া Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়, তেতিয়া তাক **Historic Present** বোলে।

4. সন্নিহিত আৰু সময় নিৰ্দিষ্ট হোৱা ভৱিষ্যত কালত সংঘটিত হ'ব লগা ঘটনা বা কাম বুজাবলৈ Present Indefinite Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়। উদাহৰণঃ

(i) Our Final Examination comes off on 2nd December. (আমাৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষা ২ ডিচেম্বৰত আৰম্ভ হৈ আছে)।

(ii) I go to Benarash next Sunday. (মই অহা ৰবিবাৰত বেনাৰসত গৈ আছোঁ)।

(iii) Her marriage comes off on coming Monday. (তাইৰ বিয়া অহা সোমবাৰত অনুষ্ঠিত হৈ আছে)।

(iv) The new doctor comes tomorrow. (নতুন চিকিৎসকজন কাইলৈ আহি আছে)।

ওপৰৰ প্ৰত্যেকটি বাক্যই ভৱিষ্যতত কিবা সংঘটিত হ'ব বুলি বুজাইছে যদিও বাক্যবোৰ Future Tense অতনহৈ Present Indefinite Tense অতহে হৈছে কিয়নো এইবোৰে নিৰ্দিষ্ট আৰু সন্নিহিত ভৱিষ্যতৰ কাৰ্য্য বুজাইছে।

5. কোনো কামৰ সময়ৰ উল্লেখ নাথাকিলে বা সচৰাচৰ কৰি থাকিলে sentence টো Present Indefinite Tense অৰ হয়। উদাহৰণঃ

(i) We drink tea. (আমি চাহ খাওঁ)।

(ii) He plays cricket. (তেওঁ ক্ৰিকেট খেলে)।

(iii) They dance. (সিহঁতে নাচে)।

(iv) She sings song. (তাই গান গায়)।

6. দৈনন্দিন কৰা কাম কাজ Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণঃ

(i) I go to college on foot. (মই খোজকাঢ়ি কলেজলৈ যাওঁ)।

(ii) He reads the Quran regularly. (তেওঁ নিয়মিত কোৰাণ পঢ়ে)।

(iii) They dance in the evening. (সিহঁতে সন্ধিয়া নাচে)।

(iv) She sings song well. (তাই ভালকৈ গান গায়)।

(v) Rejiya helps her mother in household works. (ৰেজিয়াই ঘৰুৱা কামত তাইৰ মাকক সহায় কৰে)।

(vi) I play in the evening. (মই সন্ধিয়া খেলোঁ)।

(vii) Renuka drinks milk in the morning. (ৰেণুকাই ৰাতিপুৱা গাখীৰ খায়)।

7. কোনো ব্যক্তিৰ উক্তি Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণঃ

(i) Milton said, "It is better to reign in hell than to serve in heaven." (মিল্টনে কৈছিল, "স্বৰ্গত দাসত্ব কৰাতকৈ নৰকত শাসন কৰা ভাল)।

(ii) Shakespeare said, "All that glitters is not gold." (শ্বেক্সপিয়েৰে কৈছিল, "চকচকীয়া হ'লেই সোণ নহয়)।

(iii) Keats said, "Beauty is truth, truth is beauty." (কীটচয়ে কৈছিল, "সুন্দৰেই সত্য, সত্যই সুন্দৰ)।

8. প্ৰতিদিন, প্ৰতি সপ্তাহে, প্ৰতি বছৰে যিবোৰ কাম কৰা হয় সেইবোৰ Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণঃ

(i) The Muslims perform namaj five times a day. (মুছলমানসকলে প্ৰতিদিন পাঁচবাৰ নামাজ পঢ়ে)।

(ii) We celebrate the Republic Day every year on 26th January. (আমি প্ৰতি বছৰ ২৬ জানুৱাৰীৰ দিনা গণতন্ত্ৰ দিৱস পালন কৰোঁ)।

(iii) Great flood occurs in Assam every year. (প্ৰতিবছৰ অসমত মহা প্লাৱন হয়)।

(iv) They go to Calcutta once a month. (সিহঁত প্ৰতিমাহত এবাৰ কলকাতালৈ যায়)।

(v) He goes there every week to meet his father. (তেওঁ প্ৰতি সপ্তাহত তেওঁৰ দেউতাকক দেখা কৰিবলৈ যায়)।

(vi) He worships every evening. (তেওঁ প্ৰতি সন্ধিয়া পূজা কৰে)।

(vii) Renuka wears special dress every evening. (ৰেণুকাই প্ৰতি সন্ধিয়া বিশেষ পোছাক পিন্ধে)।

9. প্ৰাকৃতিক কাম- কাজবোৰ Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণঃ

(i) The sea is full of water. (সাগৰ পানীৰে পৰিপূৰ্ণ)।

(ii) The sky is blue. (আকাশ নীলা)।

(iii) The Brahmaputra flows through Assam. (ব্ৰহ্মপুত্ৰ অসমৰ মাজেদি বৈ গৈছে)।

(iv) Snow is available in the Himalayas. (হিমালয়ত প্ৰচুৰ বৰফ আছে)।

(v) The earthquake causes great devastation. (ভূমিকম্পই বহুত ধ্বংসলীলা ঘটায়)।

(vi) The Sun sets in the west. (সূৰ্য পশ্চিমপিনে মাৰ যায়)।

(vii) The Monsoon causes flood in the North-east States of India. (মৌচুমী বতাহে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ ৰাজ্যসমূহত বানপানীৰ সৃষ্টি কৰে)।

10. আদেশ, অনুৰোধসূচক বক্তব্যবোৰ Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণ :

(i) Go there soon. (সোনকালে তালৈ যোৱা)।

(ii) Please give me five rupees. (অনুগ্ৰহ কৰি মোক পাঁচ টকা দিয়ক)।

(iii) Do not run in the sun. (ৰ'দত নদৌৰিবা)।

(iv) Please bring a glass of water for me. (অনুগ্ৰহ কৰি মোৰ কাৰণে এগিলাচ পানী আনক)।

(v) Shut the door. (দৰজাটো বন্ধ কৰি দিয়া)।

(vi) Read your lesson regularly. (তোমাৰ পাঠ নিয়মিত পঢ়িবা)।

(vii) Take regular exercise. (নিয়মিত কছৰং কৰিবা)।

11. ভৱিষ্যতৰ কোনো ঘটনাৰ লগত চৰ্ত সাপেক্ষে কোনো কাম কৰা হ'ব বুজালে Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণ :

(i) I will go to the market if he comes. (তেওঁ যদি আহে মই বজাৰলৈ যাম)।

(ii) If it rains I shall not go out. (যদি বৰষুণ দিয়ে মই বাহিৰলৈ নাযাওঁ)।

(iii) We will reach the station before the train leaves. (ৰেলখন এৰাৰ আগতেই মই ষ্টেচন পাম)।

12. সময়সূচক Adverb হিচাপে always, everyday, every week, every year, usually, regularly, generally, often, now and then, daily, monthly, weekly, yearly, once a week, once a year আদিৰ ব্যৱহাৰ হোৱা বাক্য Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণ :

(i) I go there once a week. (মই সপ্তাহত এবাৰ তালৈ যাওঁ)।

(ii) He usually reads the Quran in the morning. (তেওঁ সাধাৰণতে ৰাতিপুৱা কোৰাণ পঢ়ে)।

(iii) Ram always speaks the truth. (ৰামে সদায় সঁচা কথা কয়)।

(iv) She often plays with her cousin. (তাই সঘনে তাইৰ কাৰ্জিনৰ লগত খেলে)।

(v) Now and then Janaki visits us. (জানকীয়ে সঘনে আমাৰ ইয়ালৈ আহে)।

(vi) I play regularly in the evening. (মই নিয়মিত সন্ধিয়া সময়ত খেলোঁ)।

(vii) Renuka comes here daily. (ৰেণুকা প্ৰতিদিন ইয়ালৈ আহে)।

13. জীৱ-জন্তুৰ স্বভাৱ Present Indefinite Tense অত প্ৰকাশ কৰা হয়। উদাহৰণ :

(i) The dog is a faithful animal. (কুকুৰ বিশ্বস্ত জন্তু)।

(ii) The cow lives on grass. (গৰুয়ে ঘাঁহ খাই জীয়াই থাকে)।

(iii) Man is selfish by nature. (মানুহ স্বভাৱত স্বার্থপৰ)।

(iv) The crow is black. (কাউৰী ক'লা)।

(v) The donkey is an animal of burden. (গাধ বোজা কঢ়িওৱা জন্তু)।

বিঃ দ্ৰঃ Present Indefinite Tense ৰ Third Person Singular Number ত Main Verb ৰ পিছত 's' বা 'es' যোগ হয়।

মনত ৰাখিবা যে First Person (I, We) আৰু Second Person (You) ৰ বাহিৰে থকা সকলো Noun বা Pronoun ক Third Person বুলি ধৰা হয়।

তলত person আৰু number অনুসৰি Present Indefinite Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons Singular Plural

1st Prsn I eat rice. We eat rice.

2nd Prsn You eat rice. You eat rice.

3rd Prsn He eats rice. They eat rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Present Indefinite Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. বন্ধনীৰ ভিতৰত থকা verb বোৰ Correct Tense Form ত লিখা।

(a) Rakesh never (drink) coffee.

(b) The Sun (rise) in the east.

- (c) The cat (drink) milk.
- (d) She (go) to school everyday.
- (e) Here (come) the rain.
- (f) We (like) to play badminton.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) সি আম ভাল পায়।
- (খ) তুমি ক্ৰিকেট খেলি ভাল নোপোৱা।
- (গ) সিহঁতে ৰামায়ণ পঢ়ে।
- (ঘ) কেঁচুৱাই কান্দে।
- (ঙ) মই ৰাতিপুৱা গাখীৰ খাওঁ।

শিক্ষকলৈ টোকা : শিক্ষকে Person আৰু Number অনুযায়ী যথেষ্ট উদাহৰণৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক Verb Conjugation কৰা বুজাই দিব আৰু পুনঃ পুনঃ অনুশীলনৰ দ্বাৰা আয়ত্ত কৰাব।

2. Present Continuous Tense

বৰ্তমান সময়ত কোনো এটা কাম চলি থকা বা সংঘটিত হৈ থকা বুজালে Verb ৰ Present Continuous Tense হয়। উদাহৰণ :

I am eating rice. (মই ভাত খাই আছোঁ)।

ওপৰৰ বাক্যটিৰ 'I' subject, 'am' be verb, 'eat' Main verb with 'ing' আৰু 'rice' টো object।

Present Continuous Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation: Subject + Present form of Be verb (am, is, are) + Main verb-ing + object.

More examples :

- (i) We are coming home. (আমি ঘৰলৈ আহি আছোঁ)।
- (ii) He is doing a sum. (তেওঁ এটা অংক কৰি আছে)।
- (iii) She is going there. (তাই তালৈ গৈ আছে)।
- (iv) The labourers are working in the field. (বনুৱাসকলে পথাৰত কাম কৰি আছে)।

(v) I am drinking milk. (মই গাখীৰ খাই আছোঁ)।

(vi) Arshad is playing cricket. (এৰশ্বাদে ক্ৰিকেট খেলি আছে)।

(vii) They are making a house. (সিহঁতে এটা ঘৰ সাজি আছে)।

Present Continuous Tense অত Main verb ৰ লগত সাধাৰণতে 'ing' যোগ দিয়া হয় যদিও কেতিয়াবা 'going to' form ব্যৱহাৰ কৰিও Present Continuous Tense গঠন কৰিব পাৰি। অৱশ্যে

তেতিয়া Main Verb টো Present form অত বহে, তাৰ লগত 'ing' যোগ নহয়। যেনে :

(i) We are going to arrange a feast. (আমি এটা ভোজ মেলৰ আয়োজন কৰি আছোঁ নাইবা আমি এটা ভোজ মেলৰ আয়োজন কৰিবলৈ গৈ আছোঁ)।

(ii) He is going to buy a car. (তেওঁ এখন গাড়ী কিনিবলৈ গৈ আছে। অৰ্থাৎ 'তেওঁ অলপতে এখন গাড়ী কিনিব' — এনে অৰ্থপ্ৰকাশ কৰিছে)।

(iii) They are going to invite the Minister. (সিহঁতে মন্ত্ৰীজনক আমন্ত্ৰণ কৰিবলৈ গৈ আছে। অৰ্থাৎ 'সিহঁতে অলপতে মন্ত্ৰীজনক আমন্ত্ৰণ কৰিব')।

ওপৰৰ বাক্যবোৰৰ 'arrange', 'buy' আৰু 'invite', আদি শব্দবোৰ হৈছে main verb। কিন্তু 'going to' form ব্যৱহাৰ হোৱা কাৰণে main verb ৰ লগত 'ing' যোগ হোৱা নাই।

সাধাৰণতে তলত দিয়া ক্ষেত্ৰত 'going to' form ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি :

(a) সন্মিকট ভৱিষ্যতত কোনো কাম সংঘটিত হ'ব বা সংঘটিত হ'বলৈ পৰিবেশ সৃষ্টি হৈ আছে - এনে অৰ্থত Present Continuous Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

They are going to face a problem. (সিহঁতে এটা সমস্যাৰ সন্মুখীন হৈ আছে)।

Sita is going to buy a maruti car. (সীতাই এটা মাৰুতি গাড়ী কিনিবলৈ গৈ আছে)।

It is going to rain. (অলপতে বৰষুণ হ'ব)।

ইংৰাজী ভাষাত এনে কিছুমান verb আছে যিবোৰ সাধাৰণতে Continuous form অত ব্যৱহাৰ নহয়। সিহঁত Indefinite Tense অত ব্যৱহাৰ হৈ Continuous Tense অৰ অৰ্থপ্ৰকাশ কৰে। তেনে Verb কিছুমান হৈছে : believe, belong, consist, contain, enable, feel, hope, possess, like, love, think, know, see, want, resemble, understand, আদি। উদাহৰণ :

I feel fever. ('I am feeling fever' নহয়)।

অৱশ্যে আজিকালি এনেবোৰ verb ৰ লগত 'ing' যোগ হোৱাও দেখা যায়। যেনে :

He is feeling God's presence in his heart. (তেওঁ তেওঁৰ অন্তৰত ঈশ্বৰৰ উপস্থিতি অনুভৱ কৰি আছে)।

I am thinking about it. (মই এইটোৰ বিষয়ে ভাবি আছোঁ)।

তলত person আৰু number অনুসৰি Present Continuous Tense ত 'eat' ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons Singular

Plural

1st Prsn I am eating rice. We are eating rice.

2nd Prsn You are eating rice. You are eating rice.

3rd Prsn He is eating rice. They are eating rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Present Continuous Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. বন্ধনীৰ ভিতৰত থকা verb বোৰ Present Continuous Tense Form ত লিখা।

(a) Ranu is (watch) a dance show.

(b) The Sun is (rise) in the east.

(c) She is (drink) water.

(d) It is (go) to flood.

(e) We are (eat) the apples.

(f) We are (do) the sums.

(g) The man is (work) in the field.

2. তলত দিয়া Present Indefinite Tense ৰ বাক্যবোৰ Present Continuous Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা :

(a) David governs the party.

(b) They ride a bus.

(c) She weaves a gamosha.

(d) We kill a snake.

(e) He walks in the street.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

(ক) কমলাই আম খাই আছে।

(খ) তুমি ক্ৰিকেট খেলি আছা।

(গ) আপুনি আমাক ইংৰাজী পঢ়ুৱাই আছে।

(ঘ) কেঁচুৱাটোৱে কান্দি আছে।

(ঙ) সিহঁতে কাজিয়া কৰি আছে।

3. Present Perfect Tense

কোনো এটা কাম বা ঘটনা এইমাত্ৰ সম্পন্ন হৈছেবা অতীতত আৰম্ভ হোৱা কোনো কামৰ ফল এতিয়াও চলি আছে এনে অৰ্থত Present Perfect

Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়। উদাহৰণ :

1. I have eaten a mango. (মই এটা আম খালোঁ)।

2. We have lived in this house since 1903. (আমি ১৯০৩ চনৰ পৰা এই ঘৰখনত বসবাস কৰি আছোঁ)।

3. He has lost his mother. (তেওঁ তেওঁৰ মাকক হেৰুৱাইছে)।

ওপৰৰ 1নং বাক্যটিত খোৱা কাম শেষ হোৱা বুজাইছে। 2নং বাক্যটিত অতীতত কামটো অৰ্থাৎ বসবাস কৰাটো আৰম্ভ হৈ বৰ্তমানেও চলি থকা বুজাইছে আৰু 3নং বাক্যটিত অতীততে হেৰুৱা mother ৰ অভাৱটো এতিয়াও আছে।

Note : যি Perfect Tense ৰ দ্বাৰা অতীততে আৰম্ভ হোৱা কাম বৰ্তমানলৈকে চলি থকা বুজোৱা হয় তাকে **Continuative Use of Present Perfect Tense** বোলে। ওপৰৰ 2 নং বাক্যটি এনেকুৱা Continuative Present Perfect Tense ৰ বাক্য। কিয়নো বাক্যটোৰ দ্বাৰা ১৯০৩ চনৰ পৰা ঘৰটোত বসবাস কৰা আৰম্ভ হোৱা কাৰ্যটো এতিয়াও চলি আছে — এনেকুৱা অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে।

Present Perfect Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation: Subject + have / has + Past participle form of the Main Verb + object.

More Examples :

1. I have sung a song. (মই এটা গান গালোঁ)।

2. His father has given him a pen. (তেওঁৰ দেউতাকে তাক এডাল কলম দিছে)।

3. I have done the sum. (মই অংকটো কৰিলোঁ)।

4. He has finished his duty. (তেওঁ তেওঁৰ কৰ্তব্য সমাপন কৰিলে)।

5. Nabanita has come here. (নবনীতা ইয়ালৈ আহিল)।

Note : Present Perfect Tense ৰ লগত Adverbials of Past Time যেনে : yesterday, last night, last week আদি ব্যৱহাৰ নহয়। যেনে :

He has come here yesterday. (উক্ত বাক্যটো শুদ্ধ নহয়)।
শুদ্ধ form টো হ'ব He has come here. নাইবা He came here yesterday.

Note : এনে কিছুমান Intransitive Verb আছে যিবোৰে Be verb ৰ সৈতে Present Perfect Tense গঠন কৰে। সিহঁতৰ লগত have / has ব্যৱহাৰ নকৰি কেৱল be verb ৰ ব্যৱহাৰেই Present Perfect Tense ৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে। তেনেকুৱা verb কিছুমান হ'ল - Come, Go, Set, Rise, Use etc.

For example :

1. The Sun is set. (সূৰ্যটো ডুব গ'ল।)
2. The Moon is risen. (চন্দ্ৰটো উদয় হ'ল।)
3. He is come. (তেওঁ আহিল।)
4. I am gone. (মই গ'লোঁ।)
4. Ram is tired. (ৰাম ক্লান্ত হ'ল।)

সাধাৰণতে যিবোৰ sentence ত just, just now, already, yet not yet আদি ব্যৱহাৰ কৰা হয় সেইবোৰ sentence Present Perfect Tense ত হয়। উদাহৰণ :

He has come just now. (তেওঁ এইমাত্ৰ আহিল।)

I tried my best to meet him but I have not succeeded yet now. (মই তেওঁক লগ পাবলৈ বৰ চেষ্টা কৰিছোঁ, কিন্তু এতিয়াও সফল হ'ব পৰা নাই।)

The boy has already left the market. (ল'ৰাজন ইতিমধ্যে বজাৰখন এৰিলে।)

তলত person আৰু number অনুসৰি Present Perfect Tense ত 'eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons	Singular	Plural
1st Prsn	I have eaten rice.	We have eaten rice.
2nd Prsn	You have eaten rice.	You have eaten rice.
3rd Prsn	He has eaten rice.	They have eaten rice.

Note : Present Perfect Tense ত Auxilairy Verb হিচাপে Third Person Singular Number ত 'has' আৰু বাকীবোৰত 'have' ব্যৱহাৰ হয়।

YOUR ACTIVITIES

1. Present Perfect Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. তলত দিয়া Sentence বোৰ Present Perfect Tense Form ত লিখা।

- (a) Ramen (eat) the mango.
- (b) The Sun (rise) in the east.
- (c) The dog (bite) him.

- (d) The boys (play) cricket.
- (e) Here Rabi (come).
- (f) They (say) that

2. তলত দিয়া বাক্যবোৰ Present Perfect Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা।

- (a) Ram reads well.
- (b) The Coach trains them.
- (c) We do the work.
- (d) You meet him.
- (e) I resign from the post.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) তেওঁ স্কুললৈ গ'ল।
- (খ) তুমি ক্ৰিকেট খেলিলা।
- (গ) সিহঁতে ৰামায়ণ পঢ়িলে।
- (ঘ) আমি এই ঘৰখনত ২০০১ চনৰ পৰা বাস কৰোঁ।
- (ঙ) আমি তালৈ গ'লোঁ।

4. Present Perfect Continuous Tense

বৰ্তমান সময়ত বা অতীতত কোনো কাম আৰম্ভ হৈ অবিচ্ছিন্নভাৱে চলি থাকিলে Verb ৰ Present Perfect Continuous Tense হয়।

Present Perfect Continuous Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation: Subject + have / has + been + Main Verb-ing + object.

Examples :

1. I have been eating rice. মই ভাত খাইয়েই আছোঁ। (ইয়াত খোৱা কামটো আগতে আৰম্ভ হৈ বৰ্তমানলৈ চলি থকা বুজাইছে।)

2. You have been reading a novel. তুমি এখন উপন্যাসখন পঢ়িয়েই আছ।

3. Ram has been working since Monday last. (ৰামে সোমবাৰৰ পৰা কাম কৰি আছে।)

4. They have been living in this house since 1909. (সিহঁতে এই ঘৰখনত ১৯০৯ চনৰ পৰা বাস কৰি আছে।)

Note 1 : Present Perfect Continuous Tense ৰ লগত Period of time (ব্যাপক সময়) ৰ উল্লেখ থাকিলে তাৰ আগত 'for' আৰু 'point of time' (নিৰ্দিষ্ট সময়)ৰ উল্লেখ থাকিলে তাৰ আগত 'since' বহে। যেনে:

1. He has been suffering from Black Fever for a week. (তেওঁ এসপ্তাহ জুৰি ক'লাজ্বৰত ভুগি আছে।)

2. I have been writing this since morning. (মইৰাতিপুৱাৰ পৰা এইটো লিখি আছোঁ।)

3. You have been doing the work since 7 o'clock in the morning. (তুমি ৰাতিপুৱা ৭ বজাৰ পৰা কামটো কৰি আছ।)

ওপৰৰ 1 নং বাক্যটিয়ে period of time আৰু 2 আৰু 3 নং বাক্যটিয়ে point of time অক সূচাইছে।

Note - 2 : Present Continuous Tense ত ব্যৱহাৰ নোহোৱা Verb বোৰ Present Perfect Continuous Tense তো ব্যৱহাৰ নহয়। তেনে Verb বোৰ হ'ল - believe, belong, contain, feel, think, know, like, hope, see, want, love, understand আদি।

তলত person আৰু number অনুসৰি Present Perfect Continuous Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons Singular

Plural

1st Prsn I have been eating rice. We have been eating rice.

2nd Prsn You have been eating rice. You have been eating rice.

3rd Prsn He has been eating rice. They have been eating rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Present Perfect Continuous Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. বন্ধনীৰ ভিতৰত থকা verb বোৰ Present Perfect Continuous Tense ত লিখ।

- (a) Ram (eat) the mango.
- (b) The Moon (rise) in the West.
- (c) The dog (bark).
- (d) The girls (play) cricket.
- (e) Dipika (come) here.
- (f) The principal (say) this.

2. তলত দিয়া বাক্যবোৰ Present Perfect Continuous Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা।

- (a) The girls learn well.
- (b) The teacher punishes the student.
- (c) They do the work.
- (d) You tell him the story.
- (e) I swim in the river.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) সিহঁত কাজিয়া কৰিয়েই আছে।
- (খ) তুমি ফুটবল খেলিয়েই আছ।
- (গ) তাই ৰাতিপুৱাৰ পৰা কেৰম খেলিয়েই আছে।
- (ঘ) আমি এই কাৰ্যালয়ত ১৯৯০ চনৰ পৰা কাম কৰি আছোঁ।
- (ঙ) আমি তালৈ গৈয়েই আছে।

5. Past Indefinite Tense

অতীতত কোনো এটি কাম কৰা বা সংঘটিত হৈ যোৱা বুজালে Verb ৰ Past Indefinite Tense হয়। Past Indefinite Tense গঠন কৰোঁতে সদায় Main Verb ৰ Past form টোহে ব্যৱহাৰ হয়।

Past Indefinite Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation: Subject + Past form of the Main Verb + object.

1. I ate rice. (মই ভাত খাইছিলোঁ।)
2. He drank milk. (তেওঁ চাহ খাইছিল।)
3. Mahabir did the work. (মহাবীৰে কামটো কৰিছিল।)
4. You went there. (তুমি তালৈ গৈছিল।)

ওপৰৰ বাক্যবোৰে অতীতৰ কোনো কাম বা ঘটনাক বুজাইছে আৰু Verb ৰ Past form ব্যৱহাৰ হৈছে।

Past Indefinite Tense আৰু Present Indefinite Tense ৰ গঠন প্ৰণালীৰ মাজত বিশেষ কোনো পাৰ্থক্য নাই। কেৱল verb ৰ form ৰ হে সলনি হয়। Present Indefinite অত verb ৰ Present form আৰু Past Indefinite অত verb ৰ Past form হয়।

তলত person আৰু number অনুসৰি Past Indefinite Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons Singular Plural

1st Prsn	I ate rice.	We ate rice.
2nd Prsn	You ate rice.	You ate rice.
3rd Prsn	He ate rice.	They ate rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Past Indefinite Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।
2. বন্ধনীৰ ভিতৰত থকা verb বোৰ Past Tense Form ত লিখা।
  - (a) Kamal (eat) the guava.
  - (b) The boy (get up) in the morning.
  - (c) The dog (bark).
  - (d) The girls (play) cricket.
  - (e) Dipika (come) here.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
  - (ক) তাই নাচিছিল।
  - (খ) তুমি কান্দিছিল।
  - (গ) নাৰায়ণে শিলটো দলিয়াইছিল।
  - (ঘ) আমি সময় নষ্ট কৰিছিলোঁ।
  - (ঙ) সিহঁত আহিছিল।
  - (চ) তোমাৰ দেউতাই তোমাক এটাচোলা দিছিল।

6. Past Continuous Tense

অতীতত কোনো এটা কাম চলি থকা বুজাবলৈ verb ৰ Past Continuous form ব্যৱহাৰ হয়।

Past Continuous Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation: Subject + Past form of Be Verb (was / were) + Main verb - ing + object

Example :

1. I was eating rice. (মই ভাত খাই আছিলোঁ)।
2. Sirina was drinking milk. (শিৰিনা গাখীৰ খাই আছিল।)
3. They were swimming in the pond. (সিহঁতে পুখুৰীটোত সাঁতুৰি আছিল।)

ওপৰৰ 1 নং বাক্যটোৰ 'I' subject, 'was' টো past form of the be verb 'am', 'eat' টো main verb আৰু তাৰ লগত 'ing'

যোগ হৈছে আৰু শেষত 'rice' এই object টো বহিছে।

অতীত কালত দুটা কাম একেলগে চলি থকা বুজাবলৈ তাৰে এটা Past Continuous Tense ৰ আৰু আনটো Past Indefinite Tense ৰ হয়। যেনে :

(i) He ate an apple while Ganesh was reading a novel. (গনেশে যেতিয়া উপন্যাস পঢ়ি আছিল তেতিয়া তেওঁ এটা আপেল খাইছিল।)

(ii) When I saw her she was drinking tea. (যেতিয়া মই তাইক দেখা পাইছিলোঁ, তেতিয়া তাই চাহ খাই আছিল।)

ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যটোত দুটা কাম : 'খাই থকা' আৰু 'পঢ়ি থকা' একে সময়তে চলি আছিল — এনে অৰ্থ প্ৰকাশ কৰা হৈছে। ইয়াত এটা অংশ Past Indefinite Tense অত আৰু বাকীটো Past Continuous Tense অত হৈছে।

তলত person আৰু number অনুসৰি Past Continuous Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons Singular		Plural
1st Prsn	I was eating rice.	We were eating rice.
2nd Prsn	You were eating rice.	You were eating rice.
3rd Prsn	He was eating rice.	They were eating rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Past Continuous Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. বন্ধনীৰ ভিতৰত থকা verb বোৰ ব্যৱহাৰ কৰি বাক্যবোৰ Past Continuous Tense ত লিখা।

- (a) Kamal (eat) the guava.
- (b) The boy (get up) in the morning.
- (c) The dog (bark).
- (d) The girls (play) cricket.
- (e) Dipika (come) here.
- (f) The principal (say) this.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
  - (ক) তাই খেলি আছিল।
  - (খ) তুমি চাইকেল চলাই আছিল।
  - (গ) নবীনে পথাৰত কাম কৰি আছিল।
  - (ঘ) আমি গছটো বগাই আছিলোঁ।
  - (ঙ) তুমি অহাৰ সময়ত হৰেনে ছবি আঁকি আছিল।

7. Past Perfect Tense

অতীতত কোনো এটা কাম সম্পূৰ্ণ হোৱা বুজাবলৈ Past Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Past Perfect Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation:

Subject + had (past form of 'have' / 'has') + past participle form of the main verb + object

Example :

I had eaten rice. (মই ভাত খাইছিলোঁ।)

ওপৰৰ বাক্যটোত 'I' subject, 'had' টো past form of the Auxiliary Verb 'have', তাৰ পিছত 'eat' verb ৰ past participle form 'eaten' আৰু শেষত 'rice' object টো বহিছে।

More Examples :

Your brother had given me a book. (তোমাৰ ভায়েকে মোক এখন কিতাপ দিছিল।)

She had drunk a glass of milk. (তাই এগিলাচ গাখীৰ খাইছিল।)

You had done the sum. (তুমি অংকটো কৰিছিল।)

They had played cricket. (সিহঁতে ক্ৰিকেট খেলিছিল।)

We had gone there. (আমি তালৈ গৈছিলোঁ।)

She had sung a song. (তাই এটা গান গাইছিল।)

The judge had punished him for his misdeed. (বিচাৰকজনে তেওঁৰ ভুলৰ কাৰণে শাস্তি দিছিল।)

অতীতত সম্পন্ন হোৱা দুটা ক্ৰিয়াৰ কাল বুজাবলৈ আগত শেষ হোৱাটোৰ ক্ষেত্ৰত Past Perfect Tense আৰু পিছত হোৱাটোৰ ক্ষেত্ৰত Past Indefinite Tense ব্যৱহাৰ হয়।

Examples :

The bus had left the station before we reached there. (আমি গৈ পোৱাৰ আগতে বাছটো ষ্টেচন এৰিছিল।)

The patient had died before the doctor came. (ডাক্তাৰজন অহাৰ আগতেই ৰোগীজন মৰিছিল।)

I had prepared tea before you came. (তুমি অহাৰ আগতেই মই চাহ বনাইছিলোঁ।)

অতীতত হোৱা কোনো ঘটনা সম্বন্ধে অবাস্তৱ কল্পনা, অনুমান বা উপলব্ধি

বুজাবলৈ Past Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Examples:

If I had done that I would have got the prize. (মই যদি সেইটো কৰিলোঁহেঁতেন মই পুৰস্কাৰটো পালোঁহেঁতেন।)

I wish, I had met you in the market. (মই ভাবিছিলোঁ, মই যদি তোমাক বজাৰত লগ পালোঁহেঁতেন।)

তলত person আৰু number অনুসৰি Past Perfect Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons	Singular	Plural
1st Prsn	I had eaten rice.	We had eaten rice.
2nd Prsn	You had eaten rice.	You had eaten rice.
3rd Prsn	He had eaten rice.	They had eaten rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Past Perfect Tense ৰ Formation লিখি উদাহৰণ দিয়া।
2. তলত দিয়া sentence বোৰ Past Perfect Tense ত লিখা।
  - (a) Ramal eat an apple.
  - (b) The boy comes here.
  - (c) The cow ate the vegetables.
  - (d) The girls play cricket.
  - (e) Purnima goes there.
5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
  - (ক) তাই মাৰ্বল খেলিছিল।
  - (খ) তুমি গাড়ীটো চলাইছিল।
  - (গ) আমি সেই ঠাই পোৱাৰ আগতে সিহঁত পলাইছিল।
  - (ঘ) আমি গছটো বগাইছিলোঁ।
  - (ঙ) তুমি অহাৰ আগতেই তেওঁ চাহ খাইছিল।

8. Past Perfect Continuous Tense

অতীতত কোনো এটা কাম বা ঘটনা অতীতত আৰম্ভ হৈ অতীতত চলি থাকি অতীততে সম্পূৰ্ণ হৈ থকা বুজালে verb ৰ Past Perfect Continuous Tense হয়।

Past Perfect Continuous Tense গঠন কৰোঁতে প্ৰথমে subject, দ্বিতীয়তে 'had', তৃতীয়তে 'been' চতুৰ্থতে main verb

- ing আৰু শেষত object বহে।

Past Perfect Continuous Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formatoin : Subject + had + been + main verb - ing + object.

Examples :

1. We had been eating rice. (আমি ভাত খাহয়েই আছিলোঁ।)
2. They had been making a table. (সিহঁতে এখন মেজ তৈয়াৰ কৰিয়েই আছিল।)
3. Lenin had been playing football. (লেলিনে ফুটবল খেলিয়েই আছিল।)
4. They had been working in the field. (সিহঁতে পথাৰত কাম কৰিয়েই আছিল।)
5. We had been trying to solve the problem. (আমি সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিয়েই আছিলোঁ।)

Past Perfect Continuous Tense এ Past Continuous Tense ৰ দৰে প্ৰায় একেই অৰ্থ বুজায়। সেয়ে কেতিয়াবা Past Perfect Continuous Tense ৰ বাক্য এটাক Past Continuous Tense অতো লিখিব পাৰি। যেনে :

I had been playing football. মই ফুটবল খেলিয়েই আছিলোঁ।
(Past Perfect Continuous)

I was playing football. আমি ফুটবল খেলি আছিলোঁ। (Past Continuous)

তলত person আৰু number অনুসৰি Past Perfect Continuous Tense ত 'Eat' verb ৰ Congugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons	Singular	Plural
1st Prsn	I had been eating rice.	We had been eating rice.
2nd Prsn	You had been eating rice.	You had been eating rice.
3rd Prsn	He had been eating rice.	They had been eating rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Past Perfect Continuous Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. তলত দিয়া sentence বোৰ Past Perfect Continuous Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা।

- (a) They go there.
- (b) The girls play cricket.
- (c) He do the work.
- (d) The teacher teach us mathematics.
- (e) They stay here since 2010.
- (f) The principal say this.
- (g) The boy work since Monday to Saturday..

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) পুলিচ অহালৈকে সিহঁত কাজিয়া কৰি আছিল।
- (খ) ল'ৰাহঁতে সন্ধিয়া হোৱালৈকে বল খেলি আছিল।
- (গ) তাই ৰাতিপুৱাৰ পৰা কেৰম খেলি আছিল।
- (ঘ) আমি এইখন গাওঁত ২০০০ চনৰ পৰা বসবাস কৰি আছিলোঁ।
- (ঙ) ৰাজেনে ছবি আঁকি আছিল।

9. Future Indefinite Tense

কোনো এটা কাম বা ঘটনা ভৱিষ্যতত কৰা হ'ব বা সংঘটিত হ'ব এনে অৰ্থ বুজালে Future Indefinite Tense অৰ ব্যৱহাৰ হয়।

'Shall' আৰু 'Will' — এই দুটা 'Auxiliary verb' Future Tense অত ব্যৱহাৰ হয়। Future Indefinite Tense ৰ বাক্য এটা গঠন কৰোঁতে প্ৰথমে subject, দ্বিতীয়তে subject অনুসৰি 'shall' বা 'will', তৃতীয়তে Present form of the main verb আৰু শেষত object বহে।

Future Indefinite Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation: Sub + shall / will + present form of Main Verb + object.

I shall eat rice. (মই ভাত খাম।)

Nanak will build a house. (নানকে এটা ঘৰ সাজিব।)

Ravan will learn English. (ৰাৱণে ইংৰাজী শিকিব।)

We shall go there. (আমি তালৈ যাম।)

They will do the work. (সিহঁতে কামটো কৰিব।)

We will build a house. (আমি এটা ঘৰ সাজিম।)

সাধাৰণতে first person অৰ লগত 'shall' আৰু second আৰু third person অৰ লগত 'will' ব্যৱহাৰ হয়।

কেতিয়াবা বাক্যৰ verb ক জোৰ দি বুজাবলৈ first person অৰ লগতো 'will' ব্যৱহাৰ হয়। যেনে:

I will meet you.

ওপৰৰ বাক্যটোৱে “মই তোমাক লগ ধৰিমই” - এনে জোৰ দিয়া অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে।

কেতিয়াবা shall/will ব্যৱহাৰ নকৰাকৈ Present Continuous Tense ৰ দৰে 'going to' verb ব্যৱহাৰ কৰিও Future Tense ৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব পাৰি। যেনে:

(i) Strong Probability (জোৰ সম্ভাৱনা) বুজাবলৈ:

It is going to rain to - night.

(ii) Simple future (সাধাৰণ ভৱিষ্যত) বুজাবলৈ:

He is going to complete his duty by 10 a. m.

(iii) Intention (অভিপ্ৰায়/ইচ্ছা) বুজাবলৈ:

We are going to meet them.

Note : অতীত কালত ভৱিষ্যত বুজাবলৈ shall আৰু will ৰ Past form, যথাক্ৰমে 'should' আৰু 'would' ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে-

We should play cricket last evening.

Reshma would go there with me.

তলত person আৰু number অনুসৰি Future Indefinite Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল:

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons Singular

1st Prsn I shall eat rice.

2nd Prsn You will eat rice.

3rd Prsn He will eat rice.

Plural

We shall eat rice.

You will eat rice.

They will eat rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Future Indefinite Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. তলত দিয়া sentence বোৰ Future Indefinite Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা।

(a) He goes there.

(b) The girls do the work.

(c) He do the work.

(d) Haridas writes the play.

(e) They swim in the river.

(f) The President do this.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা:

(ক) সিহঁতে যাদু খেল চাব।

(খ) ৰাতি তৰা উদয় হ'ব।

(গ) বেলি ডুব যাব।

(ঘ) আমি ইয়ালৈ আকৌ আহিম।

(ঙ) তপনে কেৰম খেলিব।

10. Future Continuous Tense

ভৱিষ্যত কালত কোনো কাৰ্য চলি থকা অৰ্থ বুজাবলৈ Future Continuous Tense অৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Future Continuous Tense ৰ বাক্য এটি গঠন কৰোঁতে প্ৰথমে subject, দ্বিতীয়তে shall be / will be, তৃতীয়তে Main Verb-ing আৰু তাৰ পিছত Object বহে।

Future Continuous Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation:

Subject + Shall be/Will be + Main Verb + ing + object.

Examples :

(1) Ramananda will be reading a novel. (ৰামানন্দই এখন উপন্যাস পঢ়ি থাকিব।)

(2) We shall be waiting for Nabanita. (আমি নৰনিতাৰ কাৰণে অপেক্ষা কৰি থাকিম।)

(3) They will be playing cricket. (সিহঁতে ক্ৰিকেট খেলি থাকিব।)

(4) I shall be writing a book. (মই এখন কিতাপ লিখি থাকিম।)

(5) She will be reading the Ramayana. (তাই ৰামায়ণ পঢ়ি থাকিব।)

(6) We shall be making a house. (আমি এটা ঘৰ সজাই থাকিম।)

(7) I shall be drinking honey. (মই মৌ খাই থাকিম।)

(8) They will be playing ball. (সিহঁতে বল খেলি থাকিব।)

(9) What will you be doing then? (তুমি তেতিয়া কি কৰি থাকিবা ?)

(10) We shall be sleeping at night. (আমি ৰাতি শুই থাকিম।)

টোকা : সাধাৰণতে কিছুমান Verb যেনে- see, feel, know, look, love, want, wish আদি Future Continuous Tense ত ব্যৱহাৰনহয়।

তলত person আৰু number অনুসৰি Future Continuous Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons	Singular	Plural
1st Prsn	I shall be eating rice.	We shall be eating rice.
2nd Prsn	You will be eating rice.	You will be eating rice.
3rd Prsn	He will be eating rice.	They will be eating rice.

YOUR ACTIVITIES

1. Future Continuous Tense ৰ Formation লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. তলত দিয়া sentence বোৰ Future Continuous Tense লৈ ৰূপান্তৰ কৰা।

- I learn English.
- The Earth moves round the Sun.
- The trees give fruits.
- We bring some sugar.
- They seem fine.
- The Secretary do this.
- The baby laughs.

5. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- তুমি বজাৰ কৰি থাকিবা।
- ৰাতি জোনবাই উজলি থাকিব।
- কুলিয়ে গীত গাই থাকিব।
- সিহঁতে কাম কৰি থাকিব।
- আমি এখন কিতাপ লিখি থাকিম।

11. Future Perfect Tense

ভৱিষ্যতৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট সময়ত বা তাৰ আগতেই কোনো কাম কৰা হ'ব বা সম্পন্ন হ'ব এনে অৰ্থ বুজালে Future Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Future Perfect Tense ৰ বাক্য এটি গঠন কৰোঁতে প্ৰথমে Subject তাৰ পিছত shall/will, তাৰ পিছত have, তাৰ পিছত Past Participle form of the Main Verb আৰু তাৰ পিছত Object বহে।

Future Perfect Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation : Subject + shall/will + have + Past Participle form of the Main Verb + object.

Examples :

- I shall have done the sum by 7 a.m.
- They will have finished the work before noon.
- We shall have invited him in the meeting before May.
- He will have gone there.
- Meera and Neera will have broken this glass before it gets smashed.

তলত person আৰু number অনুসৰি Future Perfect Tense ত 'Eat' verb ৰ Conjugation (ধাতু ৰূপ) দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons	Singular	Plural
1st Prsn	I shall have eaten rice.	We shall have eaten rice.
2nd Prsn	You will have eaten rice.	You will have eaten rice.
3rd Prsn	He will have eaten rice.	They will have eaten rice.

টোকা : Future Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ খুব কম হয়।

12. Future Perfect Continuous Tense

ভৱিষ্যতে কোনো এটা কাম আন এটা কাম আৰম্ভ হোৱাৰ আগলৈকে চলি থাকিব বুলি বুজালে Verb ৰ Future Perfect Continuous Tense হয়।

Future Perfect Continuous Tense ৰ বাক্য গঠন কৰোঁতে প্ৰথমে subject দ্বিতীয়তে shall/will, তৃতীয়তে have been চতুৰ্থতে

Object বহে।

Future Perfect Continuous Tense ৰ বাক্য এটি তলত দিয়া Formation অনুসৰি গঠন হয়।

Formation : Subject + shall/will + have been + Main Verb- ing + object.

Examples :

(1) I shall have been eating rice before he comes.

(2) Raja will have been reading this lesson for a week next month.

(3) He will have been writing before you return.

4. We shall have been discussing the matter before the president arrives.

5. The train will have been running before it reaches Delhi.

Note : Future Perfect Tense ৰ দৰে Future Perfect Continuous Tense ৰো ব্যৱহাৰ খুব কম হয়।

তলত person আৰু number অনুসৰি Future Perfect Continuous Tense ত 'Eat' verb ৰ Congugation দেখুওৱা হ'ল :

Conjugation of the Verb 'Eat'

Persons	Singular	Plural
1st Prsn	I shall have been eating rice.	We shall have been eating rice.
2nd Prsn	You will have been eating rice.	You will have been eating rice.
3rd Prsn	He will have been eating rice.	They will have been eating rice.

EXERCISE

1. Tense মুঠতে কেইটা আৰু কি কি ? প্রতিটোৰে formation লিখি তিনিটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।

2. Put the verbs given within brackets into their correct tense.

- It (rain) everyday.
- We (see) a bird.
- I (build) a house.
- Lalita (learn) English.
- He (finish) he work just now.
- She (come) tomorrow.
- We (come) just now.
- He (write) a letter to Radha.
- She (work).
- They (come) just now.
- I (go) to Delhi next Monday.
- He (come) here yesterday.
- The Sun (rise) in the east.
- Birds (fly) in the air.
- He (live) in this house since 2001.
- He (read) the book while I went there.
- The new teacher (come) tomorrow.
- I (write) a letter to him next week.
- She (work) in the morning.
- The lady (take) her meal by 7 O' clock.
- They (reach) home.
- If he (come) you must do the work.

5. Translate into English.

- সিহঁত সদায় ৰাতিপুৱা নদীৰ পাৰত ফুৰিবলৈ যায়।
- বৰষুণ দিলে মই বজাৰলৈ নাযাও।
- ঔৰংজেৰ এজন মহান সম্ৰাট আছিল।
- ৰাষ্ট্ৰপতিজন অহাকালি গুৱাহাটীলৈ আহিব।
- সূৰ্য এইমাত্ৰ ডুব গ'ল।
- যোৱা চাৰি ঘণ্টা ধৰি বৰষুণ দি আছে।
- কলম্বাচে আমেৰিকা আৱিষ্কাৰ কৰিছিল।
- সিহঁতে কামটো কৰি থাকিব।
- সিহঁত ভাত খাইছিল।
- মই ৰাতিপুৱা পঢ়োঁ।
- সূৰ্য অস্ত যোৱাৰ আগতে আমি ঘৰ পাইছিলোঁ।
- তেওঁ গোটেই দিন কাম কৰি থাকিব।
- তুমি আৰু যদু অহা বছৰ পুৰীলৈ যাব। o o o

CLASS-VII

Chapter -1

KINDS OF SENTENCES

(বাক্যৰ প্ৰকাৰ)

তোমালোকে শিকি আহিছায়ে কিছুমান শব্দ লগলাগি একোটা সম্পূৰ্ণ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক Sentence (বাক্য) বুলি কোৱা হয়। কিন্তু আমাৰ মনৰ ভাৱ অনুসৰি Sentence ৰোৱৰ কিছুমান উদ্দেশ্য থাকে। কিছুমান Sentence অৰ উদ্দেশ্য হৈছে কিবা বৰ্ণনা দিয়া, কোনোবাটোৰ উদ্দেশ্য হৈছে প্ৰশ্ন সোধা, কোনোবাটোৰ আদেশ, অনুৰোধ বা প্ৰাৰ্থনা কৰা, কোনোবাটোৰ বিদ্বেষ বা মনৰ আকাঙা প্ৰকাশ কৰা। তলৰ বাক্য কেইটা মন কৰা :

1. This is a tree.
2. Is he working?
3. Come here.
4. What a big animal!
5. May God bless you.

ওপৰৰ বাক্য কেইটাৰ 1 নং বাক্যটোৱে এটা বৰ্ণনা প্ৰকাশ কৰিছে। 2 নং বাক্যটোৰ দ্বাৰা এটা প্ৰশ্ন সোধা হৈছে। 3 নং বাক্যটোৰ দ্বাৰা আদেশ দিয়া বুজোৱা হৈছে। 4 বাক্যটোৱে বিদ্বেষৰ প্ৰকাশ কৰিছে। আৰু 5 নং বাক্যটোৱে মনৰ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিছে। এনেদৰে ভাৱ প্ৰকাশৰ উদ্দেশ্য অনুযায়ী ইংৰাজী ব্যাকৰণত Sentence ক মুঠতে পাঁচোটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। যেনে :

1. Assertive Sentence বা Declarative Sentence (বৰ্ণনাত্মক বাক্য)
2. Interrogative Sentence. (প্ৰশ্নবোধক বাক্য)
3. Imperative Sentence. (আদেশ, অনুৰোধ বা উপদেশ সূচক বাক্য)
4. Exclamatory Sentence. (আবেগ বা বিদ্বেষ সূচক বাক্য)
5. Optative Sentence. (ইচ্ছা, আকাঙা, প্ৰাৰ্থনা বা আশীৰ্বাদসূচক বাক্য)

তলৰ এইবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Assertive Sentence (বৰ্ণনাত্মক বাক্য)

It is your Umbrella.
He is reading a book.
They are playing ball.

ওপৰত উল্লেখ কৰা বাক্যবোৰে একা একোটা সাধাৰণ বৰ্ণনা প্ৰকাশ কৰিছে। এনেদৰে যি Sentence এ কোনো এটা ঘটনাৰ বা বস্তুৰ বৰ্ণনা দিয়ে সেই Sentence অকে Assertive Sentence (বৰ্ণনাত্মক বাক্য) বোলে।

Assertive Sentence অক **Declarative Sentence** (ঘোষণা বোধক বাক্য) ও বোলে। কেতিয়াবা কেতিয়াবা ইয়াক **Statement** বুলিও কোৱা হয়। সাধাৰণতে Assertive Sentence অৰ শেষত full stop (.) বহে। উদাহৰণ :

1. God is great. (ঈশ্বৰ মহান।)
2. The Moon moves round the Earth. (চন্দ্ৰ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালে ঘূৰে।)
3. They are students. (সিহঁত ছাত্ৰ।)
4. Man is mortal. (মানুহ মৰণশীল।)
5. You are a girl. (তুমি এজনী ছোৱালী।) ইত্যাদি।

Assertive Sentence অৰ কেইটামান সাধাৰণ বৈশিষ্ট্য (Characteristics of Assertive Sentence) আছে, যেনে :

1. Assertive Sentence অৰ কৰ্তা (Subject word) টো সাধাৰণতে Verb ৰ আগত বহে। যেনে :

Kamala is my sister. (কমলা মোৰ ভনী।)

এইবাক্যটিত 'Kamala' Subject টো 'is' Verb অৰ আগত বহিছে।

2. It, Here, There আদিৰ কোনো এটা পদেৰে Assertive Sentence আৰম্ভ হলে Subject word টো Verb অৰ পাছত বহে। যেনে :

Here is my pen. (ইয়াতে মোৰ কলম আছে।)

এইবাক্যটিত Subject word 'my' টো 'is' Verb ৰ পিছত বহিছে। সেইদৰে :

It is Ram's house (এইটো ৰামৰ ঘৰ।)

There are some benches in the room. (কোঠাটোত কেইটামান বেঞ্চ আছে।)

ওপৰৰ বাক্য দুটা 'It' আৰু 'There' ৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হোৱা বাবে বাক্য দুটাৰ 'Subject word' ক্ৰমে 'is' আৰু 'are' Verb অৰ পিছত বহিছে।

3. কেতিয়াবা কেতিয়াবা Finite Verb, Adverb নাইবা Adjective অৰ ওপৰত বিশেষ জোৰ (emphasis) দিবলৈ Subject word (কৰ্তা) টো

Verb ৰ পাছত বহুওৱা হয়। যেনে :

Never was she a good singer. (কেতিয়াও তাই ভাল গায়ক নাছিল।)

Must I read my lesson. (নিশ্চয় মই মোৰ পাঠ পঢ়িবই লাগিব।)

এনেদৰে যিবোৰ finite verb, adjective বা adverb এ কোনো Assertive Sentence অৰ Subject word ৰ আগত বহি বাক্যটিত সিহঁতৰ জোৰ থকা বা প্ৰধান্য থকা বুজায় সিহঁতক সেই Assertive Sentence টোৰ **Emphatic Word** আৰু বাক্যটিক **Emphatic Assertive Sentence** বুলি কোৱা হয়।

2. Interrogative Sentence (প্ৰশ্নবোধক বাক্য)

তলৰ বাক্যবোৰ মন কৰা :

1. Who was your brother ? (তোমাৰ ভায়েক কোন আছিল ?)

2. When will she come ? (তাই কেতিয়া আহিব ?)

3. Where does she live ? (তাইক'ত বাস কৰে ?)

4. Are you a student ? (তুমি এজন ছাত্ৰনে ?)

5. Will they go to market ? (সিহঁত বজাৰলৈ যাবনে ?)

ওপৰৰ প্ৰত্যেকটো বাক্যই একো একোটা প্ৰশ্ন কৰা বুজাইছে। সেয়ে বাক্যবোৰ Interrogative Sentence (প্ৰশ্নবোধক বাক্য)।

অৰ্থাৎ যি Sentence ৰ দ্বাৰা কোনো প্ৰশ্ন সোধা হয় সেই Sentence অকে Interrogative Sentence (প্ৰশ্নবোধক বাক্য) বোলে।

বিঃ দ্ৰঃ Interrogative Sentence (প্ৰশ্নবোধক বাক্য) ৰ বিষয়ে পিছৰ অধ্যায়ত বিশদভাবে আলোচনা কৰা হৈছে।

3. Imperative Sentence : (আদেশ, অনুৰোধ বা উপদেশ সূচক বাক্য)

তলৰ Sentence বোৰ মন কৰা :

1. Please give me a book. — অনুগ্ৰহ কৰি মোক এখন কিতাপ দিয়ক।

2. Don't wet in the rain. — বৰষুণত নিতিতিবা।

3. Come here soon. — সোনকালে ইয়ালৈ আহ।

4. Close the door. — দৰজাটো বন্ধ কৰা।

ওপৰৰ বাক্যবোৰৰ প্ৰত্যেকটোৰ দ্বাৰা কিবা নহয় কিবা আদেশ, অনুৰোধ বা প্ৰাৰ্থনা বুজাইছে। সেয়ে বাক্যবোৰ Imperative Sentence। যি বাক্যৰ

দ্বাৰা কোনো আদেশ, অনুৰোধ, প্ৰাৰ্থনা, উপদেশ আদি বুজোৱা হয় সেই বাক্যকে Imperative Sentence বোলে।

Imperative Sentence অৰ কেইটামান সাধাৰণ বৈশিষ্ট আছে। যেনে :

1. Imperative Sentence অত সাধাৰণতে Subject Word 'you' টো উহ্য থাকে।

2. Imperative Sentence অৰ Verb টো সদায় Present tense ৰ হয়।

3. Imperative Sentence অৰ শেষত Assertive Sentence ৰ দৰে সদায় full stop (.) বহে। উদাহৰণ :

Write a letter. — এখন চিঠি লিখা।

এই বাক্যটিৰ subject word 'you' টো উহ্য আছে। ইয়াৰ verb 'write' টো Present tense অত আছে। আৰু শেষত Assertive Sentence ৰ দৰে full stop (.) বহিছে।

কেতিয়াবা কেতিয়াবা 'Let' Verb ব্যৱহাৰ কৰিও Imperative Sentence গঠন কৰা হয়। যেনে :

(i) Let us play now. আহা আমি এতিয়া খেলোঁ।

(ii) Let us read the story. আমাক গল্পটো পঢ়িবলৈ দিয়ক।

(iii) Let him not do that. তেওঁক এইটো কৰিবলৈ নিদিব।

'Let' Verb ৰে কোনো Imperative Sentence আৰম্ভ হ'লে Subject word টো 'Let' Verb ৰ পিছত আৰু main verb টো Subject word ৰ পিছত বহে। ওপৰৰ 1 নং উদাহৰণৰ বাক্যটিত প্ৰথমে 'Let' Verb তাৰ পিছত Subject word 'us' আৰু তাৰ পিছত main verb 'play' ব্যৱহাৰ হৈছে।

4. Exclamatory Sentence (আবেগ বা বিস্ময় সূচক বাক্য)

তলৰ Sentence বোৰ মন কৰা :

(i) Alas, he is dead! (Sorrow) - হায়, তেওঁ মৰিল!

(ii) Hurrah! We have won the battle. - (Joy) কি আনন্দ! আমি যুদ্ধত জিকিলোঁ।

(iii) What a beautiful scenery! (Wonder) - কি সুন্দৰ দৃশ্য!

(iv) How poorly he has dressed! (Pity) - কি নিঃকিন ভাবে তেওঁ পোছাক পৰিধান কৰিছে! ইত্যাদি।

ওপৰৰ প্ৰত্যেকটো Sentence অৰ জৰিয়তে মনৰ উচ্চ আনন্দ বা বিস্ময় বা বিষাদ ব্যক্ত কৰা হৈছে। সেয়ে বাক্যবোৰ Exclamatory Sentence। যি Sentence অত বক্তাৰ মনৰ আবেগ, উচ্ছ্বাস, হৰ্ষ, বিষাদ,

বিষয় আদি প্রকাশ কৰা হয়, সেই Sentence অকে Exclamatory Sentence বোলে।

এনে বাক্যৰ শেষত সাধাৰণতে বিষয় সূচক চিন (Exclamatory Mark '!') ব্যৱহাৰ কৰা হয়। দ্বিতীয়তে Exclamatory Sentence বোৰত Alas, What, How, Harrah! Well done! আদি Word ব্যৱহাৰ হয়।

বহু সময়ত What, How আদিৰে আৰম্ভ হোৱা Exclamatory Sentence অত ব্যৱহাৰ হোৱা Anomalous Finite Verb টো Subject Word ৰ শেষত বহে। যেনে:

- (i) What a fine picture it is! কিমান সুন্দৰ এই ছবিটো!
  - (ii) What a fool Ram is! ৰাম কি যে মুৰ্খ!
  - (iii) How terrible the Volcano is! আগ্নেয়গিৰিটো কিমান ভয়ানক!
  - (iv) How wonderful the Tajmahal is! তাজমহলটো কিমান বিস্ময়জনক!
  - (v) What an interesting book this is! কিতাপটো কিমান আমোদজনক!
- ওপৰৰ প্ৰতিটো বাক্যৰ Anomalous Finite Verb টো Subject বোৰৰ শেষত বহিছে।

5. Optative Sentence (ইচ্ছা, আকাঙ্ক্ষা বা আশীৰ্বাদসূচক বাক্য)

তলৰ Sentence বোৰ মন কৰা:

- (i) May you be happy. তুমি সুখী হোৱা।
  - (ii) May God rest you in peace. ঈশ্বৰে তোমাক শান্তিত ৰাখক।
  - (iii) May God bless us. ঈশ্বৰে আমাক আশীৰ্বাদ কৰক।
- উক্ত Sentence বোৰৰ দ্বাৰা বক্তাই মনৰ ইচ্ছা, আকাঙ্ক্ষা বা প্ৰাৰ্থনা প্ৰকাশ কৰিছে। এনেদৰে যি Sentence অৰ দ্বাৰা বক্তাই মনৰ ইচ্ছা, আকাঙ্ক্ষা বা প্ৰাৰ্থনা প্ৰকাশ কৰে সেই Sentence অকে Optative Sentence বোলে।

Optative Sentence সাধাৰণতে 'May' Verb ৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হয়, কিন্তু কেতিয়াবা কেতিয়াবা 'May' ৰ সহায় নোলোৱাকৈয়ো Optative Sentence গঠন কৰিব পাৰি। যেনে:

- (i) God bless you. ঈশ্বৰে তোমাক আশীৰ্বাদ কৰক।
- (ii) Long live the king. ৰজাজন দীৰ্ঘজীৱি হওঁক।

Assertive Sentence ৰ দৰে Optative sentence অৰ শেষত full stop (.) ব্যৱহাৰ হয়, যদিও কেতিয়াবা কেতিয়াবা full stop অৰ সলনি Exclamatory mark (!) ও ব্যৱহাৰ হয়। যেনে:

- (i) May you be honest! তুমি সাধু হোৱা!
- (ii) Long live the Prime Minister! প্ৰধানমন্ত্ৰীজন দীৰ্ঘজীৱি হওঁক!

EXERCISE

1. উদ্দেশ্য (purpose) অনুসৰি Sentence অক কেইটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে? ভাগবোৰ লিখি প্ৰত্যেকৰে তিনিটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।
2. উদ্দেশ্য বা অৰ্থ (purpose or meaning) অনুসৰি তলত দিয়া Sentence বোৰ শ্ৰেণী বিভাগ কৰা।
  - (a) Go there.
  - (b) She is playing cricket.
  - (c) What is your name?
  - (d) Milk is white.
  - (e) What a big animal this is!
  - (f) When will Ramen return?
  - (g) Ram is my brother.
  - (h) May God bless you.
  - (i) Give me a glass of milk.
  - (j) How long the road is!
2. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা:
  - (ক) তুমি এজন ছাত্ৰ।
  - (খ) ইয়ালৈ নাহিব।
  - (গ) তোমাৰ ভালনে?
  - (ঘ) কি সুন্দৰ ফুল!
  - (ঙ) ভগবানে তোমাক ৰক্ষা কৰক।

000

Chapter -2

FORMATION OF INTERROGATIVE SENTENCE

(প্ৰশ্নবোধক বাক্য গঠন)

আগৰ অধ্যায়ত শিকি আহিলা যে যি Sentence ৰ দ্বাৰা কোনো প্ৰশ্ন সোধা হয় তাকে Interrogative Sentence (প্ৰশ্নবোধক বাক্য) বোলে। তলৰ Sentence বোৰ মন কৰা :

1. Are you a magician ? (আপুনি এজন যাদুকৰ নে?)
1. Will you go to market ? (তুমি বজাৰলৈ যাবা নে?)

ওপৰৰ Sentence বোৰৰ দ্বাৰা একো-একোটা প্ৰশ্ন সোধা হৈছে। সেয়ে Sentence বোৰ Interrogative Sentence।

Interrogative Sentence (প্ৰশ্নবোধক বাক্য)ৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য আছে, যেনে :

1. Interrogative Sentence এটা গঠন কৰিবলৈ হ'লে Anomalous finite verb, do verb বা question word ৰ সহায় ল'ব লাগে।

2. Interrogative Sentence ৰ শেষত Question Mark (?) / প্ৰশ্নবোধক চিন) ব্যবহার কৰা হয়।

আকৌ Interrogative Sentence অত Anomalous finite Verb বা 'do' verb বা question word ব্যবহার কৰাৰ কিছুমান নিয়ম আছে, যেনে :

1. যিবোৰ Assertive Sentence অৰ Subject word ৰ পিছত কোনো Anomalous finite verb থাকে সেইবোৰ Sentence ক Interrogative কৰিবলৈ হ'লে কেৱল Anomalous Finite Verb টো Subject ৰ আগত বহুৱালেই হয়।

প্ৰত্যেকটো Assertive Sentence অকে Interrogative আৰু প্ৰত্যেকটো Interrogative Sentence অকে Assertive Sentence লৈ ৰূপান্তৰ কৰিব পাৰি।

1. Assertive Sentence ক Anomalous finite Verb ৰ সহায়ত Interrogative Sentence গঠন :

তলৰ উদাহৰণটো মন কৰা :

Kamal is a boy (Assertive Sentence) (কমল এজন ল'ৰা।)

উক্ত বাক্যটি Assertive অত আছে, কিন্তু ইয়াক Interrogative (প্ৰশ্নবোধক) কৰিবলৈ হ'লে এইবাক্যটিত থকা 'is' Anomalous Finite Verb টো Subject word ৰ আগত বহুৱাব লাগে। যেনে :

Is Kamal a boy ? (কমল এজন ল'ৰানে?)

বিঃদ্রঃ Assertive Sentence এটাক Interrogative Sentence লৈ পৰিবৰ্তন কৰাৰ সময়ত Assertive form অত থকা full stop (.) উঠাই দি তাৰ ঠাইত Question Mark (?) বহুৱাব লাগে।

2. 'Do' Verb ৰ সহায়ত Interrogative Sentence গঠন :

এনে কিছুমান Assertive Sentence আছে যিবোৰৰ কোনো Anomalous Finite Verb (Auxiliary Verb) নাই কেৱল Main Verb হৈ আছে। তেনে Sentence অক Assertive ৰ পৰা Interrogative কৰিবলৈ হ'লে 'Do' Verb ৰ সহায় ল'ব লাগে। আনহাতে 'Do' Verb ৰ তিনিটা ৰূপ : Do, Did, আৰু Does। Assertive Sentence ৰ Principal Verb টো যদি Present tense অৰ হয়, তেন্তে 'Do' Verb আৰু যদি Past tense হয় তেন্তে 'Did' Verb আৰু যদি Present Indefinite Tense ৰ Third Person Singular হয় তেন্তে 'Does' বহে। উদাহৰণ :

1. A. They do the work. (Assertive Sentence) সিহঁতে কামটো কৰে।

B. Do they do the work? (Interrogative) সিহঁতে কামটো কৰেনে?

2. A. She wrote a short story ? (Assertive) তাই এটা চুটি গল্প লিখিছিল।

B. Did she write a short story ? (Interrogative) তাই এটা চুটি গল্প লিখিছিলনে?

3. A. Ram eats a guava (Assertive) ৰামে এটা মাধুৰী আম খায়।

B. Does Ram eat a guava? ৰামে এটা মাধুৰী আম খায়নে?

ওপৰৰ 1ৰ A নং বাক্যটি Present tense ৰ কিয়নো ইয়াৰ Principal

Verb টো Present form অত আছে। আনহাতে ইয়াৰ কোনো auxiliary verb নাই; সেয়ে এই বাক্যটি Interrogative কৰিবলৈ 1 ৰ B ত নিয়ম হিচাপে ‘Do’ Verb ৰ সহায় লৈ ‘Do’ Verb টো Subject word ‘you’ ৰ আগত বহুওৱা হৈছে আৰু শেষত Question Mark (‘?’) বহুৱাই Interrogative কৰা হৈছে।

সেইদৰে 2 ৰ A বাক্যটিত Auxiliary Verb নাই, কেৱল Principal Verb হৈ আছে আৰু Principal Verb টিও Past form অত হৈ আছে। সেয়ে উক্ত Sentence অক 2 ৰ B ত Interrogative কৰোতে ‘Did’ Verb ৰ পিছত Subject টো বহুওৱা হৈছে আৰু শেষত Question Mark দিয়া হৈছে।

তেনেদৰে 3 ৰ A বাক্যটিত কোনো Anomalous Finite Verb নাই। কিন্তু Principal Verb আছে, আনকি ইয়াৰ Subject টো third person ৰ একবচনহে। সেয়ে ইয়াক Interrogative কৰোতে ‘Does’ Verb ৰ সহায় লৈ Subject word ‘Ram’ ‘Does’ verb ৰ পিছত বহুওৱা হৈছে।

বিঃদ্রঃ First Person (বক্তা) আৰু Second Person ৰ (শ্রোতা) ৰ বাহিৰে থকা সকলো বস্তুই Third person। সাধাৰণতে He, She, It, Karim, Rahim (মানুহৰ নাম), কোনো বস্তু বা ঠাই আদি যেতিয়া বাক্যত Subject হিচাপে বহে, তেতিয়াই third person হয়। কোনো Present Indefinite Tense ৰ Sentence এটিৰ Subject word টো third person একবচন আৰু Main Verb টো Present form ত থাকিলে Interrogative কৰোতে ‘Does’ Verb ৰ সহায়ৰ প্ৰয়োজন হয় আৰু Main Verb ৰ লগত যোগ হোৱা ‘s’ বা ‘es’ উঠি যায়।

3. Question Word ৰ দ্বাৰা Interrogative Sentence গঠনঃ

এনে কিছুমান Interrogative Sentence আছে, যিবোৰ Question Word ৰ দ্বাৰাহে আৰম্ভ হয়। সাধাৰণতে Who, What, Which, Where, How, আদি Word বোৰকে ‘Question Word’ বুলি কোৱা হয়।
উদাহৰণঃ

1. Which was your house ? তোমাৰ ঘৰ কোনখন আছিল ?
2. Where is my pen ? মোৰ কলমটো ক’ত ?
3. Who is your mother ? কোনজনী তোমাৰ মা ?
4. What is her name ? তাইৰ নাম কি ?
5. How much money do you have ? তোমাৰ কিমান টকা আছে ?

উক্ত Sentence বোৰৰ প্ৰত্যেকটোৱেই Question Word ৰ দ্বাৰা

আৰম্ভ হৈছে। প্ৰতিটো Question Word ৰ পিছতেই Auxiliary Verb ব্যৱহাৰ হৈছে আৰু Auxiliary Verb ৰ পিছতহে Subject Word বোৰ বহিছে। এনেদৰে Question Word ৰে কোনো Interrogative Sentence আৰম্ভ কৰিলে প্ৰথমে Question Word, পিছত Main Verb ৰ tense অনুসৰি Auxiliary Verb ব্যৱহাৰ কৰি শেষত Question mark বহুৱাই Interrogative কৰা হয়।

বিঃদ্রঃ মনত ৰাখিবা যে যেতিয়া কোনো বাক্যক Interrogative কৰিবলৈ ‘Did’ Verb ৰ সহায় লোৱা হয় তেতিয়া Sentence টোৰ Main Verb টো Past form ৰ পৰিবৰ্তে Present form ৰ হয়। যেনেঃ

How did he do it ? তেওঁ কেনেকৈ এইটো কৰিছিল ?

উক্ত বাক্যটি Past tense অত আছে। কিন্তু ‘Did’ Verb ব্যৱহাৰ হোৱা কাৰণে main verb ‘do’ টো Present form ৰ হৈছে।

Translation

তুমি গান গাব পাৰানে ? — Can you sing song?

তেওঁ নিয়মিত পাঠ পঢ়েনে ? — Does he read lesson regularly?

সিহঁতে সাঁতুৰিব জানেনে ? — Do they know how to swim?

তেওঁ এজন খেলুৱৈ নে ? — Is he a player?

ৰাচিছ ৰামৰ বন্ধুনে ? — Is Rasis Ram's friend?

মই আহিব পাৰো নে, মহাশয় ? — May I come in, sir?

গিলাচটোত অলপ পানী আছেনে ? — Is there a little water in the glass?

তেওঁৰ শক্তি আছেনে ? — Has he strength?

তাই অংকটো কৰিছিলনে ? — Did she do the sum?

বলৰাম তোমাৰ ভাই হয় নে ? — Is Balaram your brother?

শিক্ষকে তোমাক মৰম কৰেনে ? — Does the teacher love you?

মই তালৈ যোৱা উচিতনে ? — Should I go there?

তুমি কোন ? — Who are you?

তোমাৰ কেইডাল কলম আছে ? — How many pens do you have?

সিহঁতে আমবোৰ খাবলৈ ভাল পাইছিলনে ? — Did they like to eat the mangoes?

এতিয়াও তেওঁ অহা নাই নে ? — Has he not come yet?

তাই আহিব নে ? — Will she come?

EXERCISE

1. Interrogative Sentence কাক কয়? সূত্র লিখি তিনিটা উদাহৰণ দিয়া।

2. তলৰ Sentence বোৰ Interrogative Sentence অলৈ ৰূপান্তৰ কৰা :

- (a) The car is running.
- (b) She is playing cricket.
- (c) It is a red pen.
- (d) He will kill a tiger.
- (e) The stars are twinkling.
- (f) He knows it.
- (g) Ram is my brother.
- (h) They may come on time.

2. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) তুমি মোক ভাল পোৱানে?
- (খ) ঘৰটো কিহৰ তৈয়াৰী?
- (গ) তুমি ভালনে?
- (ঘ) ঈশ্বৰ মঙ্গলময়।
- (ঙ) ভগবানে তোমাক সহায় কৰক।
- (চ) তোমাৰ কম্পিউটাৰ আছেনে?
- (ছ) শিক্ষকজন দয়ালু নে?
- (জ) তুমি নিয়মিত স্কুললৈ যোৱা নে?
- (ঝ) মাজনীয়ে সাঁতুৰিব পাৰেনে?
- (ঞ) আজমত এজন চোকা ছাত্ৰ হয় নে?
- (ট) তোমাৰ এখন ইংৰাজী ব্যাকৰণ আছে নে?
- (ঠ) শিক্ষকে তোমাক সহায় কৰে নে?
- (ড) তোমাৰ দেউতাৰ নাম কি?
- (ঢ) আমি তাকৈ যোৱা উচিত নে? 0 0 0

Chapter -3

DEGREES OF COMPARISON

তলৰ বাক্যবোৰ লক্ষ্য কৰা -

- i) Karim, Rajesh and Nabin are good boys.
- ii) Rajesh is better than Karim.
- iii) Nabin is the best of the three.

ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যক Karim, Rajesh আৰু Nabin যে ভাল ল'ৰা এই গুণটো সাধাৰণ ভাবে বুজাইছে। দ্বিতীয় বাক্যত Karim আৰু Rajesh ৰ মাজত তুলনা কৰি Rajesh যে Karim অতকৈ ভাল সেই তুলনাটো প্ৰকাশ কৰা হৈছে। আকৌ তৃতীয় বাক্যটোত Nabin যে Karim আৰু Rajesh তকৈ বেছি ভাল অৰ্থাৎ তিনিজনৰ ভিতৰত আটাইতকৈ ভাল সেই কথাকেই প্ৰকাশ কৰিছে।

এনেদৰে Adjective বা Adverb অৰ তুলনা কৰাক ইংৰাজীত **Degree** বোলে। বস্তুৰ গুণাগুণ বা অৱস্থা আদিৰ তুলনা অনুসৰি ইংৰাজীত Degree তিনিটা। যেনে : 1. Positive Degree 2. Comparative Degree 3. Superlative Degree

ওপৰত দিয়া তিনিটা বাক্যৰ প্ৰথম বাক্যটি Positive Degree-ৰ দ্বিতীয় বাক্যটি Comparative Degree ৰ আৰু তৃতীয় বাক্যটি Superlative Degree ৰ।

1. যেতিয়া Adjective অৰ কোনো তুলনা প্ৰকাশ কৰা নহয়, তেতিয়া তাৰ Positive Degree হয়।

2. যেতিয়া দুটাৰ মাজত তুলনা কৰি তাৰতম্য বুজোৱা হয় তেতিয়া Comparative Degree হয়।

3. আৰু যেতিয়া দুই বা ততোধিকৰ ভিতৰত এটাৰ শ্ৰেষ্ঠতা বা নিকৃষ্টতা বুজোৱা হয়, তেতিয়া Superlative Degree হয়।

Degree অনুসৰি Adjective আৰু Adverb ৰ তিনিটা form -ৰ গঠন বিধি আলোচনা কৰা হ'ল :

A. যিবোৰ Adjective ৰ শেষত 'e' letter থাকে সেইবোৰ adjective অক Positive form ৰ পৰা Comparative form অলৈ ৰূপান্তৰ কৰোতে 'r' আৰু Superlative কৰোতে 'st' যোগ হয়। যেনে :

Positive	Comparative	Superlative
Able	abler	ablest
Brave	braver	bravest
Fine	finer	finest
Large	larger	largest
Late	later	latest
Noble	nobler	noblest
White	whiter	whitest
Wise	wiser	wisest

B. যিবোৰ Adjective অৰ শেষত 'y' থাকে সেইবোৰ Adjective অক Positive form অৰ পৰা Comparative form অলৈ নিবলৈ হ'লে 'y' টো উঠি যায় আৰু তাৰ ঠাইত 'i' আৰু 'er' যোগ হয় আৰু Superlative ত সেইদৰে 'y'ৰ ঠাইত 'i' আৰু তাৰ লগত 'est' যোগ হয়। যেনে :

Positive	Comparative	Superlative
Easy	easier	easiest
Heavy	heavier	heaviest
Happy	happier	happiest
Wealthy	wealthier	wealthiest

C. এনে কিছুমান Adjective আছে যিবোৰৰ Comparative আৰু Superlative form বোৰ সম্পূৰ্ণ বেলেগ word হয়। যেনে —

Positive	Comparative	Superlative
Bad, evil, ill	worse	worst
Good, well	better	best
Little	less	least
Many	more	most

D. এনে কিছুমান Adjective আছে যিবোৰ দুইবা ততোধিক syllable যুক্ত হয়, সেইবোৰ word ৰ আগত কেৱল more বা less বহুৱাই Comparative আৰু most বা least বহুৱাই Superlative কৰা হয়। যেনে :

Positive	Comparative	Superlative
Beautiful	more or less beautiful	most or least beautiful
Difficult	more or less difficult	most or least difficult
Famous	more or less famous	most or least famous
Faithful	more or less	most or least

Handsomeness	faithful	faithful
Interesting	more or less handsome	most or least handsome
Innocent	more or less interesting	most or least interesting
Intelligent	more or less innocent	most or least innocent
Wonderful	more or less intelligent	most or least intelligent
	wonderful	wonderful

E. Adjective অৰ দৰে কিছুমান Adverb ৰো Positive, Comparative আৰু Superlative হয়। সাধাৰণতে এক syllable বিশিষ্ট Adverb অত 'er' আৰু 'est' যোগ দি যথাক্ৰমে Comparative আৰু Superlative কৰা হয়। যেনে —

Positive	Comparative	Superlative
Fast	faster	fastest
Long	longer	longest
Soon	sooner	soonest
Swift	swifter	swiftest

F. দুইবা ততোধিক syllable থকা Adverb ৰ Comparative আৰু Superlative যথাক্ৰমে 'more' আৰু 'most' বহুৱাই কৰা হয়। যেনে :

Positive	Comparative	Superlative
Carefully	more carefully	most carefully
Wisely	more wisely	most wisely

G. কিছুমান প্ৰায়ে ব্যৱহাৰ হোৱা Adverb ৰ Comparative আৰু Superlative বেলেগ বেলেগ হয়।

Positive	Comparative	Superlative
Well	better	best
Bad, ill	worse	worst
Much	more	most
Little	less	least
Late	later	latest

বাক্য এটাক Positive form ৰ পৰা Comparative আৰু Superlative form লৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ নিয়ম তলত আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Positive form ৰ পৰা Comparative form অলৈ ৰূপান্তৰ

কৰোতে সাধাৰণতে বাক্যত ব্যৱহাৰ হোৱা Adjective বা Adverb টো Comparative form ত হয় আৰু তাৰ পিছত 'than' বহে।

2. Positive বা Comparative form ৰ পৰা বাক্য এটাক Superlative form অলৈ ৰূপান্তৰ কৰোতে Positive বা Comparative অত থকা Adjective বা Adverb টোৰ Superlative form হয়, তাৰ আগত 'the' আৰু পিছত 'of' বা 'in' হয়।

যদি Adjective টোৰ পিছত কোনো Noun থাকে তেন্তে Superlative অত 'in' আৰু যদি Noun নাথাকে তেন্তে 'of' হয়। উদাহৰণ :

1. Positive—Most of the cities in India are not so big as Bombay.

Comparative—Very few cities in India are as big as Bombay.

Superlative—Bombay is one of the biggest cities in India.

2. Positive—No other king was so great as Akbar.

Comparative—Akbar was greater than any other king.

Superlative—Akbar was the greatest king.

3. Positive—No other river in India is as long as the Ganges.

Comparative—The Ganges is longer than any other river in India.

Superlative—The Ganges is the longest river in India.

4. Positive—No other place in the world is considered so sacred as Makka.

Comparative—Makka is more sacred than any other place in the world.

Superlative—Makka is the most sacred place in the world.

6. Positive—No other flower is as lovely as rose.

Comparative—Rose is lovelier than any other flower.

Superlative—Rose is the loveliest of all flowers.

7. Positive—No other animal is as useful as the cow.

Comparative—The cow is more useful than any other animal.

Superlative—The cow is the most useful of all animals.

8. Positive—No other man was so wise as Buddah.

Comparative—Buddah was wiser than any other man.

Superlative—Buddah was the wisest of all men.

9. Positive—No other place is so decorous as old Delhi
Comparative—Old Delhi is more decorous than any other place.

Superlative—Old Delhi is the most decorous place of all place.

10. Positive—No other peak in the world is so high as Everest.

Comparative—Everest is higher than all other peaks in the world.

Superlative—Everest is the highest peak in the world.

EXERCISE

1. Degree কেইবিধ আৰু কি কি ?

2. তলৰ খালী ঠাইবোৰত উপযুক্ত Adjective বহুওৱা ?

(a) This book is ----- than that book.

(b) He is ----- than you.

(c) Kanak is the ----- boy in the class.

(d) Rima is a ----- girl.

(e) Ram is a----- intelligent boy than Ranin.

(f) His father works ----- of all.

(g) The lion is -----ferocious of all animals.

3. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

(a) ৰেজিনাই ভাল গান গায়।

(b) মই ৰাতিপুৱা সোণকালে টোপনিৰ পৰা উঠোঁ।

(c) ৰাম শ্যামতকৈ বেছি বুদ্ধিমান।

(d) আবিদে বেচি কথা নকয়।

(e) সি বেছি পৰিশ্ৰম কৰে।

(f) জিতু এজন ভাল ল'ৰা।

(g) হৰি এজন বুদ্ধিমান ছাত্ৰ।

(e) এভাৰেষ্ট আটাইতকৈ ওখ শৃঙ্গ।

(f) গান্ধীৰ বগা।

(g) তুমি আৰু ভাল হ'ব লাগিব। 0 0 0

Chapter -4

CLASSIFICATION OF NOUNS

(বিশেষ্য পদৰ শ্ৰেণী বিভাজন)

আমি জানো যে যি পদে কোনো কোনো ব্যক্তি, ঠাই, বস্তু, পদার্থ বা কোনো গুণৰ নাম বুজায় তাকে বিশেষ্য (Noun) বোলে। উদাহৰণ স্বৰূপে-

Ram is a boy.

Gauhati is a city.

The cow is a domestic animal.

The flock of sheep is grazing.

Gold is precious.

Honesty is a virtue.

ওপৰৰ উদাহৰণবোৰত উল্লেখ কৰা *Ram*, *Gauhati*, *cow*, *flock*, *gold*, *honesty* আদি শব্দবোৰ Noun। ইয়াৰ *Ram* পদে মানুহৰ নাম, *Gauhati* পদে নগৰৰ নাম, *cow* পদে জন্তুৰ নাম, *flock* পদে ভেড়াৰ জাকৰ নাম, *gold* পদে পদার্থৰ নাম আৰু *honesty* পদে গুণৰ নাম বুজাইছে।

এনেদৰে Noun য়ে যিকোনো নামক বুজায়। এতেকে বিভিন্ন বস্তুৰ প্ৰকৃতি অনুযায়ী Noun ক মুঠতে পাঁচোটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। যথা :

1. Proper Noun. (নামবাচক বিশেষ্য) 2. Common Noun. (জাতিবাচক বিশেষ্য) 3. Collective Noun. (সমষ্টিবাচক বিশেষ্য) 4. Material Noun. (বস্তুবাচক বিশেষ্য) 5. Abstract Noun. (গুণবাচক বিশেষ্য)। তলত এই Noun বোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল।

1. Proper Noun (নাম বাচক বিশেষ্য)

তলৰ বাক্যবোৰত থকা Noun বোৰ লক্ষ্য কৰা :

1. **Kanak** is a good boy. (কনক এজন ভাল ল'ৰা।)

2. **The Tajmahal** is a historical building. (তাজমহল এটি ঐতিহাসিক অট্টালিকা।)

3. **Shillong** is a hilly city. (শিলং এখন পাহাৰীয়া চহৰ।)

4. **The Brahmaputra** is a river. (ব্ৰহ্মপুত্ৰ এখন নদী।)

ওপৰৰ বাক্য বোৰৰ 'Kanak' এজন মানুহৰ নাম, 'Tajmahal' এটা অট্টালিকাৰ নাম 'Shillong' এখন ঠাইৰ নাম, আৰু Brahmaputra এখন নদীৰ নাম। এইবোৰেই Proper Noun (নাম বাচক বিশেষ্য)। এতেকে যি Noun এ কোনো নিৰ্দিষ্ট ব্যক্তি, বস্তু বা ঠাইৰ নাম বুজায় তাকে **Proper Noun** (নাম বাচক বিশেষ্য) বোলে।

Proper Noun (নাম বাচক বিশেষ্য) ৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য আছে, যেনে :

1. Proper Noun সাধাৰণতে কোনো plural number ত নহয়, ই একবচন (singular number) ত হয়।

2. Proper Noun ৰ আগত সাধাৰণতে 'A' 'An' আৰু 'The' article ব্যৱহাৰ নহয়।

3. Proper Noun বোৰ সাধাৰণতে ইংৰাজীত Capital Letter ৰে আৰম্ভ হয়।

More Examples -

1. Shilima is a beautiful girl. (শিলিমা এজনী সুন্দৰী ছোৱালী।)

2. The Sun is a big star. (সূৰ্যটো এটা ডাঙৰ তৰা।)

3. The Ganges is a sacred river. (গংগা এটি পবিত্ৰ নদী।)

4. We have seen the Rang Ghar. (আমি ৰংঘৰ দেখিছোঁ।)

5. Patkai is a hill. (পাটকাই এটি পাহাৰ।)

2. Common Noun (জাতিবাচক বিশেষ্য)

তলৰ বাক্যবোৰত থকা Noun বোৰ লক্ষ্য কৰা :

1. A horse is an animal of burden. ঘোঁৰা বোজা কঢ়িওৱা জন্তু।

2. Man is mortal. মানুহ মৰণশীল।

3. The elephant is a big animal. হাতী এবিধ ডাঙৰ জন্তু।

4. Woman is man's companion. নাৰী পুৰুষৰ সঙ্গী।

5. A crow is black. কাউৰী ক'লা।

ওপৰৰ বাক্যবোৰৰ 'horse' noun পদে গোটেই ঘোঁৰা জাতিটোকে বুজাইছে। সেইদৰে 'Man' noun এ গোটেই মানৱ জাতিক, আৰু 'crow' noun এ গোটেই কাউৰী জাতিটোক বুজাইছে। এতেকে যি Noun য়ে একে জাতীয় প্ৰাণী বা বস্তুৰ সকলোকে বুজায় তাকে **Common Noun** (জাতিবাচক বিশেষ্য) বোলে। Common Noun ক **Class Noun** বুলিও কোৱা হয়।

Common Noun ৰ আগত সাধাৰণতে কেতিয়াবা কেতিয়াবা 'A' 'An' আৰু 'The' article ব্যৱহাৰ হয়। যেনে:

1. *A lion is a ferocious animal.*

The lion is a ferocious animal.

Common Noun অক আকৌ দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি। যেনে :

1. Countable Noun. (গণনা কৰিব পৰা বিশেষ্য।) আৰু

2. Uncountable Noun. (গণনা কৰিব নোৱাৰা বিশেষ্য।)

যি Common Noun অক এটা, দুটা বা তিনিটা আদি সংখ্যাৰে গণনা কৰিব পাৰি তাকে **Countable Noun** (গণনা কৰিব পৰা বিশেষ্য) বোলে। যেনে: an apple, two apples, a pen, two pens, a book, three books, a table, two tables, many tables ইত্যাদি।

আনহাতে, যিবোৰ Common Noun অক এটা, দুটা বা তিনিটা আদি সংখ্যাৰে গণনা কৰিব নোৱাৰি সেইবোৰ Common Noun অকে **Uncountable Noun** (গণনা কৰিব নোৱাৰা বিশেষ্য) বোলে। যেনে : Rice, water, honey, milk, sugar, salt ইত্যাদি।

Uncountable noun অক গণনা কৰিব নোৱাৰি, কিন্তু ইয়াক পৰিমাণ কৰিব পাৰি। যেনে : এক কিলো চাউল, দুই কিলো চাউল, এক লিটাৰ গাখীৰ, দুই লিটাৰ গাখীৰ, চাৰি লিটাৰ তেল, পাঁচ লিটাৰ তেল, তিনি কিলো চেনী ইত্যাদি।

Note : Uncountable Noun ৰ Plural form নাই।

3. Collective Noun (সমষ্টিবাচক বিশেষ্য)

তলৰ বাক্যবোৰত থকা Noun বোৰ লক্ষ্য কৰা :

1. Sabita is in the **class**. (সবিতা শ্ৰেণীত আছে।)

2. **The flock** of sheep is in the field. (ভেড়াৰ জাকটো পথাৰত আছে।)

3. **The army** is marching. (সেনা দলটি আগবাঢ়ি আছে।)

4. **The cattle** are grazing. (গৰুবোৰে ঘাঁহ খাই আছে।)

ওপৰৰ *class* (a group of students), *flock* (a group of sheep), *army* (a group of soldiers), *cattle* (a herd of cows) আদিৰ সমষ্টিক বুজাইছে। এইবোৰেই Collective Noun (সমষ্টিবাচক বিশেষ্য)। এতেকে যি Noun এ একে জাতীয় বস্তু বা ব্যক্তিসমষ্টিক বুজায় তাকে **Collective Noun** (সমষ্টিবাচক বিশেষ্য) বোলে।

কিছুমান Collective Noun ৰ উদাহৰণ :

A flock of birds - চৰাইৰ জাক।

A troop of monkeys - বান্দৰৰ দল।

A shoal of fish - মাছৰ জাক।

A herd of cows - গৰুৰ পাল।

A bunch of keys - একোছা চাবি।

A pile of books - এদম কিতাপ।

A swarm of flies - মাখিৰ জাক।

A gang of robbers - এদল ডকাইত।

4. Material Noun (বস্তু বা পদার্থবাচক বিশেষ্য)

তলৰ বাক্যবোৰত থকা Noun বোৰ লক্ষ্য কৰা :

1. **Silk** is soft. (চিল্ক কোমল।)

2. **Milk** is white. (গাখীৰ বগা।)

3. **Sugar** is sweet. (চেনী মিঠা।)

4. **Water** has no colour of its own. (পানীৰ নিজা বৰণ নাই।)

ওপৰৰ 'Silk', 'Milk', 'Sugar', 'Water' আদি Noun এ বস্তু বা পদার্থক বুজাইছে। এইবোৰেই Material Noun (বস্তুবাচক বিশেষ্য)।

এতেকে যি Noun য়ে কোনো পদার্থ (বস্তু) ৰ নাম বুজায় তাকে **Material Noun** (বস্তুবাচক বিশেষ্য) বোলে।

Material Noun বোৰ সদায় Uncountable। এইবোৰ পৰিমাণ কৰিব পাৰি, কিন্তু গণনা কৰিব নোৱাৰি।

Material Noun ৰ আগত সাধাৰণতে কোনো Article ব্যৱহাৰ নহয়। কিন্তু বিশেষ ক্ষেত্ৰত নিৰ্দিষ্ট কোনো বস্তু খিনিক বুজালে Article ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

The water of this glass is salty. (এই গ্লাচৰ পানী লুণীয়া।)

5. Abstract Noun (গুণবাচক বিশেষ্য)

তলৰ বাক্যবোৰত থকা Noun বোৰ লক্ষ্য কৰা :

1. **Truth** is beauty. (সত্যই সুন্দৰ- গুণ।)

2. **The Kindness** of Mohammad is praiseworthy. (মহম্মদৰ দয়া প্রশংসনীয়- গুণ।)

3. **Honestly** is the best policy. (সাধুতাই উত্তম উপায়- গুণ।)

4. **Health** is wealth. (স্বাস্থ্য পৰম সম্পদ- অৱস্থা।)

5. **Walking** is a good exercise. (খোজকঢ়া ভাল ব্যায়াম- কাম)

ওপৰৰ Truth, kindness, honesty, health, walking আদিয়ে গুণ, অৱস্থা, কাম আদিক বুজাইছে। সেইবাবে এইবোৰ একো একোটা Abstract Noun (গুণবাচক বিশেষ্য)। এতেকে যি Noun এ কোনো গুণবাচক ধাৰণা, কোনো নিৰ্দিষ্ট গুণ বাচক অৱস্থা বা কামক বুজায় তাকে

Abstract Noun (গুণবাচক বিশেষ্য) বোলে।

Material Noun ৰ দৰে Abstract Noun ও Uncountable.

Abstract Noun ৰ বাহিৰে সকলোবোৰ Noun অক Concrete Noun (গোটা বিশেষ্য) বুলি কোৱা হয়। Abstract Noun বোৰক হাতেৰে চুৰ নোৱাৰিবা চকুৰে মনিব নোৱাৰি। Abstract Noun ক কেৱল উপলব্ধি কৰিব পাৰি।

EXERCISE

1. Noun কাক বোলে? Noun অক প্রধানকৈ কেইটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে? সূত্র লিখি উদাহৰণসহ বুজাই লিখ।

2. Countable আৰু Uncountable Noun বুলিলে কি বুজা। সূত্র লিখি উদাহৰণসহ বুজাই লিখ।

3. কোনবোৰ Noun অক Concrete Noun (গোটা বিশেষ্য) বুলি কোৱা হয়।

4. তলত দিয়া Noun বোৰ কি Noun কোৱা।

- (a) Horse (b) salt (c) tiger
(d) Health (e) Ram (f) Honesty,
(g) Gold (h) book (i) river
(j) Kamala (k) virtue.

4. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :

- (ক) ঈশ্বৰৰ দয়া অসীম।
(খ) সাধুতা পৰম ধৰ্ম।
(গ) তাই মোক এদম কিতাপ দিছিল।
(ঘ) আজি আমি এজাক চৰাই দেখিলো।
(ঙ) গান্ধীৰ বগা।
(চ) মোক এখন কলম দিয়া।
(ছ) সৰিতা এজনী ভাল ছাত্ৰী।
(জ) কুকুৰ বিশ্বাসী জন্তু।
(ঝ) আমি মাছ খাও।
(ঞ) মানুহ মৰণশীল। 000

Chapter -5

CLASSIFICATION OF PRONOUNS

(সৰ্বনাম পদৰ শ্ৰেণী বিভাজন)

আমি আগতে পাই আহিছো যে Noun ৰ সলনি যি পদ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তাকে Pronoun বোলে। উদাহৰণ স্বৰূপে-

1. Ram is a boy.

2. He reads in class VII.

ওপৰৰ 1. নং বাক্যৰ Ram পদটো Noun। 2. নং বাক্যৰ He পদটো

1. নং বাক্যৰ Ram পদটোৰ সলনি প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। এই He পদটোৱেই Pronoun।

ইংৰাজী ব্যাকৰণত Pronoun ক আঠ ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। যথা :

1. Personal Pronoun - ব্যক্তিবাচক সৰ্বনাম।
2. Demonstrative Pronoun - নিৰ্দেশাত্মক সৰ্বনাম।
3. Reflexive Pronoun - আত্মবাচক সৰ্বনাম।
4. Interrogative Pronoun - প্ৰশ্নবোধক সৰ্বনাম।
5. Indefinite Pronoun - অনিশ্চয়তাবাচক সৰ্বনাম।
6. Distributive Pronoun - বিভাজক সৰ্বনাম।
7. Relative Pronoun - সম্বন্ধবাচক সৰ্বনাম।
8. Reciprocal Pronoun - পাৰস্পৰিক সৰ্বনাম।

তলত এইবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল :

1. Personal Pronoun - (ব্যক্তিবাচক সৰ্বনাম)

যি Pronoun ব্যক্তিবাচক Noun ৰ সলনি ব্যৱহাৰ কৰা হয় তাকে Personal Pronoun বোলে। Personal Pronoun বোৰে প্ৰথম, দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় পুৰুষৰ শব্দবোৰক বুজায়। যেনে :

1st Person	: I, we, me, us, my, mine, our, ours.
2nd Person	: you, your, yours, thou, thine, thee.
3rd Person	: he, his, him, she, her, hers, they, them, their, it etc.

More Examples :

1. I am Rahim. (মইৰাহিম।)
2. She is Dipika. (তাইদিপীকা।)
3. They are students. (সিহঁতছাত্ৰ।)
4. We are friends. (আমি বন্ধু।)
5. That book is yours. (সেই কিতাপখন তোমাৰ।)

2. Demonstrative Pronoun (নির্দেশাত্মক সর্বনাম)

যি Pronoun এ কোনো ব্যক্তি বা বস্তুক নির্দেশ কৰি দেখুৱায় তাকে Demonstrative Pronoun (নির্দেশাত্মক সর্বনাম) বোলে। Demonstrative Pronoun - (নির্দেশাত্মক সর্বনাম) বোৰ হ'ল- This, that, these, those আদি।

Examples :

1. This is your pen. (এইখন তোমাৰ কলম।)
2. These are my books. (এইবোৰ মোৰ কিতাপ।)
3. That is her pencil. (সেইটো তাইৰ পেঞ্চিল।)
4. Those are Ram's marbles. (সেীবোৰ ৰামৰ মাৰ্বল।)

3. Reflexive Pronoun (আত্মবাচক সর্বনাম)

যি Pronoun নিজা অর্থ বুজাবৰ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা হয় তাকে Reflexive Pronoun (আত্মবাচক সর্বনাম) বোলে। সাধাৰণতে Singular Pronoun ৰ পাছত 'self' যোগ দি আৰু Plural Pronoun ৰ পাছত 'selves' যোগ কৰি Reflexive Pronoun গঠন কৰা হয়। কিছুমান Reflexive Pronoun হ'লঃ *myself, yourself, himself, themselves, herself, itself* আদি।

Examples :

1. I do my work myself. (মই নিজে নিজে মোৰ কাম কৰোঁ।)
2. She reads her lesson herself. (তাই নিজে নিজে তাইৰ পাঠ পঢ়ে।)
3. We will do that ourselves. (আমি সেইটো নিজে নিজে কৰিম।)
4. The snow will melt itself. (বৰফ নিজে নিজে গলি যাব।)

4. Interrogative Pronoun (প্রশ্নবোধক সর্বনাম)

যি Pronoun প্রশ্ন সোধাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় তাকে

Interrogative Pronoun (প্রশ্নবোধক সর্বনাম) বোলে। কিছুমান Interrogative Pronoun হ'লঃ Who, Which, What আদি।

Examples :

1. Who is your friend? (কোনজন তোমাৰ বন্ধু?)
2. Which is your book? (কোনটো তোমাৰ কিতাপ?)
3. What is your name? (তোমাৰ নাম কি?)
4. Who is there to do the sum? (অংকটো কৰিবলৈ তাত কোনে আছে?)
5. Which is the pen you like? (তুমি ভালপোৱা কলম কোনটো?)

5. Indefinite Pronoun (অনিশ্চয়তাবাচক সর্বনাম)

যি Pronoun য়ে নির্দিষ্ট কোনো ব্যক্তি বা বস্তুক নুবুজায় তেনে Pronoun ক Indefinite Pronoun (অনিশ্চয়তাবাচক সর্বনাম) বোলে। কিছুমান Indefinite Pronoun (অনিশ্চয়তাবাচক সর্বনাম) হ'লঃ *One, anybody, everybody, everyone, none, some, many, all* আদি।

Examples :

1. One must do one's duty. (এজনে নিশ্চয় এজনৰ কৰ্তব্য কৰিব লাগিব।)
2. Everybody will be praised. সকলোকে পুৰস্কাৰ দিয়া হ'ব।)
3. Anybody can perform this. (যিকোনো এজনে এইটো কৰিব পাৰে।)
4. Some students are good. (কিছুমান ছাত্ৰ ভাল।)
5. Many were invited. (বহুতক আমন্ত্ৰণ কৰা হৈছিল।)
6. Everyone must get a prize. (প্রত্যেকেই এটাকৈ পুৰস্কাৰ পাব।)

6. Distributive Pronoun (বিভাজক সর্বনাম)

যি Pronoun য়ে দুটা বা বহুতৰ মাজৰ এটাক বুজায় তাক Distributive Pronoun (বিভাজক সর্বনাম) বোলে। কিছুমান Distributive Pronoun হ'লঃ *Each, either, neither* আদি।

Examples :

1. We must take either of the pens. (আমি যিকোনো এটা কলম ল'ব লাগিব।)
2. Neither of them is wicked. (সিহঁতৰ কোনেও দুষ্ট নহয়।)

3. Each of the girls can do it. (ছোৱালীসকলৰ প্ৰতিজনীয়ে এইটো কৰিব পাৰে।)

7. Relative Pronoun (সম্বন্ধবাচক সৰ্বনাম)

যি Pronoun য়ে কোনো Noun বা Pronoun ৰ মাজত বহি সেই Noun বা Pronoun ৰ লগত নিজৰ সম্বন্ধ দেখুৱায় তাক Relative Pronoun (সম্বন্ধবাচক সৰ্বনাম) বোলে। সাধাৰণতে এনে Pronoun য়ে দুটা Sentence বা Clause ক লগ লগায়। কিছুমান Relative Pronoun হ'লঃ *Who, which, what, that* আদি।

Examples :

1. He is Ramen who is my friend. (তেওঁৰমেন যিজন মোৰ বন্ধু।)
(He is Ramen. He is my friend.)
2. Hari returned the book which he had borrowed from me. হৰিয়ে কিতাপখন ওভতাই দিছিল যিটো তেওঁ মোৰ পৰা ধাৰে লৈছিল।)
(Hari returned the book. He borrowed the book from me.)
3. He reads the book that I gave him. (তেওঁ কিতাপখন পঢ়ে যিটো মই তেওঁক দিছিলোঁ।)
(He reads the book. I gave him the book.)

8. Reciprocal Pronoun (পাৰস্পৰিক সৰ্বনাম)

যি Pronoun য়ে কোনো Noun বা Pronoun ৰ লগত সম্পৰ্ক দেখুৱায় তাক Reciprocal Pronoun (পাৰস্পৰিক সৰ্বনাম) বোলে। সাধাৰণতে এনে Pronoun য়ে দুটা Sentence বা Clause ক লগ লগায়। *Each other* আৰু *one another* - এই দুটা Reciprocal Pronoun (পাৰস্পৰিক সৰ্বনাম)।

Examples :

1. Kamala and Nina love each other. (কমলা আৰু নীনা পৰস্পৰে পৰস্পৰক ভাল পায়।)
2. The girls help one another. (ছোৱালীবোৰে এজনীয়ে আনজনীক সহায় কৰে।)

Note : Mine, ours, their, yours, আদি Personal Pronoun ক **Possessive Pronoun** বুলি কোৱা হয়। Possessive Pronoun বোৰৰ Subjective, Objective আৰু possessive form হয়।

তলত Personal Pronoun বোৰৰ এখন তালিকা দিয়া হ'লঃ

Subjective form	Objective form	Possessive form
I	me	my
We	us	our
You	you	your, yours
He	him	his
They	them	their, theirs
She	her	her, hers
It	it	its
This	this	this
These	these	
That	that	
Those	those	
Who	whom	whose
One	one	one's

EXERCISE

1. Pronoun কাক বোলে? Pronoun অক প্ৰধানকৈ কেইটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি? সূত্র লিখি উদাহৰণসহ বুজাই লিখ।
2. Possessive Pronoun বুলিলে কি বুজা।
4. তলত দিয়া Pronoun বোৰ ভাগ অনুযায়ী তালিকা বনোৱা।
He, you, This, those, myself, neither, yourselves, who, which, one, many, each, those, one another, each other
4. ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰাঃ
(ক) তেওঁ বৰিতা।
(খ) তুমি কালাম।
(গ) এইখন মোৰ কলম।
(ঘ) মই নিজে নিজে পঢ়ো।
(ঙ) তোমাৰ নাম কি?
(চ) কোনেও চিৰদিন জীয়াই নাথাকে।
(ছ) দুজন ল'ৰাৰ কোনো জনেই বেয়া নহয়।
(জ) এইজন নিবেদিতা যিজনী মোৰ ভাল বান্ধৱী।
(ঝ) ৰাম আৰু ৰহিমে পৰস্পৰে পৰস্পৰক ভাল পায়।
(ঞ) এইখন কিতাপ তুমি মোক দিছিল। **0 0 0**

Chapter -6

CLASSIFICATION OF ADJECTIVES

(বিশেষণৰ শ্ৰেণীবিভাজন)

আমি আগতে পাই আহিছো যি পদে Noun বা Pronoun ৰ গুণ, দোষ, সংখ্যা, পৰিমাণ, অৱস্থা আদি বুজায় তাকে Adjective (বিশেষণ) বোলে। উদাহৰণ :

1. He has a pencil. (তেওঁৰ এডাল পেঞ্চিল আছে।)
2. Nilima has two pens. (নীলিমাৰ দুডাল কলম আছে।)
3. This is a white cow. (এইজনী বগা গাই।)
4. That is a big tray. (সোঁটো এটা ডাঙৰ পাত্ৰ।)

ওপৰৰ বাক্যৰ 'a' শব্দই 'pencil' পদৰ সংখ্যা বুজাইছে 'two' পদে 'pen' পদৰ সংখ্যা, 'white' পদে 'cow' noun টোৰ গুণ আৰু 'big' পদে 'tray' noun ৰ পৰিমাণ বুজাইছে। এই পদবোৰেই Adjective।

ইংৰাজী ব্যাকৰণত Adjective ক আঠ ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। যথা :

1. Proper Adjective (নাম বাচক বিশেষণ)
2. Descriptive Adjective (বৰ্ণনাত্মক বিশেষণ)
3. Quantitative Adjective (পৰিমাণসূচক বিশেষণ)
4. Numeral Adjective (সংখ্যাবাচক বিশেষণ)
5. Demonstrative Adjective (নিৰ্দেশাত্মক বিশেষণ)
6. Distributive Adjective (বিতৰণসূচক বিশেষণ)
7. Interrogative Adjective (প্ৰশ্নসূচক বিশেষণ)
8. Possessive Adjective (দখলসূচক বিশেষণ)

তলত প্ৰতিবিধ Adjective ৰ আলোচনা আগবঢ়োৱা হ'ল।

1. Proper Adjective

কোনো ব্যক্তি, স্থান বা বস্তুৰ নামসূচক Adjective বোৰেই Proper Adjective। যেনে :

1. She is an Australian girl. (তাই এজনী অষ্ট্ৰেলীয় ছোৱালী।)
2. It is an Arabian story. (এইটো এটা আৰবীয় গল্প)
3. Bhupen Hazarika is an Assamese artiste. (ভূপেন

হাজৰিকা এজন অসমীয়া শিল্পী।)

4. It is a Shakespearean tragedy. (এইটো এটা শেক্সপীয়েৰীয় ট্ৰেজেডি।)

2. Descriptive Adjective

কোনো Noun ৰ গুণ, দোষ, অৱস্থা আদি বুজোৱা Adjective বোৰেই Descriptive Adjective। যেনে :

1. He is a wise teacher. (তেওঁ এজন জ্ঞানী শিক্ষক।)
2. Nabin is a wicked boy. (নবীন এজন দুষ্ট ল'ৰা।)
3. This is a wide area. (এইখন বিশাল অঞ্চল।)
4. This is a white dog. (এইটো এটা বগা কুকুৰ।)
5. Gita is an intelligent woman. (গীতা এজনী জ্ঞানী তিৰোতা।)
6. Hari is an old man. (হৰি এজন বুঢ়া মানুহ।)
7. Farhad is a studious student. (ফৰহাদ এজন অধ্যয়নশীল ছাত্ৰ।)
8. He and his brother are industrious. (তেওঁ আৰু তেওঁৰ ভায়েক পৰিশ্ৰমী।)

3. Quantitative Adjective

যি Adjective য়ে Noun ৰ সংখ্যা, পৰিমাণ, পৰ্যায়, মাত্ৰা আদি বুজায় সেয়ে Quantitative Adjective। যেনে :

1. They did not take any food. (সিহঁতে কোনো খাদ্য গ্ৰহণ কৰা নাছিল।)
2. The girls ate away all the mangoes. (ছোৱালীবোৰে সকলোবোৰ আম খাই শেষ কৰিছিল।)
3. There are many books. (তাত বহুত কিতাপ আছে।)
4. She earns some money. (তাই কিছু টকা উপাৰ্জন কৰে।)
5. He drank out the little milk of the glass. (গ্লাচটোত থকা গাখীৰখিনি তেওঁ খাই শেষ কৰিছিল।)

4. Numeral Adjective

Numeral Adjective বোৰে Noun পদেৰে উল্লেখ কৰা বস্তু বা ব্যক্তিৰ সংখ্যা বা সংখ্যাৰ ক্ৰম বুজায়। সংখ্যা বুজোৱা Adjective বোৰক

Cardinals আৰু সংখ্যাৰ ক্ৰম বুজোৱা **Adjective** বোৰক **Ordinals** বোলা হয়। যেনে :

1. Only one member was present in the meeting. (Cardinal). (মাত্ৰ এজন সদস্য সভাটোত উপস্থিত আছিল।)
2. Three students were expelled. (Cardinal) (তিনিজন ছাত্ৰ বহিষ্কাৰ কৰা হৈছিল।)
3. Ram was the first boy in his class. (Ordinal) (ৰাম আছিল শ্ৰেণীটোৰ প্ৰথম ছাত্ৰ।)
4. She secured the fifth position in the Examination. (Ordinal) (তেওঁ পৰীক্ষাত পঞ্চম স্থান লাভ কৰিছিল।)

5. Demonstrative Adjective

Demonstrative Adjective বোৰে বস্তু বা ব্যক্তিৰ নিৰ্দিষ্টকৈ বা অনিৰ্দিষ্টকৈ বুজায়। **Demonstrative Adjective** বোৰ **Definite Adjective** আৰু **Indefinite Adjective** - এই দুভাগত বিভক্ত। **Definite Adjective** বোৰে কোনো ব্যক্তি বা বস্তুক নিৰ্দিষ্টকৈ বুজায় আনহাতে **Indefinite Adjective** বোৰে অনিৰ্দিষ্টকৈ বুজায়। যেনে :

1. We expected this building. (আমি এই অট্টালিকাটো আশা কৰিছিলোঁ।)
2. The girls are sitting there. (ছোৱালীবোৰ তাত বহি আছিল।)
3. Any book will do. (যিকোনো কিতাপ হ'লেই হ'ব।)
4. We are known to those boys. (আমি সোঁ ল'ৰাসকলৰ পৰিচিত।)

6. Distributive Adjective

Distributive Adjective বোৰে বস্তু বা ব্যক্তিৰ একক বা গোট হিচাপে বুজায়। কিছুমান **Distributive Adjective** হ'ল - Each, Every, Either, Neither আদি। যেনে :

Each য়ে দুটা বস্তু বা ব্যক্তিৰ এজনক অথবা দুজনতকৈ অধিক ব্যক্তি বা বস্তুৰ মাজৰ এজন বা এটাক বুজায়। যেনে :

1. The students had each a pen. (ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰত্যেকৰে এটাকৈ কলম আছিল।)
2. The two boys bought each a kite. (দুজন ল'ৰাৰ প্ৰত্যেকেই এটাকৈ চিলা কিনিছিল।)

Every য়ে দুটাতকৈ অধিক বস্তু বা ব্যক্তিৰ প্ৰতিটো বা প্ৰতিজনক

বুজায়। যেনে :

1. Every students will get a prize. (প্ৰতিজন ল'ৰাই এটাকৈ পুৰস্কাৰ পাব।)

2. Every teacher should be an ideal man. (প্ৰতিজন শিক্ষকেই এজন আদৰ্শ মানুহ হোৱা উচিত।)

Either য়ে দুটা বস্তু বা দুজন ব্যক্তিৰ যিকোনো এটা বা এজন বা দুটা বা ৰ দুজনৰ প্ৰতিজনক বুজায়। যেনে :

1. Give me either a pen or a pencil. (মোক হয় এডাল কলম দিয়া নহয় এডাল পেঞ্চিল দিয়া।)

2. We took a walk on the either side of the river. (আমি নদীখনৰ দুয়োপাৰে খোজ কাঢ়িছিলোঁ।)

Neither য়ে দুটা বস্তু বা দুজন ব্যক্তিৰ কোনোটোকে নুবুজায়। যেনে :

1. Neither of the two sisters is ugly. (দুজনী ভনীৰ কোনোজনীয়েই কুৎসিত নহয়।)

2. Neither of the pens is red. (কলম দুটাৰ কোনোটোৱেই ৰঙা নহয়।)

7. Interrogative Adjective

Interrogative Adjective বোৰ প্ৰশ্ন সুধিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কিছুমান **Interrogative Adjective** হ'ল - Which, what, how আদি। যেনে :

1. Which pen do you want to take? (কোনটো কলম তুমি ল'ব বিচৰা?)

2. What did he do? (তেওঁ কি কৰিছিল?)

3. What land do you belong to? (তুমি কোন দেশৰ নাগৰিক?)

4. How old is the man? (মানুহজন কিমান বয়সীয়া?)

5. When will you come back? (তুমি কেতিয়া ওভতি আহিবা?)

6. What is the day of the week? (আজি কি বাৰ?)

8. Possessive Adjective

Possessive Adjective বোৰ দখল বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কিছুমান **Possessive Adjective** হ'ল - mine, thine, their, our, your আদি। যেনে :

1. This is my book. (এইটো মোৰ কিতাপ।)

2. That is your pen. (সোঁটো তোমাৰ কলম।)

3. He is her brother. (তেওঁ তাইৰ ভাই।)

4. This woman is our Head Mistress. (এই তিৰোতাজনী
আমাৰ প্ৰধান শিক্ষয়িত্ৰী।)
5. The book is Ram's. (কিতাপখন ৰামৰ।)
6. The kite is mine. (চিলাটো মোৰ।)
7. This is Lilima's ribbon. (এইটো লিলিমাৰ ফিটা।)

EXERCISE

- তলত দিয়া Sentence বোৰত থকা Adjective বোৰ বাছি
উলিয়াই কোনটো কোন শ্ৰেণীৰ কোৱা।
(a) It is an Indian story.
(b) There are many pens.
(c) Which pencil do you want?
(d) The two boys bought each a bicycle.
(e) Ramdev was the first boy in his class.
(f) Any pen will do.
(g) This is my table.
(h) Every girl will get a prize.
- ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা :
(ক) এইজন শকত ল'ৰা।
(খ) অন্ধ মানুহে চকুৰে নেদেখে।
(গ) এইখন কলম।
(ঘ) সেইটো ক'লা পেঞ্চিল।
(ঙ) গাখীৰ বগা।
(চ) তুমি ক'ত থাকা?
(ছ) ল'ৰা দুজনৰ কোনোজনেই বেয়া নহয়।
(জ) এইটো বগা ফুল।
(ঝ) ৰামৰ পাঁচোটা কলম আছে।
(ঞ) বাকচটো ডাঙৰ।
(ট) তুমি ক'লৈ যাব বিচৰা?
(ঠ) দুয়োটা কলমেই ৰঙা।
(ড) সিহঁতৰ দুয়োজনেই ভাল ল'ৰা।
(ঢ) সোঁটো অতি বয়সীয়াল গছ।
(ণ) সৌজনী ৰুছ ছোৱালী। 0 0 0

Chapter -7

PHRASE AND CLAUSE

(A) PHRASE

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচটনা শব্দসমষ্টিবোৰ মন কৰা :

(i) The Pen is on the table. কলমডাল টেবুলৰ ওপৰত।

(ii) Hari does not know how to swim. হৰিয়ে সাঁতুৰিব
নাজানে?

(iii) David was a man of honour. ডেভিদ এজন সন্মানীয়
লোক আছিল।

(iv) Fahad was a man of many books. ফাহাদ বহুত কিতাপ
পঢ়া লোক আছিল।

ওপৰৰ বাক্যবোৰৰ 'on the table', 'how to swim' 'of
honour' 'of many books' আদি প্ৰত্যেকটোৱেই একো একোটা শব্দ
সমষ্টি (group of words)। সিহঁতৰ কোনো Subject আৰু Finite
Verb নাই। এইবোৰেই একো একোটা Phrase। অৰ্থাৎ আমি কোনো
কোনো বক্তব্য প্ৰকাশ কৰোঁতে বা লিখোঁতে এনে কিছুমান শব্দ বা শব্দ সমষ্টি
ব্যৱহাৰ কৰোঁ য'ত কোনো Subject আৰু Finite Verb নাথাকে অথচ
সাধাৰণ ভাবে কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে; কিন্তু কোনো বাক্যৰ দৰে সম্পূৰ্ণ অৰ্থ
প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰে, তেনে শব্দ সমষ্টিক ইংৰাজীত **Phrase** (খণ্ডবাক্য)
বুলি কোৱা হয়। কিছুমান ইংৰাজী খণ্ডবাক্যৰ উদাহৰণ হ'ল : man of cour-
age, in the evening, white truth, a castle in the air, salt of
Earth, black sheep, white elephant, blue eye, man of the
wall, dog of the street. with flying colours etc.

(B) CLAUSE

তলত দিয়া বাক্যবোৰত থকা আঁচটনা শব্দসমষ্টিবোৰ মন কৰা :

(i) Ram is the boy whom I know well. ৰাম এজন ল'ৰা
যিজনক মই ভালদৰে জানো।

(ii) This is the book which my brother bought yesterday. এইটোৱেই সেইটো কিতাপ যিটো মোৰ ভাইটিয়ে যোৱা কালি কিনিছিল।

(iii) This is the house where we have been living since 1960. এইটোৱেই সেইখন ঘৰ য'ত আমি ১৯৬০ চনৰ পৰা বাস কৰি আছোঁ।

ওপৰৰ বাক্য দুটাৰ প্ৰত্যেকৰে দুটা অংশ আছে। প্ৰথম বাক্যটোৰ 'Ram is a boy' আৰু 'I know well' এই দুটা অংশ। ইয়াৰ দুয়ো অংশৰে একো একোটা Subject 'Ram' আৰু 'I' আৰু একো একোটা finite verb 'is' আৰু 'know' আছে। বাক্যটিৰ দুয়ো অংশ 'Whom' connective word ৰ দ্বাৰা যোগ হৈ সম্পূৰ্ণ বাক্যটি গঠন হৈছে। ইয়াৰ দুয়োটা অংশই একো একোটা Clause। Clause এটাৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যবোৰ হ'ল:

(i) Clause এটা ডাঙৰ বাক্য বা বাক্য সমষ্টিৰ এটা সৰু বাক্য।

(ii) ইয়াৰ একোটা Subject আছে।

(iii) ইয়াৰ একোটা Finite verb আছে।

(iv) ইয়ে কোনো অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

বিঃ দ্ৰঃ আগলৈ Phrase আৰু Clause ৰ বিষয়ে অধিক জানিব পাৰিবা।

EXERCISE

1. Phrase আৰু Clause কাক বোলে? Phrase আৰু Clause ৰ মাজত পাৰ্থক্য কি কি? উদাহৰণসহ বুজাই লিখা।

2. তলত দিয়া বাক্য বোৰত থকা Phrase বোৰ বাছি উলিওৱা।

(a) Ram has a box of gold.

(b) They have killed a snake with a stick.

(c) Ramanon was a friend of mine.

(d) The pen is on the table.

(e) The birds fly in the sky.

(f) They returned from the battle field with flying colours.

(g) Ramen is a man of few words.

(1) Kalam is a man of good skill.

3. তলত দিয়া বাক্য দুটিৰ Clause বোৰ ভাগ কৰা।

(i) This is the umbrella that my father gave me.

(ii) This is the book which I read every Sunday.

Chapter -8

PUNCTUATION (যতি চিন)

তলত দিয়া বাক্যবোৰ মন কৰা:

"Kanak, when have you come here?" Said Rabina.
"I've come here just now", Kanak replied. "How about your home?". Rabina said again. Kanak answered, "All are well."

আমি লক্ষ্য কৰিলে দেখিম যে ওপৰৰ বাক্যবোৰত শব্দ উচ্চাৰণৰ সুবিধা আৰু অসুবিধালৈ চাই কিছুমান চিন, যেনে: ফুলপ্ৰাপ্ত/দাৰি (.), উৰ্দ্ধকমা ("--"), কমা (,), প্ৰশ্নবোধক চিহ্ন (?) আদি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। এনেদৰে আমি কথা-বতৰা পাতোতে সম্পূৰ্ণ ভাৱ প্ৰকাশ কৰিবলৈ বিভিন্ন শব্দ উচ্চাৰণ কৰাৰ লগে লগে সুবিধা মতে বিৰাম লও। কিন্তু এইবিৰাম কেৱল শ্বাস-প্ৰশ্বাসৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰি অৰ্থৰ সঙ্গতিৰ ওপৰতো নিৰ্ভৰ কৰে। এনেদৰে অৰ্থপূৰ্ণভাৱে ভাৱ আৰু প্ৰকাশৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি আমাৰ কথা-বতৰা সুস্পষ্টকৈ আৰু সুশৃংখলকৈ প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে কিছুমান সাংকেতিক চিন ব্যৱহাৰ কৰা হয়, সেই চিনবোৰকে

Mark of Punctuation (যতি চিন) বোলে।

ইংৰাজীত প্ৰধান যতি চিন (Marks of Punctuation) বোৰ হৈছে:

A. Full stop	(.)
B. Comma	(,)
C. Semi-colon	(;)
D. Colon	(:)
E. Mark of Interrogation	(?)
F. Mark of Exclamation	(!)
G. Quotation Marks	(" - ")
H. Hyphen	(-)
I. Dash	(—)
J. Apostrophe 's'	('s)
K. Brackets or Double dashes	( ) (- -)
L. Capital letters	

তলত এইবোৰৰ প্ৰয়োগ বিধি আলোচনা কৰা হ'ল।

A. Full Stop (.)

Full stop (.) চিনটোৱেই হৈছে আটাইতকৈ বেছি দীঘল বিৰতিৰ চিন। পূৰ্ণ বিৰতিৰ প্ৰয়োজন হ'লে Full Stop (.) ব্যৱহাৰ হয়। সাধাৰণতে তলত দিয়া নিয়মানুসাৰে Full Stop প্ৰয়োগ কৰা হয়। যেনে –

1. কোনো বাক্য (Sentence) সম্পূৰ্ণ হোৱা বুজালে। যেনে –
Death comes to all.
2. সংক্ষিপ্ত শব্দ (Abbreviation) ৰ পাছত। যেনেঃ
B. A. (Bachelor of Arts)
M. Sc. (Master of Science)

B. Comma (,)

Comma (,) হৈছে সকলোতকৈ কম সময় ৰোৱাৰ চিন। ই সদায় বাক্য এটাৰ ভিতৰত আৱদ্ধ থাকে। তলত comma ৰ ব্যৱহাৰ দেখুওৱা হ'ল।

1. একে জাতীয় Parts of speech ৰ তিনিটা বা তাতকৈ বেছি word অক এটাক আনটোৰ পৰা পৃথক কৰিবলৈ comma ব্যৱহাৰ হয় আৰু শেষৰ word দুটাক *and* ৰে সংযোগ কৰা হয়। যেনে –

Deepa, Juli, Rubi and Fahad are good students.

2. 'And' ৰ দ্বাৰা সংযোগ হোৱা কেইবাটাও শব্দ সমষ্টিৰ (pair of words) মাজত comma বহে। যেনে –

Rich and poor, high and low, wise and fool, all must have the taste of death.

উক্ত বাক্যটোত (i) rich and poor. (ii) high and low, (iii) wise and foolish এইবোৰ হৈছে pair of words।

3. Nominative of Address (সম্বোধন পদ) Comma ৰে পৃথক কৰা হয়। যেনে –

Girl, go there soon.

4. একেলগে বহা এটাতকৈ বেছি Adverb বা Adverbials ৰ মাজত Comma বহে। যেনে –

Last, but not the least, he was a singer also.

5. Quotation ৰ আগত Comma বহুৱাব লাগে। যেনে –

Rajesh said, "We are proud of our rich heritage."

6. কিছুমান নিৰ্দিষ্ট শব্দ বা শব্দ সমষ্টি যেতিয়া এটা বাক্যত একেলগে বহে তেতিয়া সিহঁতৰ আগত আৰু পিছত comma বহে। তেনেকুৱা শব্দ কিছুমান হৈছে – first, secondly, lastly, to tell the truth, of course, of late, to sum up, however, indeed, on the whole

ইত্যাদি। যেনে –

To sum up, it is an enjoyable story.

7. ব্যক্তি এজনৰ নাম উল্লেখ কৰি পিছত তেওঁৰ বিষয়ে সংক্ষিপ্ত কিছু বৰ্ণনা দিবাক্য এটা সম্পূৰ্ণ কৰিলে সেই Noun-ৰ পিছত Comma বহে। যেনে–

Sri Sankardev, the founder of Vaisnavism, was born in the District of Nagaon, Assam.

8. 'Yes', আৰু 'No' - ক বাক্যৰ বাকী অংশৰ পৰা পৃথক কৰিবলৈ ইয়াৰ পিছত Comma বহে। যেনে –

Yes, I can go there if you accompany me.

9. Compound Sentence অত সৰু সৰু Co-ordinating Clause থাকিলে সিৰোৰ মাজত Comma বহে। যেনে –

I came, I saw, I conquered. (Shakespeare)

10. কোনো বাক্যৰ প্ৰথমতে থকা দীঘল Subject অক ইয়াৰ verb অৰ পৰা পৃথক কৰিবলৈ Comma ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে –

The boy, who came yesterday, is my nephew.

C. Semi Colon (;)

Full stop তকৈ কম আৰু Comma তকৈ অলপ বেছি সময় ৰবলৈ Semi Colon (;) ব্যৱহাৰ কৰা হয়। Semi Colon তলত দিয়া নিয়মানুসৰি ব্যৱহাৰ হয়।

1. একে বিষয়ৰ বিভিন্ন Sentence-অক একেলগে সংযোগ কৰিবলৈ Semi Colon বহে। যেনে–

To err is human; to forgive is divine.

2. Until, but, nor, or আদি Co-ordinating Conjunction এ সংযুক্ত নকৰা বেলেগ বেলেগ Subject থকা Co-ordinating Clause-অৰ মাজত Semi Colon ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে –

Man proposes; God disposes.

3. Alternative (or, nor, else, otherwise) আৰু Ilative (or, therefore, so, then, thus) জাতীয় Co-ordinating Conjunction অৰ দ্বাৰা সংযুক্ত দুটা Co-ordinating Clause ৰ মাজত Semi Colon বহে। যেনে –

Go in time, lest you would not meet him.

D. Colon (:)

Semi Colon তকৈ বেছি সময় বিৰতি ল'ব লাগিলে Colon ব্যৱহাৰ হয়। তলত উল্লেখ কৰা স্থানত Colon ৰ যথাযথ প্ৰয়োগ কৰা হয়। যেনে –

1. কিছুমান ঘটনা বা নাম গণনা কৰিবলৈ Colon ব্যৱহাৰ হয়। যেনে—
Some of Shakespeare's plays are : *Hamlet, Julius Caesar, Romeo and Juliet* etc.

2. List (তালিকা) উল্লেখ কৰোতে : যেনে —

He bought many things : table, chair, pen and paper.

3. উদাহৰণ (Example) উল্লেখ কৰিবলৈ। যেনে—

The subject generally comes before the verb as : He was Ram's best friend.

4. আগত উল্লেখ কৰা কোনো ঘটনাৰ ব্যাখ্যা দিবলৈ : যেনে —

None is perfect : all commit sin.

5. Quotation (উদ্ধৃতি) দিবলৈ : যেনে —

Plato said : “Education should be for the nation.”

6. পৰস্পৰ বিৰোধী দুটা ভাবৰ Sentence অৰ মাজত Conjunction নাথাকিলে। যেনে —

Many men : many minds.

7. কোনো কিতাপৰ নামৰ সৈতে লিখকৰ নাম লিখিবলৈ হ'লে লিখকৰ নামৰ পিছত : যেনে —

Wordsworth : *The Tintern Abbey*.

E. Mark of Interrogation (?)

প্ৰশ্নবোধক বাক্যৰ শেষত (প্ৰশ্নবোধক চিন ‘?’) ব্যৱহাৰ হয়, যেনে —

1. What is your father?

F. Mark of Exclamation (!)

1. মনৰ উচ্চাস, আবেগ বা বিস্ময় প্ৰকাশ কৰিবলৈ Exclamatory Mark ব্যৱহাৰ হয়। যেনে —

Alas! I am undone.

G. Quotation Marks (“_____”)

বক্তাৰ কথাৰ স্বৰূপ বৰ্ণনা দিবলৈ বা উদ্ধৃতি দিবলৈ Quotation Mark ব্যৱহাৰ হয়। যেনে —

Mahatma Gandhi said, “Hand writing is the part and parcel of education.”

H. Hyphen (-)

1. Compound Word গঠন কৰিবলৈ। যেনে —

Brother-in-law, Sister -in-law.

2. শেষ শাৰীত বিচ্ছিন্ন হোৱা কোনো শব্দৰ অংশক যোৰ লগাবলৈ। যেনে —

He - Ram's cousin- is my best friend.

I. Dash (—)

Dash (—) হঠাতে বিৰতি বা চিন্তাৰ হঠাৎ পৰিবৰ্তন নিৰ্দেশ কৰিবলৈ Dash ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে—

Books, pens, pencils — all are bought.

(2) গণনা কৰাৰ আগতে আৰু শেষত বস্তু সমূহৰ তালিকা দিবলৈ যেনে —

You have everything—shirt, pent, books, cars etc.

(3) কথাৰ মাজত উদ্ভেজনা বা ইতঃস্তত বোধ প্ৰকাশ কৰিবলৈ, যেনে —
He Came— quarrelled — departed

J. Apostrophe (’)

তলত দিয়া ঠাইত Apostrophe (’) ব্যৱহাৰ হয়।

1. Possessive Case গঠন কৰোতে। যেনে :

This is Rajen's kite.

2. কোনো word ৰ letter লুপ্ত হোৱা বুজাবলৈ, যেনে —

Ev’n = Even, Ov’r = Over

3. কোনো letter , figure বা abbreviation অৰ plural গঠন কৰোতে। যেনে —

(a) Cross your M’s and dot your V’s.

K. Brackets or Double Dashes ( ), (— —)

তলত দিয়া ঠাইত Brackets ( ) ব্যৱহাৰ হয়।

1. Parenthesis অক পৃথক কৰিবলৈ যেনে —

Laren (Tom's friend) is the boy who is guilty.

They (Hari, Harsha, Puspa and Raja) must go there.

Note: Brackets ৰ সলনি double dashes ও ব্যৱহাৰ হয়, যেনে —

Laren —Tom's friend—is the boy who is guilty.

They —Hari, Harsha, Puspa and Raja—must go there.

000

Chapter -9

INTRODUCTION TO VOICE

(বাচ্য পৰিচিতি)

‘Voice’ শব্দৰ অৰ্থ হৈছে ‘কথা’ বা ‘বাচ্য’। তলৰ বাক্য দুটি লক্ষ্য কৰা-

I eat rice.

Rice is eaten by me.

ওপৰৰ বাক্য দুটি লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে দুয়োটা বাক্যই একে অৰ্থকেই বহন কৰিছে। প্ৰথম বাক্যটোৱে ‘মই ভাত খাওঁ’ - এই অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে আৰু দ্বিতীয় বাক্যটোৱে ‘ভাত মোৰ দ্বাৰা খোৱা হয়’ - এই অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে। বাক্য দুটাই একে অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে যদিও দুয়োটা বাক্যৰ প্ৰকাশভঙ্গী অলপ বেলেগ হৈছে। প্ৰথম বাক্যটোত Subject (কৰ্তা) টো আগত বহিছে আৰু দ্বিতীয় বাক্যটোত Object (কৰ্ম) টো আগত বহিছে। আন কথাত ক’বলৈ গ’লে প্ৰথম বাক্যটোত Subject (কৰ্তা) ই প্ৰাধান্য পাইছে আৰু দ্বিতীয় বাক্যটোত Object (কৰ্ম) ই প্ৰাধান্য পাইছে। এনেদৰে যি বাক্যত Subject (কৰ্তা) ই প্ৰাধান্য পায় অৰ্থাৎ সক্ৰিয় হৈ কাৰ্য সম্পাদন কৰে, সেই বাক্যক Active Voice ত থকা বুলি কোৱা হয়। আনহাতে যি বাক্যত Object (কৰ্ম) ই প্ৰাধান্য পাই বাক্যৰ আগত বহি কাম সম্পাদিত হোৱা বুজায় সেই বাক্যক Passive Voice ত থকা বুলি কোৱা হয়। ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা দেখা গ’ল যে Voice প্ৰধানত দুই প্ৰকাৰৰ, যথা :

(1) Active Voice (কৰ্তৃ বাচ্য) আৰু

(2) Passive Voice (কৰ্ম বাচ্য)

Active Voice অত Subject টো বাক্যৰ প্ৰথমে বহে আৰু ই সক্ৰিয় হৈ কৰ্ম সম্পাদন কৰে।

আনহাতে Passive Voice অত Object টো বাক্যৰ আদিতে বহে আৰু ই সক্ৰিয় হৈ subject (doer of the action) এ কি কৰিলে বা কি কাৰ্য সম্পাদন কৰিলে তাক বুজায়।

বিশেষ মন কৰিবলগীয়া যে Sentence এটাক Active Voice অৰ্থাৎ কৰ্তৃ বাচ্যৰ পৰা Passive Voice অৰ্থাৎ ‘কৰ্ম’ বাচ্যলৈ ৰূপান্তৰ কৰোঁতে sentence অৰ মূল অৰ্থৰ কোনো পৰিবৰ্তন নহয়, মাথো প্ৰকাশৰ ধৰণহে পৰিবৰ্তন হয়।

আৰু এটি বিশেষ মন কৰিব লগীয়া দিশটো হ’ল Transitive Verb ৰ হে Passive Voice হয়, Intransitive Verb ৰ Passive Voice নহয়।

আমি পাই আহিছো যে Tense মুঠতে বাৰবিধ। প্ৰত্যেক tense অৰে Voice Change হয়। তলত Tense অনুযায়ী Voice Change আলোচনা কৰা হ’ল।

1. Voice Change of Present Indefinite Tense

আমি জানো যে Present Indefinite Tense ৰ বাক্য এটি গঠন কৰোঁতে প্ৰথমে Subject তাৰ পিছত Main Verb আৰু শেষত Object বহে। অৰ্থাৎ Present Indefinite Tense ৰ formation টো হ’ল :

Subject + Main Verb (present form) + object.

Present Indefinite Tense ৰ উক্ত formation টোৱেই হৈছে Sentence এটিৰ Active form। Active form ৰ পৰা Passive form লৈ Present Indefinite Tense ৰ বাক্য এটি ৰূপান্তৰ কৰিবলৈ হ’লে Active form অত থকা sentence টোৰ object টো Passive অত subject হয়, তাৰ পিছত subject অনুযায়ী এটি Be Verb বহে; তাৰ পিছত Main Verb অৰ Past Participle form, তাৰ পিছত ‘by’ আৰু শেষত Active form অত থকা sentence টোৰ subject টো object হিচাপে বহে।

Passive form of Present Indefinite Tense :

Object as Subject + be Verb + Past Participle form of the Main Verb + by + Subject as Object (objective form).

Example :

Kalita drinks tea. (Active)

Tea is drunk by Kalita. (Passive)

ওপৰৰ বাক্য দুটাৰ প্ৰথমটো Active form ৰ বাক্য। উক্ত বাক্যটোত Subject (কৰ্তা) টো বাক্যৰ আদিতে বহিছে তাৰ পিছত Main Verb (ক্ৰিয়া) ‘drink’ টো Subject ৰ পিছত আৰু শেষত ‘tea’ এই object টো বহিছে।

কিন্তু উক্ত Active form ৰ বাক্যটো Passive form অলৈ পৰিবৰ্তন কৰোঁতে Active Voice ৰ object ‘tea’ বাক্যৰ প্ৰথমে Subject হিচাপে বহিছে আৰু এই নতুন Subject অনুযায়ী ‘is’ — এই Be Verb টো গ্ৰহণ কৰিছে। তাৰ পিছত Main Verb ‘drink’ ৰ Past Participle form ‘drunk’ বহিছে আৰু তাৰ পিছত ‘by’ - এই Preposition আৰু শেষত Active Voice ত থকা Sentence টোৰ Subject ‘Kalita’ - Passive form অত object হিচাপে বহিছে।

More Examples :

1. You eat an apple. (Active)
An apple is eaten by you. (Passive)
2. He drinks a glass of water. (Active)
A glass of water is drunk by him. (Passive)
3. He breaks the glass. (Active)
The glass is broken by him. (Passive)
4. We build a house. (Active)
A house is built by us. (Passive)
5. I do the sum. (Active)
The sum is done by me. (Passive)
6. We play cricket. (Active)
Cricket is played by us. (Passive)

বিশেষ মন কৰিবলগীয়া বিষয় এই যে, Active Voice অত Subject হিচাপে বহা Pronoun বোৰ Passive Voice অত তলত দিয়া ধৰণে Objective form অলৈ পৰিবৰ্তন হয়।

Subjective form	Objective form
-----------------	----------------

I	me
We	us
He	him
She	her
They	them
It	it
You	you

2. Voice Change of Present Continuous Tense

কোনো কাম বৰ্তমান সময়ত চলি থকা বুজাবলৈ Present Continuous Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Active form :

Subject + be Verb (am/is/are) + Main Verb- ing + Object.

Passive form :

Object (Subjective form) + be Verb + being + Past Participle form of the main Verb + by + Subject (objective form).

Examples :

1. You are eating rice. (Active)
Rice is being eaten by you. (Passive)
2. She is reading the Quran. (Active)

The Quran is being read by him. (Passive)

3. I am drinking a glass of water. (Active)
A glass of water is being drunk by me. (Passive)
4. Sham is writing a letter. (Active)
A letter is being written by Sham. (Passive)
5. She is learning English. (Active)
English is being learnt by her. (Passive)
6. They are making a noise. (Active)
A nose is being made by them. (Passive)

Note: Present Continuous Tense ৰ Sentence এটিক Active Voice ৰ পৰা Passive Voice অলৈ পৰিবৰ্তন কৰোতে Present Indefinite Tense ৰ Sentence এটা পৰিবৰ্তন হোৱাৰ দৰেই পৰিবৰ্তন হয়, কেৱল Present Continuous Tense অত Main Verb ৰ লগত যোগ হোৱা 'ing' ৰ পৰিবৰ্তে Passive Voice অত 'Be' Verb ৰ পিছত 'being' বহে।

3. Voice Change of Present Perfect Tense.

কোনো কাম এইমাত্ৰ শেষ হৈছে বা আগতে কোনো কাম শেষ হৈছে কিন্তু বৰ্তমানেও তাৰ ফল চলি আছে এনে অৰ্থত Present Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Present Perfect Tense ৰ **Active form** হ'ল :

Subject + have/has + Past Participle form of the Main Verb + Object.

Passive Form : Object as sub. + have/has + been + M.V. (past participle form) + by + Subject (Objective form)

1. I have killed mice. (Active)
Mice have been killed by me. (Passive)
2. We have done the work. (Active)
The work has been done by us. (Passive)
3. He has lost the new pencil. (Active)
The new pencil has been lost by him. (Passive)
4. They have eaten an apple (Active)
An apple has been eaten by them. (Passive)

4. Present Perfect Continuous Tense.

আগতে কোনো কাম আৰম্ভ হৈ বৰ্তমানলৈকে কামটো সম্পূৰ্ণ হৈ থকা বুজোৱা অৰ্থত Present Perfect Continuous Tense ব্যৱহাৰ হয়।

Present Perfect Continuous Tense ৰ **Active form** হ'ল :

Subject + have/has + been + Main Verb -ing + object.

Passive form : Object as Sub. + have/has + been + being + Past Participle form of the Main Verb + by + Subj. as obj.

Examples :

1. I have been eating a cake. (A)
A cake has been being eaten by me. (P)
2. He has been making a kite. (A)
A kite has been being made by him. (P)
3. Kamal has been building a mound. (A)
A mound has been being built by Kamal. (P)
4. Ananda has been writing an essay. (A)
An essay has been being written by Ananda. (P)
5. The old man has been hewing the tree. (A)
The tree has been being hewn by the old man. (P)
6. The girls have been practising riding. (Active)
Riding has been being practised by the girls. (P)

N.B. ছাত্র-ছাত্রীসকলে বিশেষ মনত ৰখা উচিত যে Active Voice ৰ বাক্য এটাক Passive অলৈ পৰিৱৰ্ত্তন কৰোঁতে Active Voice ৰ Main (transitive) Verb টো Passive Voice অত সদায় Past Participle form অতবহে।

5. Voice Change of Past Indefinite Tense.

অতীতত কোনো এটি কাম কৰা বা সংঘটিত হোৱা অৰ্থ বুজাবলৈ Past Indefinite Tense ব্যৱহাৰ হয়।

Past Indefinite Tense ৰ **Active form** হ'ল :

Subject + Past form of the Main Verb + Object.

Passive form : Object as Sub + Past form of Be Verb + Past Participle form of the main Verb + by + Subject as Obj.

1. I ate a guava. (A)
A guava was eaten by me. (P)
2. Ram wrote a book. (A)
A book was written by Ram. (P)
3. We drank tea. (A)
Tea was drunk by us. (P)

4. Shahjahan built the Tajmahal. (A)
The Tajmahal was built by Shahjahan. (P)
5. They made a quarrel. (A)
A quarrel was made by them. (P)

6. Voice Change of Past Continuous Tense.

অতীতত কোনো এটি কাম কৰা হৈ আছিল বা সংঘটিত হৈ আছিল - এনে অৰ্থ বুজাবলৈ Past Continuous Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Past Continuous Tense ৰ **Active form** হ'ল :

Subject + was/were + Main Verb-ing + object.

Passive form : Obj. as sub. + was/were + being + Past Participle form of the Main Verb + by + Sub. as obj.

Examples :

1. I was drinking a cup of butter. (A)
A cup of butter was being drunk by me. (P)
2. Renuka was playing ball. (A)
Ball was being played by Renuka. (P)
3. Tahmina was throwing a bottle. (A)
A bottle was being thrown by Tahmina. (P)
4. Jilmil was giving a book. (A)
A book was being given by Jilmil. (P)
5. Rajshri was taking bath. (A)
Bath was being taken by Rajshri. (P)
6. She was making a noise. (A)
A noise was being made by her. (P)

7. Voice Change of Past Perfect Tense

অতীতত কোনো এটি কাম সম্পূৰ্ণ হোৱা অৰ্থত Past Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Past Perfect Tense ৰ **Active form** হ'ল :

Subject + had + Past Participle form of the Main Verb + Object.

Passive form : Object as Sub. + had + been + Past Participle form of the Main Verb + by + Subject as Object.

Examples :

1. The students had broken the window. (A)
The window had been broken by the students. (P)

2. Ranaki had finished the lesson. (A)
The lesson had been finished by Ranaki. (P)
3. The young girl had misused the berrol. (A)
The berrol had been misused by the young girl. (P)
4. We had built a house. (A)
A house had been built by us. (P)

8. Voice Change of Past Perfect Continuous Tense.

অতীতত কোনো এটি কাম আৰম্ভ হৈ সম্পূৰ্ণ হৈ আছিল অৰ্থাৎ অতীতত কোনো এটা কাম বহু সময় ধৰি চলি আছিল - এনে অৰ্থত Past Perfect Continuous Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Past Perfect Continuous Tense ৰ **Active form** হ'লঃ
Subject + had + been + Main Verb-ing + object.

Passive form : Object as Sub.+ had + been + being + Past Participle of the Main Verb + by + Subject as Obj.

Examples:

- I had been doing my duty. (A)
My duty had been being done by me. (P)
Sabina had been writing the lesson. (A)
The lesson had been being written by Sabina. (P)
Fazael had been drinking a glass of milk. (A)
A glass of milk had been being drunk by Fazael. (P)

9. Voice Change of Future Indefinite Tense.

ভৱিষ্যতত কোনো এটি কাম কৰা হ'ব- এনে অৰ্থত Future Indefinite Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Future Indefinite Tense ৰ **Active form** হ'লঃ

Subject + shall/will + Main Verb + object.

Passive form : Object as Subject+ shall/will + be + Past Participle form of the main Verb + by + Subject as Object.

Examples :

1. You will help me. (A)
I shall be helped by you. (P)
2. They will speak the truth. (A)
The truth will be spoken by them. (P)
3. Miss Nasu will do the work. (A)

The work will be done by Miss Nasu. (P)

10. Voice Change of Future Continuous Tense.

ভৱিষ্যতত কোনো এটি কাম চলি থাকিব- এনে অৰ্থত Future Continuous Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Future Continuous Tense ৰ **Active form** হ'লঃ

Subject + shall/will + be + Main Verb -ing + object.

Passive form : Object as Sub.+ shall/will + be + being + Past Participle form of the Main Verb + by + Subject as Object.

Examples :

1. Ramanji will be drawing a picture. (A)
A picture will be being drawn by Ramanji. (P)
2. Sharman will be writing a novel. (A)
A novel will be being written by Sharman. (P)
3. We shall be doing the sums. (A)
The sums will be being done by us. (P)

11. Voice Change of Future Perfect Tense.

ভৱিষ্যতত কোনো এটি কাম সম্পূৰ্ণ হ'ব- এনে অৰ্থত Future Perfect Tense ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

Future Perfect Tense ৰ **Active form** হ'লঃ

Subject + shall/will + have + Past Participle form of the Main Verb + object.

Passive form : Object as Subject+ shall/will + have + been + Past Participle form of the Main Verb + Subject as Object.

Examples :

1. They will have done their duties. (A)
Their duties will have been done by them. (P)
2. Manab will have finished the lesson. (A)
The lesson will have been finished by Manab. (P)
3. Akbar will have done this. (A)
This will have been done by Akbar. (P)
4. Alaka will have read the book. (A)
The book will have been read by Alaka. (P)

12. Voice Change of Future Perfect Continuous Tense

ভৱিষ্যতত কোনো এটি কাম বহু সময় ধৰি চলি থাকিব (সম্পূৰ্ণ) হৈ থাকিব
- এনে অৰ্থত Future Perfect Continuous Tense ব্যৱহাৰ হয়।

Future Perfect Continuous Tense ৰ **Active form** হ'ল
: Subject + shall/will + have + been + Main Verb-ing + Object.

Passive form : Object (as Subject) + shall/will + have + been + being + Past Participle form of the Main Verb + by + Subject (as Object).

Examples :

1. I shall have been doing the work. (A)
The work will have been being done by me. (P)
2. We shall have been eating the oranges. (A)
The oranges will have been being eaten by us. (P)
3. Masrur will have been reading the Koran. (A)
The Koran will have been being read by Masrur. (P)
4. We shall have been ploughing the field. (Active)
The field will have been being ploughed by us. (P)

ওপৰত Tense অনুযায়ী Assertive Sentence ৰ Voice Change ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হ'ল। Assertive Sentence ৰ দৰে Interrogative Sentence, Imperative Sentence আদিৰো Voice Change হয়। এই বিষয়ে আগলৈ শিকিব পাৰিবা।

EXERCISE

1. তলত দিয়া Sentence বোৰৰ Voice পৰিবৰ্তন কৰা :
  - (a) We make a toy.
  - (b) They killed a snake.
  - (c) She is reading the Ramayana.
  - (d) You have done the sum.
  - (e) Will you take tea?
  - (f) They have bought a car.
  - (g) By whom is the car driven?
  - (h) He gave me an English Dictionary.

শিক্ষকলৈ টোকা : শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক Voice Change ৰ বিষয়ে মাত্ৰ ধাৰণাহে দিব। পুংখানুপুংখভাৱে বুজোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই।

Chapter -10

INTRODUCTION TO NARRATION

(উক্তি পৰিচিতি)

“Narration” মানে কথা বা উক্তি। আমি কথা-বতৰা পাতোতে কেতিয়াবা নিজৰ কথা কওঁ আৰু কেতিয়াবা আনৰ কথাৰ বৰ্ণনা দিওঁ। আমি আনৰ কথাৰ বৰ্ণনা দিওঁতে সময় সাপেক্ষে অন্য বক্তা এজনৰ কথা স্বৰূপে উদ্ধৃত কৰোঁ আৰু বহু সময়ত আনে কোৱা কথা নিজৰ ভাষাত কওঁ। এনেদৰে আমি ব্যক্ত কৰা কথা বা উক্তিৰ ধৰণ অনুযায়ী Speech অক দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে, যথা :

1. Direct Speech (প্ৰত্যক্ষ উক্তি)
2. Indirect Speech (পৰোক্ষ উক্তি)

আনে কোৱা কথা যেতিয়া স্বৰূপে উদ্ধৃত কৰা হয়, অৰ্থাৎ প্ৰথম পুৰুষৰ উক্তিখিনি যেতিয়া স্বৰূপে উদ্ধৃত আন কোনোবাই উদ্ধৃত কৰে, তেতিয়া তাক **Direct Speech** (প্ৰত্যক্ষ উক্তি) বোলে।

আনহাতে যেতিয়া প্ৰথম পুৰুষৰ উক্তিখিনি আন কোনোবাই স্বৰূপে উদ্ধৃত নকৰি নিজৰ ভাষাত কয়, তেতিয়া তাক **Indirect Speech** (পৰোক্ষ উক্তি) বোলে। উদাহৰণ :

Ram says, “I eat rice.” (Direct Speech)

Ram says that he eats rice. (Indirect Speech)

Direct Speech ৰ সাধাৰণতে তলত দিয়া বৈশিষ্ট্যবোৰ থাকে; যথা:

(i) Direct Speech ৰ কথাখিনি উদ্ধৃতি কমা (“-”) ৰ ভিতৰত দিয়া হয়।

(ii) Direct Speech অৰ Sentence অৰ প্ৰথম Word ৰ আদি আখৰ Capital হয়।

(iii) Direct Speech অক যি Verb এ introduce কৰি দিয়ে তাক Reporting Verb বোলে। উদ্ধৃত উক্তি ফাৰ্মিক Reported Clause বোলে।

আমি আগতেই পাই আহিছো যে প্ৰকাশ ভঙ্গী, ভাব বা অৰ্থ অনুযায়ী Sentence অক পাঁচ ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। যেনে : (i) Assertive Sentence (ii) Interrogative Sentence (iii) Imperative

Sentence (iv) Exclamatory Sentence আৰু (v) Optative Sentence । উক্ত প্ৰত্যেক প্ৰকাৰৰ Sentence অৰ Direct আৰু Indirect form হয় । তলত অকল Assertive Sentence ৰ Direct Speech ৰ পৰা Indirect Speech অলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ নিয়ম প্ৰণালী আলোচনা কৰা হ'ল ।

1. Change of Narration of Assertive Sentence

Sharma Says, "I read in class VII" (D)

Sharma Says that he reads in class VII. (I)

বিশেষ দৃষ্টান্ত যে Narration পৰিবৰ্তন কৰিব লগা Sentence এটা দুটা clause থাকে । যেনে : (a) Reporting Clause আৰু (b) Reported Clause.

ওপৰৰ প্ৰথম বাক্যটোৰ "Sharma says", - এই clause টো Reporting clause আৰু "I read in class VII" এই Clause টো Reported Clause । Reporting Clause ৰ Verb ক Reporting Verb আৰু Reported Clause ৰ Verb ক Reported Verb বোলে । উক্ত বাক্যটোত "Sharma says" -- এই Reporting Clause ৰ শেষত এটি comma (,) বহিছে আৰু "I read in class VII" এই Reported Clause টো উদ্ভকৰ ভিতৰত বহিছে আৰু ইয়াৰ প্ৰথম অৰ্থাৎ Subject Word টোৰ প্ৰথম আখৰ capital হৈছে ।

Sentence এটিক Direct Narration ৰ পৰা Indirect Narration লৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ কিছুমান Rule (নিয়ম) আছে । তলত Assertive Sentence ৰ Narration পৰিবৰ্তনৰ নীতি-নিয়মবোৰ আলোচনা কৰিবলৈ লোৱা হৈছে ।

Rule No. 1.

Direct Speech ৰ বাক্য এটা Indirect Speech অলৈ ৰূপান্তৰ কৰোতে Reported clause ৰ Verb টো Reporting clause অৰ Verb ৰ tense ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে । যদি Reported clause অৰ Verb টো Present Indefinite Tense ৰ হয় আৰু Reporting clause ৰ Verb টো যিকোনো Present Tense অত থাকে তেনেহলে Indirect অত Reported clause অত থকা Verb ৰ Tense ৰ কোনো পৰিবৰ্তন নহয় । অৰ্থাৎ যি tense অত থাকে সেই tense অতে হয় । উদাহৰণ :

Kalam says, "I drink tea in the morning." (D)

Kalam says that he drinks tea in the morning. (I)

ওপৰৰ sentence দুটাৰ প্ৰথমটো Direct Speech আৰু দ্বিতীয়টো

Indirect Speech । Direct Speech ৰ Reporting Verb হৈছে 'say' আৰু ই present form ত আছে । আনহাতে Reported Clause ৰ Verb 'drink' টোও present form ত আছে সেয়ে Indirect ত Reported Clause ৰ Tense ৰ কোনো পৰিবৰ্তন হোৱা নাই ।

Rule No. 2.

Direct Narration ৰ পৰা Indirect Narration অলৈ ৰূপান্তৰ কৰোতে (বিশেষকৈ Assertive Sentence অক) Direct Narration ত Reporting Clause আৰু Reported Clause অৰ মাজত থকা comma (,) টো উঠি যায় । আৰু তাৰ ঠাইত 'that' বহে আৰু Reported clause অৰ Quotation Mark (" - ") টো উঠি যায় । উদাহৰণ :

1. Renin says, "I am a student. (D)

Renin says that he is a student. (I)

2. Harihar says, "I read novel everyday." (D)

Harihar says that he reads novel everyday. (I)

Note : Direct Speech অত ব্যৱহৃত হোৱা Pronoun বোৰ Indirect Speech অত তলত দিয়া দৰে সলনি হয় ।

Direct	Indirect
I	she/ he
me	her/ him
my	her/his
we	they
us	them
this	that
these	those

1. Kanak says, "I do the work" (D)

Kanak says that he does the work. (I)

2. Lalita says "I go there." (D)

Lalita says that she goes there. (I)

Rule No. 3.

আগতেই উল্লেখ কৰা হৈছে যে Indirect অত Reported clause অৰ Verb টোৰ Tense Direct Speech ৰ Reporting clause ৰ Verb ৰ Tense অৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে । সেইদৰে Reporting clause অৰ Verb টো যদি Past tense অত থাকে, তেন্তে Indirect অত Reported clause টোও Past tense ৰ হয় যদিও Direct Speech অত Present Tense থাকে । আন কথাত Direct Speech ৰ Reporting Verb টো Past

tense অত থাকিলে Indirect অত Reported clause অৰ Verb টো Past Tense অলৈ সলনি হয়। উদাহৰণঃ

1. We said, "We play cricket". (D)
We said that we played cricket. (I)
2. Jitumani said, "I am reading the Gita." (D)
Jitumani said that she was reading the Gita. (I)
3. Jamila said, "I eat mango." (D)
Jamila said that she ate mango. (I)
4. Ananda said, "I drink honey". (D)
Ananda said that he drank honey. (I)

Rule No. 4

Direct Speech অত Reporting clause টো যদি Past tense অত আৰু Reported clause টো যদি Past Indefinite tense অত থাকে, তেন্তে Indirect অত Reported clause টো Past Perfect Tense অলৈ ৰূপান্তৰ হয়। উদাহৰণঃ

Sengupta said, "I ate rice." (D)
Sengupta said that he had eaten rice. (I)

ওপৰোক্ত Direct Speech ৰ Reporting Verb টো Past tense অত আৰু সেইদৰে Reported clause অৰ Verb টো Past Indefinite Tense অত আছে। সেয়ে Indirect অত Reported clause টো Past Perfect অলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

More Examples :

Arshad said, "Nabin played carom." (D)
Arshad said that Nabin had played carom. (I)
Harshad said, "I went to Shillong." (D)
Harshad said that he had gone to Shillong. (I)
Alam said, "I went to Kayakuchi." (D)
Alam said that he had gone to Kayakuchi. (I)

Note : Direct Speech অত ব্যৱহাৰ হোৱা সময় সূচক expression বোৰ অৰ্থাৎ adverb বোৰ Indirect অত তলত দিয়া ধৰণে পৰিৱৰ্তন হয়ঃ

Direct	Indirect
Now	then
Today	that day
Yesterday	the previous day/

Tommorrow	the day before
Ago	the next day.
Last night	before.
	the night before /
	the previous night.
This	that
These	those
Come	go
Thus	so /in that manner.

Rule No. 5.

Direct Narration ত যদি Reporting clause ৰ Verb টো Past tense ত আৰু Reported clause টো Present Perfect Tense ত থাকে, তেন্তে Indirect অত Past Perfect লৈ পৰিৱৰ্তন হয়। যেনেঃ

He said, "Farhad have gone there." (D)
He said that Farhad had gone there. (I)

ওপৰোক্ত Direct Speech অৰ Sentence টোৰ Reporting clause অৰ Verb টো Past tense অত আৰু Reported Clause টো Past Perfect Tense ৰ হোৱা হেতুকে Indirect অত Reported Clause টো Past Perfect অলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

More Examples :

Mrigen said to me, "I have done the work." (D)
Mrigen told me that he had done the work. (I)
They said, "We have built a house in the city of Gauhati." (D)
They said that they had built a house in the city of Gauhati. (I)

Note : 'Tell' Verb ৰ পিছত infinitive 'to' নবহে। Indirect অত 'Say' verb ৰ সলনি 'tell' verb ও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

Rule No. 6.

Direct Speech ৰ Reporting Clause অৰ Verb টো Past Tense অৰ আৰু Reported Clause অৰ Verb টো Past Continuous Tense অৰ হ'লে Indirect অত Past Perfect Continuous tense লৈ ৰূপান্তৰ হয়। যেনেঃ

Sabina said, "They were dancing." (D)
Sabina said that they had been dancing. (I)
I said, "Ram was doing the sum," (D)

I told that "Ram had been doing the sum. (I)

Rule No. 7.

Reporting Clause অৰ Verb টো Past tense অত আৰু Reported Clause টো Future Indefinite Tense অত থাকিলে Indirect অত 'shall'/'will' ৰ ঠাইত 'should'/'would' হয়। যেনেঃ

Binita said, "I shall go there." (D)

Binita said that she would go there. (I)

উক্ত Direct Speech ৰ Reporting clause টো Past Tense আৰু Reported Clause টো Future Tense অৰ হোৱা হেতুকে Indirect অত Subject অনুসৰি 'will' ৰ Past form 'would' হৈছে।

More Examples :

1. Gangaram said, "I shall do everything." (D)

Gangaram said that he would do everything. (I)

2. Milton said, "Ram will buy a bus." (D)

Milton said that Ram would buy a bus. (I)

3. We said, "We shall go to Gauhati tomorrow." (D)

We said that we would go to Gauhati the next day. (I)

ওপৰত Assertive Sentence ৰ Direct Speech ৰ পৰা Indirect Speech অলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ নিয়ম প্ৰণালী আলোচনা কৰা হ'ল। আগলৈ অন্যান্য প্ৰকাৰৰ Sentence যেনেঃ Imperative Sentence, Interrogative Sentence, Imperative Sentence, Exclamatory Sentence আদিৰ Narration পৰিবৰ্তনৰ বিষয়ে শিকিব পাৰিবা।

EXERCISE

1. Change the narration of the following :

- The saint said that God governs everything.
- Rina said to me. "I like to read story books."
- Rajen said, "I am ready."
- Haren said, "Children like sweetmeats."
- Mother said, "Mitu is a good boy."

(f) Babu said, "I did the work."

(g) Rajat said, "I shall have done my duty by this time."

(h) She said, "I love my brother."

(i) You said to me, "I am sorry."

(j) Ram said to me, "You are guilty."

(k) I said to him, "You are to blame."

(l) He said to Rajen, "You are doing it."

(m) I said, "I live there."

(n) He says, "I am very late."

(o) We said to Gita, "You are very punctual."

(p) She says to her mother, "I will go to the market."

(q) Dipika said to her father, "I want to take a new shirt."

(r) I say, "I will have done this."

(s) The teacher said, "I shall teach you English."

(t) Naren said, "I attend the farewell meeting."

(u) Munna said to his brother, "I will not go there."

(v) Anil said, "I visited Kolkata long ago."

(w) He said that he was happy to be there."

(x) Mother said that she was reading the Ramayana.

(y) She said that he had done that.

(z) Rina said, "I was singing a song."

2. Translate the following sentences into English

(ক) তেওঁ কৈছিল, 'আমি গান শুনি ভাল পাওঁ।'

(ঘ) ৰামে ক'লে যে যোৱা বছৰ তেওঁ দিল্লীলৈ গৈছিল।

(চ) তেওঁ দুখেৰে কৈছিল যদি তেওঁ তাত থাকিলেহেঁতেন।

(ছ) মাকে সুধিছিল মই কেতিয়া বজাৰলৈ যাম।

(জ) সিহঁতে ক'লে, 'আমি ফুটবল খেলি আছোঁ।'

(ঝ) মিনাই ক'লে, 'আহা আমি ফুৰিবলৈ যাওঁ।'

000

Chapter -7

WORD STUDY

1. ANTONYM

Antonym হৈছে এনে এটি শব্দ যি শব্দটোৱে সেই একে ভাষাৰ আন এটি শব্দৰ বিপৰীত অৰ্থসূচক শব্দ (Opposite word) ক বুজায়।

<i>Words</i>	<i>Opposite words</i>
Above (ওপৰত)	below
After (পিছত)	before
Black (কলা)	white
Begin (আৰম্ভ কৰা)	end
Bold (সাহসী)	timid
Buy (ক্ৰয় কৰা)	sell
Dark (এন্ধাৰ)	bright
Day (দিন)	night
Dead (মৃত)	alive
Deed (কাম)	misdeed
Easy (সহজ)	difficult
Failure (অকৃতকাৰ্য)	success
False (মিছা)	true
Far (দূৰ)	near
First (প্ৰথম)	last
Forget (পাহৰি যোৱা)	remember
Heaven (স্বৰ্গ)	hell
High (ওখ)	low
Hope (আশা)	despair
In (ভিতৰত)	out
Life (জীৱন)	death
Open (খোলা, মুক্ত)	shut
Present (উপস্থিত)	absent
Proud (অহংকাৰী)	humble
Rich (ধনী)	poor
Simple (সৰল)	complex

Start (আৰম্ভ কৰা)	stop
Strong (শক্তিশালী)	weak
Sweet (মিঠা)	bitter
Short (চুটি)	tall
Young (ডেকা)	old
Win (জয়লাভ কৰা)	lose
Weal (সুখ)	woe

2. SYNONYMS

Synonyms বুলিলে এটি ভাষাত থকা একে অৰ্থবোধক শব্দ সমূহক বুজায়। অৱশ্যে ইংৰাজী ভাষাত দুটি শব্দৰ কেতিয়াও অৰ্থ হুবহু একে নহয়। সিহঁতৰ মাজত সামান্য হ'লেও পাৰ্থক্য আছে, সেয়ে ইংৰাজীত Synonyms বুলিলে প্ৰকৃততে সমপৰ্যায়ৰ বা সমজাতীয় অৰ্থৰ শব্দক বুজিব লাগে।

<i>Words</i>	<i>Synonyms</i>
Alter	Change
Allow	Permit
Answer	Reply
Admit	Confess
Accept	Acknowledge
Act	Work / Feat
Battle	War
Fight	Duel
Busy	Diligent
Discover	Invent
Begin	Start
Crime	Vice, Sin
Custom	Habit
Cite	Quote
Ceiling	Roof
Comply	Conform
Command	Order
Credible	Credulous
Drown	Sink
Deny	Refuse
Delightful	Delicious
Distinguish	Discriminate
Doubt	Suspect

Enough	Sufficient
Famous	Notorious
Forgiveness	Pardon
Falsehood	Lie
Grateful	Thankful
General	Universal
House	Home
Keep	Place
Kill	Murder
Probable	Possible
Protect	Defend
Part	Portion
Rural	Rustic
Recollect	Remember
Replace	Substitute
Social	Sociable
Vacant	Empty
Wages	Salary

Flower (ফুল)	floweret
Hill (পাহাৰ)	hillock
Home (ঘৰবাৰী)	hamlet
Leaf (পাত)	leaflet
Lock (তলা)	locket
Lord (প্রভু)	lordling
Maid (যুৱতী)	maiden
Man (মানুহ)	manikin
Mole (তিল)	molecule
Part (অংশ)	particle
River (নদী)	rivulet
Rose (গোলাপ ফুল)	rosette
Seat (বহা আসন)	saddle
Seed (বীজ)	seedling
Song (গীত)	sonnet
Stream (নিজৰা)	streamlet
Top (মুখচ)	tip
Tower (দুৰ্গ)	torret
Weak (দুৰ্বল)	weakling

3. DIMINUTIVES

Diminutive হৈছে কোনো শব্দৰ এটি ৰূপ (form), যি ৰূপৰ দ্বাৰা কোনো বস্তু বা প্ৰাণীৰ ক্ষুদ্ৰতম অৱস্থাক বুজায়। কেতিয়াবা স্নেহ বা ঘৃণা বুজাবলৈয়ো Diminutive ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<i>Words</i>	<i>Diminutives</i>
Animal (জন্তু)	animalcule
Arm (অস্ত্ৰ)	armlet
Art (কলা, শিল্প)	article
Bird (চৰাই)	birdie
Book (কিতাপ)	booklet / pamphlet
Brook (নিজৰা)	brooklet
Cat (মেকুৰী)	kitten
Cigar (চুৰট)	cigarette
Cock (মতা কুকুৰা)	chicken
Corn (শস্য)	kernel
Dear (মৰমৰ)	darling
Eye (চকু)	eyelet

4. PHRASES & IDIOMS

দুটা বা ততোধিক শব্দ লগ-লাগি এক সুকীয়া অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলে তাক (Phrase/ Idioms বুলি কোৱা হয়। তলত সঘনে প্ৰয়োগ হোৱা কিছুমান (Phrase/ Idioms ৰ ব্যৱহাৰ দেখুওৱা হ'ল।

ABC (কোনো বিষয়ৰ প্ৰাথমিক জ্ঞান) : I do not know the ABC of Latin.

Above all (সৰ্বোপৰি) : Above all Ram is a businessman.

After all (মুঠতে) : After all he won the prize.

All in all (সৰ্বেসৰী) : My father is all in all in our family.

All of a sudden (হঠাতে) : It began to rain all of a sudden.

At best (খুব বেছি) : At best you can take the pen.

Get off (যান-বাহনৰ পৰা নামা) : Ram noticed me while I was getting off the bus.

Set up (স্থাপন কৰা) : We have set up a school in the town.

Run over (গাড়ীৰে চেপি যোৱা) : The dog was run over by a taxi.

Call on (দেখা কৰা) : I will call on you at your residence.

Make up (পূৰণ কৰা) : Please try to make up your deficiency.

Call in (মাতি পঠোৱা) : Please call in a doctor.

Take over (দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰা) : The principal has taken over his charge.

Look into (তন্নতন্নকৈ পৰীক্ষা কৰা) : I will look into the case.

Give away (বিলাই দিয়া) : The principal has given away the prizes.

Send for (মাতি পঠোৱা) : Please send for Ram soon.

Bring up (লালন-পালন কৰা) : Sri Shankardev was brought up by his grandmother.

Look down upon (ঘৃণা কৰা) : Please do not look down upon the poor.

Put up (বসবাস কৰা) : I put up with my parents.

Break down (ভাগি পৰা) : The house broke down in the earthquake.

Look after (শুশ্ৰূষা কৰা) : We should look after the patients.

Site for (স্থান) : This is the site for college.

Come about (ঘটা) : I don't know how that came about.

Give up (ত্যাগ কৰা) : Though late we should give up our bad habits.

For good (চিৰদিনৰ কাৰণে) : Ranin has left India for good.

Black sheep (কুলৰ কলংক, অকামিলা ব্যক্তি) : He was the black sheep of his parents.

With flying colours (সৰ্বোত্তম) : The Indian army returned from Bangladesh with flying colours.

Call off (হুগিত ৰখা) : The meeting was called off for bad weather.

Get rid of (মুক্তি পোৱা) : At last he got rid of the problem.

In order to (উদ্দেশ্যে) : Ram has gone to Delhi in order to get higher education.

Now and then (সঘনে) : He goes to Guwahati now and then.

Put out (নুমাই দিয়া) : Please put out the lamp.

At home in (পাগতি) : Ramen is at home in drawing.

Bag and baggage (টালি-টোপোলাসহ) : He left the land bag and baggage.

5. SOME PROVERBS

1. All that glitters is not gold — চকচকীয়া হ'লেই সোণ নহয়।
2. To err is human — মানুহ মাত্ৰেই ভুল হয়।
3. Constant dropping wears away stone — ঘঁহোতে ঘঁহোতে শিলো ক্ষয় যায়।
4. No pain no gain — দুখ নকৰিলে মুখ নভৰে।
5. Charity begins at home — ভাল গুণ ঘৰতে আৰম্ভ হয়।
6. Tit for tat — যেনে কুকুৰ তেনে টাঙেন।
7. Delay is always dangerous — পলমে বিপদ মাতে।
8. Murder must come out — পাপ নিশ্চয় প্ৰকাশ পাব।
9. Pen is mightier than sword — কলম তৰোৱালতকৈ শক্তিশালী।
10. Necessity is the mother of invention — অভাৱেই আৱিষ্কাৰৰ মূল।
11. Abolt from the blue — বিনা মেঘে বজ্ৰপাত।
12. A drop of water in the ocean. — এপাচি শাকত এটা জালুক।
13. A little learning is a dangerous thing. — অল্প বিদ্যা ভয়ংকৰী।
14. It takes two to make a quarrel — এখন তাল নাৰাজে।
15. Time and tide wait for none — সময় কাৰো বাবে বৈ নাথাকে।
16. Barking dog seldom bites — মেঘ যিমান গৰ্জে সিমানে নবৰে।
17. Honesty is the best policy. — সাধুতাই উত্তম উপায়।
18. Silence gives consent. — মৌনতাই সম্মতি বুজায়।
19. Words beget words. — কথাত কথা বাঢ়ে।
20. Ill got ill spent — পাপৰ ধন পৰাচিতত যায়।
21. Sad hours seem long — দুখৰ ৰাতি নাযায় নুপুৰায়।
22. There is life there is hope — জীৱন আছে মানে আশা আছে।
23. Like father like son — বাপেক চাই পুতেক।
24. Example is better than precept. — উপদেশতকৈ আৰ্হি ভাল।
25. As you sow, so you reap — যেনে কাম তেনে ফল।

26. Morning shows the day — যি মূলা বাঢ়ে তাৰ দুপাততে চিন ।
 27. Man proposes, God disposes — মানুহে পাণ্ডে ঈশ্বৰে ভাঙে ।
 28. Might is right. — জোৰ যাৰ মুলুক তাৰ ।

6. ONE WORD SUBSTITUTION

আমি দৈনন্দিন জীৱনত কথা-বতৰা পাতোতে বা লিখোতে ব্যৱহাৰ কৰা বাক্য বা বাক্যৰ অংশক বহু সময়ত সংক্ষেপ কৰি একোটা শব্দতে প্ৰকাশ কৰোঁ । এনেদৰে বাক্য সংক্ষেপ কৰি এটা শব্দত প্ৰকাশ কৰাকে **One Word Substitution** (বাক সংহতি বা বাক্য সংক্ষেপকৰণ) বোলে ।

1. One who writes poem — Poet (কবি) ।
2. Yearly return of a particular date — Anniversary (বাৰ্ষিক) ।
3. A man who dies for good cause — Martyr (শহীদ) ।
4. One who cuts hair — Barber (নাপিত) ।
5. One who spends money lavishly — Spendthrift (খৰচী) ।
6. One who cures sick people — Doctor (চিকিৎসক) ।
7. One who loves mankind — Philanthropist (মানৱহিতৈষী) ।
8. Persons who hears — Audience (শ্ৰোতা) ।
9. A man who is not married — Bachelor (আবিয়ে) ।
10. A girl who is not married — Maiden (কুমাৰী) ।
11. A man who works without salary — Honorary (অবৈতনিক) ।
12. A span of hundred years — Century (শতবৰ্ষ, শতাব্দী) ।
13. A man who works with wood — Carpenter (কাঠমিস্ত্ৰী) ।
14. A man who kills a man — Murderer (ঘাতক) ।
15. A man who dies himself — Suicide (আত্মহত্যাকাৰী) ।
16. One who is not able to read and write — Illiterate (অশিক্ষিত) ।
17. One who writes novel — Novelist (উপন্যাসিক) ।
18. Incapable of being seen — Invisible (অদৃশ্য) ।
19. One who writes drama — Dramatist (নাট্যকাৰ) ।
20. Place where horses live — Stable (ঘোঁৰাশাল) ।
21. Place where lions live — Den (গাত/ গুহা) ।
22. Place where prisoners are kept — Prison (কাৰাগাৰ) ।
23. An event sure to happen — Inevitable (অনিবাৰ্য) । 000

PART -II COMPOSITION

Chapter -1

LETTER / APPLICATION WRITING

(চিঠি লিখন / আবেদন লিখন)

যোগাযোগৰ এক জনপ্ৰিয় মাধ্যম হৈছে Letter (চিঠি)ৰ আদান-প্ৰদান। চিঠিৰ যোগেদি দূৰ-দূৰনিত থকা আত্মীয়-স্বজন, বন্ধু-বান্ধৱীৰ লগতে বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানৰ লগত যোগাযোগ কৰিব পাৰি বা তথ্যৰ আদান-প্ৰদান কৰিব পাৰি। মানুহে বিভিন্ন কাৰণত চিঠি লিখিব লগা হয়। আমি লিখা চিঠিবোৰক প্ৰধানকৈ দুই ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি, যেনে -

(1) Personal Letter (ব্যক্তিগত চিঠি) আৰু

(2) Formal Letter (আনুষ্ঠানিক চিঠি)।

পিতা-মাতা, ভাই-ভনী, আত্মীয়-স্বজন, বন্ধু-বান্ধৱীৰ মাজত লিখা চিঠিক **Personal Letter** (ব্যক্তিগত চিঠি) বুলি কোৱা হয়। আনহাতে আনুষ্ঠানিক ভাবে কোনো চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী অনুষ্ঠানৰ মাজত আদান-প্ৰদান হোৱা চিঠিক **Formal Letter** (আনুষ্ঠানিক চিঠি) বুলি কোৱা হয়।

প্ৰত্যেক চিঠিৰ পাঁচোটাকৈ অংশ থাকে, যথা -

(1) The Heading,

(2) The Salutation,

(3) The Main Body,

(4) The Ending আৰু

(5) The Address.

Heading টো চিঠিৰ ওপৰত সোঁফালে লিখিব লাগে। ইয়াত লিখকৰ ঠিকনা আৰু তাৰিখ লিখা হয়। যেনে :

Seuj Nagar
11th April, 2016

তলত কিছুমান চিঠিৰ নমুনা দিয়া হ'ল :

FOR CLASS-V

1. Write a letter to your father asking for money.

Barpeta
3rd June, 2017

Dear Father,

Please take my respect.

I am well. I am busy in my study. I have to pay the hostel fee. Moreover I have to buy a dictionary. So please send me an amount of rupees 1000/- (One thousand) only by bank draft.

Hope that you would send the said amount at an earliest date. I am waiting.

Yours affectionate son.

Shahin

2. Write a letter to a Friend, inviting him to a picnic.

Goaplpara

February .26, 2017

Dear Friend Rasul

Please take my love and convey my respect to your parents. I am well. Hope that you are also well.

By this brief letter I inform you that all the members of our Green Hills Club and Library are going to visit Kajiranga on 6th March to enjoy sight and scenery of that sanctuary. I invite you to accompany us to the place. We would start our journey early morning.

Hope that you would come and give us your company.

Yours Friend

Hima

Address:

Name: .....

S/O: .....

Village: .....

P. O. ....

District :

Pin: .....

3. Write an application to the Headmaster for a leave.

1st Nov, 2017

To,

The Headmaster

R. M. C. Model Academy

(Through the Class Teacher, Class V)

Subject: Application for a leave.

Sir,

With special reference to the subject cited above, I have the honour to state that I have been suffering from fever since Monday last. Today my condition seems worse. My parents would take me to consult a physician tomorrow. So, I beg your favour to grant me a leave of absence for five days from 2nd to 6th October, 2017.

Hope that you would kindly grant my application and thus oblige.

Yours obedient student

Dilip Das

Class-V

FOR CLASS-VI

1. Write a letter to a friend asking him to lend a book to you.

Good is Almighty

Kamalpur

2nd May, 2017

Dear Friend,

At the outset of my writing please take my heartfelt love. I am well. Hope that you are also well in the good grace of God.

You know that I am a devout reader of story-book. I come to know that you have brought some story books from Guwahati Book Fair. I request you to send a book by Anton Chekhov. I promise you that I shall return it within two weeks. Please send it through my younger brother Rajat who is going to visit you tomorrow.

Hope that you would willingly comply with my request.
I shall be waiting eagerly.

Yours truly
Adid Shahriar.

To
Name & Address

.....

2. Write a letter to your friend telling him or her about how you have prepared for the ensuing Annual Examination.

Ans: Kayakuchi
31st Dec. 2017

Dear friend, Eliza

I have received your letter just now. After reading your letter, I have come to know that you are very anxious to know about how I have prepared for the coming Annual Examination. Take patience; here I am telling -

You know that I am a mediocre student. So from the very beginning of the session, I have taken to reading my books very regularly. Within the first six months I have completed the reading of all the text books except only Mathematics. You know that I am poor in Mathematics, so I have taken private tuition on this subject and have been spending much time on it. I hope that I will be able to show a better result this year.

Please write to me about how you have prepared for your examination. I shall be waiting eagerly.

Yours friend
Rana

To,
Name & Address.....

3. An application to the Headmaster praying him to exempt from appearing at the Unit Test Examination.

1st Nov, 2017

To,

The Headmaster
R. M. C. Model Academy

Sub: Application for exemption from appearing at the Unit Test Examination.

Sir,

With reference to the subject mentioned above, I have the honour to state that I am a student of class VI of your school. Since Monday I have been suffering from abdomen trouble. My physician has advised me to take rest for about a week. So I am unable to appear at the ensuing Unit Test Examination.

Therefore, I fervently request you to be kind enough and exempt me from appearing at the said Examination.

A medical certificate for favour of your kind consideration is enclosed herewith.

Yours obedient Student.

Nayan Halder
Class VI, Roll No. 1

FOR CLASS-VII

1. Write a letter to a Friend inviting him to your sister's marriage ceremony.

Kukila
4th April, 2017

Dear Friend Sharwar

With this brief note I inform you that the marriage ceremony of my sister Akani is to be solemnized on 11th April, 2017 at our residence, Shanti Kanan.

Therefore, I invite you to the ceremony on the said day.

Hope that you would come earlier and give us your jubilant company. We shall be waiting.

Yours sincerely
Rakib

2. Write a letter to your Friend inviting to your Birth-Day Ceremony.

God is Omnipotent

Dhubri
2 nd May, 2017

Dear Friend,

At the beginning of my letter, I offer my heartiest love to you and respect to your parents. I hope that you are hale and sound.

You know that 1st January is my Birth Day. This year also my birthday is going to be celebrated in the coming New Year Day.

So I offer my invitation to you and request you to attend the ceremony. Hope that you will come early morning. Please bring your younger sister Nisha with you.

I anticipate your presence would make the celebration more enjoyable. No more to write. I am waiting.

Your Dear Friend
Rabbi Masrur.

To
Name & Address:

.....

3. Write a letter to a publisher ordering some books.

To
The Sale Manager
Green Hills Publishing
Barpeta, Assam

Dhubri
2 nd May, 2017

Sir,

I am a regular customer of your publication. Now I am in need of the following books:

1. Readers' English II-V.
2. Learners' English Grammar and Composition, Class V - VII.
3. Complete Reference Book, Class VII

I have already sent Rs. 300 /- (Three hundred only) by bank draft. Please send the books of recent edition by V. P. Post to the address given below as soon as possible.

Yours faithfully

Rejina Parbin

Rupa Colony, Dhubri - 3

5. Write an application to your Principal asking permission to go to a picnic. Also write about the place where you want to go.

Ans:

To,

Date: 23rd Dec, 2017

The Principal,

J. N. V. College.

Sub: Application seeking permission to go to a picnic.

Sir,

With reference to the subject cited above, I have the honour to state, in favour of the students of Class VII of your school that we want to go for a picnic to Kajiranga. Yesterday evening we, all the students of Class VII gathered in the hostel and decided to go to that place.

Therefore, we ask for your permission and request you to send a teacher to guide us.

We have read in book that Kajiranga is one of the finest places to be worth visited. Many foreign visitors come to that place every year. It is a matter of regret that we still have been deprived of enjoying the natural scenery of that place. If you kindly give us permission, we shall start our journey on the 1st January. I can assure you that we shall maintain all the rules of discipline and sincerity.

Hope that you would be kind enough and give us permission and thus oblige.

Yours obedient student.

Rajbir

Class Representative

0 0 0

Chapter -2

ESSAY WRITING

(ৰচনা লিখন)

কোনো এক বিষয়ৰ ওপৰত লিখকৰ নিজা চিন্তা, ধাৰণা বা মতামত প্ৰতিফলিত হোৱা গদ্য ৰচনাক **Essay** (ৰচনা) বুলি কোৱা হয়। ৰচনা লিখন অনুশীলন কৰিলে চিন্তা শক্তি, প্ৰকাশ শক্তি, ভাষা শক্তি আৰু লিখন অভ্যাস বৃদ্ধি পায়। সেয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ প্ৰাৰম্ভিক স্তৰৰ পৰাই ৰচনা লিখা অনুশীলন কৰিব লাগে।

ৰচনাক প্ৰধানকৈ 3 টা শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হৈছে, যথা-

(1) Narrative (বিৱৰণাত্মক)

(1) Descriptive (বৰ্ণনাত্মক)

(3) Reflective (চিন্তামূলক)।

কোনো বিষয়ৰ ওপৰত ৰচনা লিখিবলৈ লোৱাৰ আগতে তলত উল্লেখ কৰা নিৰ্দেশাৱলী মানি চলিব লাগে, যেনে :

(১) ৰচনা লিখিবলৈ লোৱা বিষয়টোৰ ওপৰত প্ৰসঙ্গ পুথি, বাতৰি কাকত, ইণ্টাৰনেট আদিৰ পৰা তথ্য আহৰণ কৰি ল'ব লাগে।

(২) বিষয়টোৰ প্ৰধান তথ্য (Main point) বোৰ লিখি লৈ এটি ৰূপ ৰেখা (Outline) প্ৰস্তুত কৰি ল'ব লাগে।

(৩) প্ৰতিটো Point একোটা অনুচ্ছেদত ফঁহিয়াই লিখিব লাগে। প্ৰয়োজন অনুযায়ী কেইবাটাও অনুচ্ছেদতো লিখিব পাৰি।

(৪) ৰচনা এটিক প্ৰধানকৈ তিনিটা ভাগত ভাগ কৰি ল'ব লাগে। যেনে : আৰম্ভণি, মূল বিষয়বস্তুৰ বৰ্ণনা আৰু সামৰণি।

আৰম্ভণিত ৰচনা লিখিবলৈ লোৱা বিষয়ৰ মূল কথা উনুকিয়াব লাগে। আৰম্ভণিটো চমু হোৱা বাঞ্ছনীয়। ই এটা অনুচ্ছেদত লিখিব লাগে।

মূলবিষয়বস্তুত আৰম্ভণিত উল্লেখ কৰা কথাখিনি যুক্তিসংগত ভাবে বৰ্ণনা (ব্যাখ্যা) কৰিব লাগে।

সামৰণিত লিখকৰ নিজৰ মতামত প্ৰকাশ কৰিব লাগে। আৰম্ভণিৰ দৰে সামৰণিও চুটি হোৱা বাঞ্ছনীয়।

(৫) প্ৰয়োজন অনুসৰি ৰচনাত কোনো ব্যক্তিৰ মতামত উদ্ধৃত কৰিব পাৰি।

(৬) আত্মজীৱনীমূলক ৰচনা নহ'লে I, We আদি Pronoun ব্যৱহাৰ নকৰি নৈব্যক্তিকভাৱে লিখিব লাগে।

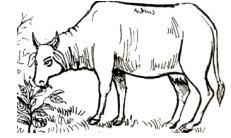
(৭) বানান আৰু ব্যাকৰণগত ভুল-ভ্ৰান্তিৰ প্ৰতি সাবধান হ'ব লাগে।

(৮) ৰচনা লিখা শেষ হ'লে ৰচনাটো আকৌ এবাৰ পঢ়ি অজানিত ৰৈ যোৱা ভুল ভ্ৰান্তিবোৰ শুদ্ধ কৰিব লাগে।

তলত কিছুমান Essay দিয়া হ'ল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ৰচনাবোৰ আৰ্হি স্বৰূপে লৈ ৰচনা লিখন অনুশীলন কৰা উচিত।

FOR CLASS-V

THE COW

Introduction : The cow is a four footed useful animal. The Cow is found in almost every country. In every peasant family there is a cow.

Description : The cow has two eyes, two ears and two horns on her head. It has a long tail to drive away flies and mosquitoes. Its hooves are cloven. Her body is covered with smooth fur. There are cows of various colours, such as red, black, brown, white etc. She grows 5 to 6 feet long and 3 to 5 feet high. A mature cow gives birth to a calf every year.

The cow lives on grass, straws and leaves of trees. She eats wheat, paddy, rice, vegetables and few other things also.

Usefulness: Of all animals the cow is the most useful to us. The farmers plough their lands with it. Cowdung is used as a good manure. Oxen and bullocks are used to draw cart. The cow gives us milk. From milk we get butter and ghee. Some people take the flesh of cow as meat.

Conclusion : We should take care of it.

THE DOG

Introduction : The dog is a four footed useful ani-

mal. In many household there is a dog. The dog is of various sizes and colours.

Description : The dog has two eyes, two ears and a curved tail. It has sharp teeth and nail. It gives birth to a number of puppies at a time.

The dog eats flesh of other animals. It also eats rice and other food.

The dog is said to be the most faithful servant to man as it guards the house of its master. It does not allow a stranger to enter the house of its master. The dog has a strong sense of smelling. A trained dog can follow a thief by smelling. The policeman uses such dogs to catch thieves and robbers.

Dogs are used in circus also. It can be trained well and can show and perform various tricks to entertain the spectators.

Sometimes a dog goes mad. A mad dog is very dangerous to man and animal. We should be very careful from a mad dog.

Conclusion : The dog is the most faithful of all animals. We should take care of our pet dogs.

THE CAT

Introduction : The cat is a four-footed animal. It looks like a small tiger as it belongs to the tiger family. In most countries the cat is kept as domestic animal. There are wild cats also. The wild cats are very ferocious.

Description: The cat has two eyes and two ears on its round head. It has sharp teeth. It has a coat of soft fur. There are sharp nails in her feet. Its eyes are very bright. The cats are of different colour as: white, black, brown etc.

Food: The cat is fond of milk and flesh. It takes other foods like rice, bread and almost all the foods that humans take.

Nature: The cat is very mild. Children like to play with it. It loves warm places. In the winter seasons it often likes to sleep near the fire place. Some cats like to sleep in the bed of its master. It sleeps by day and hunts at night. It kills rat, mouse, cockroach, spider and even sometimes it seems to kill snake also. It gives birth to four to five kittens at a time.

Conclusion: The cat is very gentle and faithful servant to its master. A well nursed cat is a proud possession of a family. We should take care of it.

OUR SCHOOL

Introduction : The name of our school is Radhika Mohan Ideal Academy. The school is situated in the village of Rupali Gaon in the district of Nalbari.

Description : Our school has two buildings. Each building contains three rooms. Every room contains six windows and two doors.

There are about two hundred and fifty students in our school. There are sixteen teachers. The teachers teach us with much care. All the teachers are ideal and friendly to the students. The Headmaster is a strict disciplinarian.

The school has a well-stocked library. There are many books. The students are provided with all the text books from the library. The school has got a spacious play-ground.

Conclusion : I love my school very much. I am proud for being a student of this school.

FOR CLASS-VI

MY NATIVE VILLAGE

Introduction : The name of my native village is Rajpur. It is about 25 k.m away from Dhubri town.

Description: There are about three hundred families in the village. About four thousand people live in the village. Most of the villagers are peasants and businessmen. The economic condition of the villagers is mediocre.

There are only four primary schools and two M.E. schools in our village. Most of the population belong to the religion of Islam. There are four masjids and two namghars in the village. The Hindus and Muslims live with harmony.

Conclusion: All the inhabitants of the village have been working hard to turn the village into a prosperous one.

MY TOWN

Introduction : The name of my town is Barpeta. It is the Headquarter of the district of Barpeta.

Population: There are about twelve thousand people of different castes living in perfect peace and harmony. The Hindus are very kind, sympathetic and friendly to the minority Muslims living in the town.

Public Institutions : There are six Primary schools, four high schools, three junior colleges, six Namghars and seven masjids to worship God. There are one civil hospital, a post office and a veterinary dispensary. There is a police station in the centre of the town. The town is connected by all means of transportation. There is a town library. It is full of books on various subjects. The market is the centre of business of the town.

Conclusion : I love my town very much. I wish its around development.

OUR CLASS ROOM

Introduction: I am a student of Reshma Model School. It is situated in the town of Srirampur. I read in

class VI.

Description: There are three buildings in our school. Our classroom belongs to the recently built Building. Our class room is very spacious and neat one. There are fifteen pairs of desks and benches. There is a black-board hung in the wall.

There are six windows and two doors in our class room. We all take care of our class room and try to keep it neat and clean every day.

Conclusion: We are proud of such a clean and spacious classroom.

THE BIHU OR

NATIONAL FESTIVAL OF ASSAM

Introduction : The Bihu is the most enjoyed national festival of Assam. It is a symbol of love, harmony, peace and life. There are three Bihus in a year as Rangali Bihu, Kangali Bihu and Bhogali Bihu. The Assamese, irrespective of castes and creeds observe the Bihus .

Rangali Bihu : Rangali Bihu is the first Bihu of the year. It starts from the last day of the month of *chaitra* and continues for a week. During the Bihu some customs are observed. The Rangali Bihu begins with worshipping the cows. The young boys and girls dance and sing Bihu songs in the open field in festive mood. People take new clothes. *Bihuans* are presented to near and dear ones. The Rangali Bihu lasts for a week and people enjoy much in this Bihu for which it is called the Great Bihu.

Kangali Bihu : The second Bihu of the year is called Kati Bihu. It starts on the last day of the month of *Ashwin*. There is not much festivity in this Bihu. During the months of *Ashwin* and *Kati* the granaries remain bare of grains and there is a scarcity of food for which it is

called **Kangali Bihu** (Bihu of Scarcity). Earthen lamps are lit in the paddy field as a mark of worshipping Laxmi Devi.

Bhogali Bihu : The third Bihu of the year is Bhogali Bihu. It starts from the first day of the month of *Magha* and continues for a week. In this month of *Magh*, the granaries of the peasants are full. So many sort of delicious dishes of food as laddus, pithas, cakes, sweets are prepared. During this Bihu people eat plenty of food so it is called **Bhogali Bihu**. *Mezis* made of bamboo and straws are burnt for amusement.

Conclusion: The Bihu is a part and parcel of Assamese culture. The Assamese are very proud of the Bihus.

SRI SANKARDEV
OR
LIFE OF A GREAT MAN
OR
THE MAN YOU ADMIRE MOST

Introduction: The man I admire most is Sri Sankardev. He was a prolific writer, social reformer and the founder of a new cult of religion called Vaishnavism.

Birth and Parentage: Sri Sankardev was born in 1449 in the village called Alipukhuri in the district of Nagaon, Assam. Kushumber Bhuyan was his father and Satyashandhya was his mother. He lost his parents in his childhood. Then he was brought up by his grandmother, Khershuti.

Education: At the age of twelve he was admitted to the tool of Pandit Mahendra Kandali. There, under Kandali, he learned Sanskrit and Sanskrit scriptures, Byakaran and some other Sastras within few years.

Pilgrimage: He was a descendant of the noble Bara Bhuyan dynasty of Assam. After the death of his father,

he inherited his father's property. But he was indifferent to worldly matters and soon he handed over his property to his uncle and set out for pilgrimage.

For twelve years he travelled throughout North-East India and visited many sacred places like Dwaraka, Mathura, Brindaban etc. After returning from his pilgrimage, he began to preach Vaishnavism in Assam.

He was a prolific writer also. He composed songs, hymns, dramas and some other valuable books. *Kirtan Ghosha* is his masterpiece. His religion is based on Sri Bhagbat Geeta. '*Ek Deva Ek Seva Ek Bine Nai Keo*' (There is none but only one God whom all should worship) is the motto of his religion.

Conclusion: Sankardev is regarded as the real founder of modern Assamese culture. His contribution to the Assamese nation and culture is unique. He died in 1568 at the age of 119 in Koch Bihar.

FOR CLASS-VII

DISCIPLINE

Introduction: Discipline is an act of maintaining some rules and regulations. In brief to say, it is a smooth arrangements of anything in our day to day life.

Necessities of Discipline: It is necessary in every walk of life as:

First, home is the starting point of discipline in life. In every family there is a head-man whom everybody of the family must obey. Otherwise peace and order in a family is impossible. In this respect the parents must play the vital role in teaching discipline to their children.

Secondly, discipline is a must in playground. All players should observe some rules imposed upon them by the authority. They must obey their captain also.

Otherwise no team can win a race.

In school, every student must obey certain rules and regulations imposed upon by the school authority. They must come in time and in school they must maintain a prescribed time table. The students must obey their teachers and act upon their suggestions.

In army discipline is the motto of success. Every soldier must obey the commands of his commander. In every foot step of a soldier discipline acts as his first guide.

Conclusion: Discipline brings in success, decency and prosperity both in individual life and social life. We should mould the habit of maintaining discipline from early in life.

FLOOD IN ASSAM

Assam is one of the most flood-prone states of India. From time immemorial Assam has been being affected pathetically by flood. It is spontaneous natural calamity of the state.

Causes of Flood: Many sources are responsible for the flood in Assam.

First, the heavy rain caused by the Monsoon may be called the main cause of flood in Assam.

Secondly, Assam is a land of hills and mountains, rivers and rivulets. In the Summer Season the snows in the mountains especially in the Himalayas melt down and provide with over water to the Brahmaputra and its tributaries.

Thirdly, the defective system of embankment and drainage and the roads with inadequate bridges and culverts of Assam also cause flood.

Bad Effects: The effects of flood in Assam are far reaching. It destroys crops, ponds, orchards and thousands of houses. It damages roads, bridges, railways

causing disruption to the transport and communication. As a result it makes the people of Assam suffer indescribable miseries.

Attempts to Control Flood: To control the monstrous flood of Assam the Government must take some permanent measures, as-

First, the mighty Brahmaputra must be dammed scientifically so that its water resources can be utilized for other works.

Secondly, the embankments must be constructed scientifically and very strongly so that flood may not flow into the fields.

Thirdly, the natural outlets should be improved. The building of dams and water reservoirs may also help in controlling flood.

Conclusion: If the flow of water which causes great flood in Assam may be controlled, then Assam will contribute much to the economy of India and then Assam would be one of the richer states of India.

LIFE OF A GREAT MAN Or MAHATMA GANDHI

A man is called great when he contributes something to the cause of human peace, unity, happiness, brotherhood or fellow-feeling. There is no dearth of great men who have contributed to the growth and prosperity of human civilization. But among them I have chosen Mahatma Gandhi as my ideal great man.

Mahatma Gandhi's original name was Mohandas Karamchand Gandhi. He was born in Rajkot in Gujrat on the 2nd October, 1869. His father Karamchand Gandhi was the Prime Minister of Rajkot. His mother Putlibai was a saintly lady.

He took his early education in Rajkot and after

passing the Entrance Examination; he went to England and became a lawyer. Gandhi practised law in the Bombay High Court. Then he went to South Africa and joined the bar.

In 1915 he returned to India and took the leadership of Indian National Congress and started several movements against the British. At last under his leadership, India got independence from the British on 15th August, 1947.

I admire him the most. It is because he sacrificed his life for the cause of our nation. Besides this, he tried his best to unite Hindu and Muslims.

He was a great social worker also. He tried to banish untouchability and communalism from India. He gave much importance to the development of cottage industry in India. He introduced Basic Education in India. He was a writer also. His autobiography *My Experiments with Truth* is praised by millions of readers. He was assassinated by a fanatic Hindu named Nathuram Godse on 30th January, 1948.

We should follow the great ideals of Mahatma Gandhi.

SCIENCE IN EVERYDAY LIFE

Systematic and analytical knowledge of anything is called **Science**. Modern age is an age of science which has affected our every sphere of everyday life. The inventions of science have made our life more secure, easy and comfortable.

Science has entirely transformed the transport system of the world. Now-a-days we have motor-cars, aeroplane, electricity, telephone, mobile phone, telegram, radio, television etc. which have quickened the transport and communicative systems of modern world.

In the field of Medical Science, the gift of science is

immense. Now-a-days almost every disease is a subject of cure and remedy due to the use of science. We have x-rays, xerox, ultra-sound and many other instruments to examine our body. Thus science has made our life-span longer and happier.

Science, to say, is a faithful servant to a modern man. The alarm clock wakes him at any hour he likes. The electric oven prepares his meals. The cooker cooks his food. The television, radio, internet etc. give him daily news and information.

The use of science makes us know and reveal the mystery of the universe. By means of science, the scientists have become able to send rockets to the remote planets.

There is no doubt that science has made our life more and more comfortable. But it has also made our life complex and artificial. But the benefits of its use outweigh its ill.

TRAVELLING TO A HISTORICAL PLACE

Introduction: A place having historical background is called historical place. By instinct, man feels an eager curiosity and desire to see new places, he desires to learn new facts. And to quench this curiosity he takes travelling to far off places. Already I have paid a visit to Sonitpur, a historical place of Assam and here I am telling about that travelling in brief.

Description of My Visit: I had a long hope to visit the Agnigarh where Princess Usha was kept in isolation. Last year during the Summer Vacation the chance came and I seized it without failing. Fortunately one of my cousins happened to stay there for some days. I told him about my curiosity to visit the place and he immediately agreed to accompany me. On the first day of July, we started our journey by a night super. We reached the place next day at about 9 o' clock in the morning. I spent there

a week. My cousin took me to many historical spots of Sonitpur.

Sonitpur is a very beautiful place with charming natural scenery. The place is so neat and clean that I got astonished. We saw the Agnigarh, the Maha Bhairabi Mandir and the relics of the capital city of King Bana.

Conclusion: Thus enjoying the historical monuments of Sonitpur I quenched my long nursed curiosity and returned home after a week. The memory of this visit will remain fresh in my mind for long.

HOLIDAYS AND HOW I SPEND THEM

Holiday means a day of rest from our day to day routine life. The word 'holiday' is very pleasing to everybody.

The object of holidays should be great and we should spend the holidays meaningfully and wisely. During our working days we are occupied with our duties. We have no time to stand and stare. But it is holiday which gives us the opportunities to refresh our body and mind. We can make use of holidays in the following ways:

We can visit new places during our holidays. It is easy to meet our relatives during holidays. Visiting friends and relatives acts positively on our mutual understanding and cooperation.

During holidays the students can revise old lessons. Besides this they should read out- books also to increase their store of knowledge.

During holidays we should devote ourselves to some social works like repairing village roads, cleansing temples or doing household works. The students may help their parents in their agricultural or other works.

During holidays the students may take to some extra-curriculum activities like practising arts, music or any other technical works so as to get practical experience.

If one can spend a holiday meaningfully, it will seem to do a lot to our body and mind. It can add vigor and

zest to our life.

MY HOBBY

Introduction: An activity taken up for pleasure, amusement or for refreshment of mind, in addition to one's every-day duty, is called Hobby. Everybody should have a hobby in life.

Different Hobbies: Hobby differs from man to man. Some may take playing football, some may take playing on musical instruments, some may take photographing, some may take collecting stamps, some may take gardening as their hobbies.

Description of My Hobby: After my interest, I have taken up gardening as my leisure time favourite activity.

We have a spacious plot at our home. There I grow vegetables like - tomato, potato, chilly, onions etc. In front of our outer courtyard I plant some seasonal flower-plants also.

Every evening, after returning from school, I work in my garden for an hour nursing the young plants, pulling out the grass and watering the roots of saplings.

Its Benefits: Every morning, I take a walk in the garden and enjoy the beauty of the bloomed flowers and when I watch the flowers dancing in the breeze my heart leaps up with the flowers.

Conclusion: Thus gardening is a means of my amusement and recreation. It provides me with peace and entertainment of my mind.

FRIENDSHIP

Introduction : Friendship is a sincere mutual love between two persons. In other words to say, friendship is an affectionate attachment of two persons who share

each other's joys, sorrows, fortunes and misfortunes.

Kinds of Friends : Man can not live alone. So he wants a companion to be intimate in all matters. And thus friendship takes place between two persons. But in general there are two types of friends - one is real friend and the other is false or fair- weather friend. A true friend is one who shares his friend's fortunes and misfortunes, joys and sorrows equally. He never forsakes his friend in peril.

On the other hand, a false friend is he who enjoys the fortunes of his friend but deserts him in misfortunes. He is a cheat. He stays with one as long as one is well off.

Significance of True Friendship : Friendship influences on us in many ways. A true friend leads us to the right path. He remains as our guide and always wishes us a better peaceful life. In brief to say, a true friend is a blessing in our day to day life. In addition to these, the real friendship cultivates noble virtues like- honesty, truthfulness, patient, brotherhood etc.

Conclusion : True friendship is a boon in life. But in making friend we must be very careful. It may be difficult to find a true friend, but who succeeds in finding a true friend, is indeed a happiest person.

0 0 0